

ספר

דגל מתנה אפרים

וזאת התורה דנפק מפום ארי דבי עילאי ה"ה אמ"ו הרב הגאון
 הגדול המפורסם בוצינא קדישא נר ישראל איש
 אלקים קדוש מו"ה משה חיים אפרים זצוק"ל שהיה אב"ד
 דק"ק סדילקאב נכד של הרב האלקי אשר שמו הטוב הולך מסוף
 העולם ועד סופו מוהר"ר ישראל בעש"ט זצוקל"ה ממעזבוז,
 זכותו יעמוד לנו ולכל ישראל דחדש חידושינו בנו עירין קדישין
 ותורת משה היה טמון וחתום באוצרותיו באוצר החיים בכתב עט
 סופר מהיר במלאכהו במלאכת הקודש וכל גדולי הדור המה
 משתוקקים וחפצים למעום מעם עריבות ומתיקות דבריו שיצא מפי
 הקדוש להוציא לאור עולם. וקם בן אפרים נושקי רומי קשת
 ואור חלציו האיש אשר נתן לו שכל במרומים ועמו קשורה הוא
 שמלתו לעורו ומי האיש החפץ לכצוא לנפשו דברי חפץ ימצא
 בדברי הקדוש מטמונו. עד אין חקר יקר מפז ומפנינים. וזכות
 המחבר יעמוד לנו ולכל ישראל אמן:

הובא לכית הרפום ע"י הרבני הנגיד וכו' מהור"ר ר' שמעון
 רוטענבערג נ"י מוכר ספרים מלארז נאווא-מיעסקע № 31

דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

www.daat.ac.il

יכול להפך ושנוח טבעו ולכבוש כעפו ויהיו דבריו בנהת וכן לא יהמוד וירדוף אהר מותרות רק יסתפק במה שיש לו והכל חלוי בחכמה כמו"ש שכל אדם האריך אפו ועוד וכעס בחיק כסילים יניח כי הלורה לריך שחדמה ליוצרה כמו שיזרר הכל ברא הטבע בעולם ע"י חכמה כן האדם יכול לברוא לו ע"י חכמה טבע חדשה ומזה נבין היך בגשמיות יכולין להשיב נפש ע"י החורה כי ביטול וחולשת הנפש בט מחמת רפיון אחד מיסודות הנקרה' טבע כנ"ל וכשמהקנים היסודות להיות כולם מהנהגים במשקל האזה בזה נתישב הנפש על עמדו הראשון וכבר אמרנו בראשית היינו בחכמה ברא אלקים הינו הטבע נברא בחכמה וחכמה היינו החורה כמ"ש כולם בחכמה עשיה ולכך חיקון וחיווק הטבע הוא ג"כ ע"י החורה שיש בחור' ענייני רפואה' ג"כ כנ"ל והבן. ואחר שחנני ה' דעת נרהמיו וכרוב חסדיו יש לקרב אל השכל האיך בחכמה הש"י ברא הטבע כי ידוע שדבר הנעלם שלא ילא עדיין לסועל נקרה כח שהוא עדיין בכח' והדבר המהגלה נקרה פועל כמו יולא מכה אל הפועל היינו מהנעלם אל הג'וי וידוע חכמה היא אהיות כח מה ואותיו' מ"ה עם היעלם מאהיות מ"ה הם מ"ה ה"א במילואו ג'י' אלקים לכן נברא בחכמה. אלקים היינו הטבע כי היבת חכמה מורה על חיבת אלקים ולכן יכולים הדיקים הדביקים בחורה ובחכמה לשנות כל הטבעים הן בגשמיות והן ברוחניות לסובה ולברכה והבן :

עוד יש לומר בראשית ברא אלקים בראשית היינו בחכמ' ברא הש"י אלקים היינו יראה כמאמר הז"ל אם אין חכמה אין יראה וי"ל שמה למדו לשנות לתלמי המלך ולכהוב אלקים ברא בראשית כי אם אין יראה אין חכמה לכן לריך להיות ג"כ בהיפוך אלקים היינו ביראה ברא הש"י בראשית היינו חכמה. עוד י"ל דהנה איה יראה ואיה יראה ויראה הרוממות של אין סוף ב"ה בדיל דהוא עיקרה ושרשא דכל עלמין ויראה העונש כמביאר בזה"ק באריכות מזה יעו"ש וזה יש לומר שהחורה מרמזה על האדם בראשית היינו ע"י חכמה ברא אלקים ברא לשון בהירות והור זכות כמו ברה מאירה עינים כי אהיות אהה"ע מהחלפ' והיינו ע"י חכמה יכול אדם לזכך ולטהר אלקים היינו ביראה שיהיו רק יראה פנימיות בלי שום עירבוב פניה מיראה חילונית רק יראה ה' עברה והבן : עוד י"ל בראשית היינו בחכמה ברא אהיות אבר היינו נעשה בחינוח אבר המייחדו אלקים היינו הפילו כל הדברים טבעים וספורי דברים ע"ד שיחת חולין של ת"ח וכו' כמו שיבאר לקמן אי"ה מזה והבן : עוד י"ל בראשית ב"א אלקים ס"ת אמת כזכר בצע"ע וחרגום ירושלמי על בראשי' בהוכמתה וכו' רמז ש"א לבא למדת אמת כ"א מי שיש בו חכמה אכל מי שהוא שוטה א"א כלל שיבוא לעולם לבחינת אמת וכן להיפך מי שמדבק א"ע לבחינת אמת ומרחק עלמו בכל

בראשית ברא אלקים. להבין פתיחה הורתינו הקדושה במלת בראשית. דהנה דוד המלך ע"ה אמר תורת ה' המימה משיבה נפש ולריך להבין שייכות זה שהיה המימה ומשיבה נפש הענין הוא כך כי ידוע מה שכתוב בזה"ק קב"ה והארייתא וגשמתיכון דישראל כולהו הד ע"כ ויש להבין זה כי היות ישראל הוא כביכול מעלמו' הקב"ה כמו שכתוב ויפח באפיו נשמת חיים ואיתה כלום אדם נופח הלא מעלמותו וחלח התורה הוא האדם לכך יש בזה רמ"ה מלות עשה ושם"ה מלות לא העשה כנגד אבריו ונידיו של אדם כמ"ש בפסוק וזהו התורה אדם וכו' וזה מרמז שהחורה ממש הוא עלמות האדם הרי קב"ה ואורייתא וישראל כולהו חד נמלה כשלריך להשיב נפש מישראל הן ברוחניות הן בגשמיות אי אפשר להשיב כי אם בקב"ה ובאורי' אשר משה הנו הייס ומה שאנו רואים שלפעמים משיבים נפש חולה ע"י רפואות או שמות וקמיע הו סגולה ע"כ שהם ממש החורה כי הכל נכלל בהורה דהיינו אלוקות ורפואות וסגולות ושמות וליה בזה חסר כלום ואם היה האמינה הקועה תמיד בלב כל בני האדם בזה והיה ה' מצטחו בודאי לה היה לריך לרפואות או לשום דבר רק לחסד אל או ע"י חפלה לעורר הסד אל יהצרך עליו להשיב את נפשו או ע"י לימוד תורה הקדושה כמ"ש ולכל בשרו מרפא אף מחמת הסרון המומה ח"ו לריכין לפעמים לרפואה או לשאר דברים וזה שאמר דוד המלך ע"ה תורה ה' חמימה הוא בשלימות גמור שאין בזה שום דבר חסר רק בהכלית השלימות הדא' ב' כולי ביה כנ"ל ולכך משיבת נפש לכל אחד לפי מה שמאמין בו אבל הכל היא ע"י החורה כנ"ל וזה י"ל גם כן בפתיחה החורה מרמזה לזה במלת בראשית שהוא ר"ת בתורה יש א היה אלוקות ר היה רפואות ש היה שמות והיה ז' צימין וז' בשמאל מורה על סגולות ור' מורה על המימה היינו מפני שהיא המימה ליה בזה שום דבר הסר רק נקרה שלימות כל דבר המהיה ברוחניות ובגשמיות והבן :

עוד יש לומר בראשית ברא אלקים. י"ל דהנה אלקים ג'י' הטבע וראשית היינו חכמה כמו שהרג' ירושלמי על בראשית בהוכמתה וזה י"ל שמרמז הפסוק בראשית היינו בחכמה ברא אלקים הש"י ברא הטבע בעול' וזהו חכמה נפלה כי הטבע הם הד' יסודות ארמ"ע אם רוח מים עפר וכל עיקר בריאות הגוף תלוי כשהיסודו' הם במזג השוה וכאשר יסוד אחד מהגבר על הצירו ח"ו מזה נמשך לאדם חיזה מיהוש וחולשת הגוף ח"ו כידוע לחכמי הטבעים כי כל הרפואות הם רק לחזק ולגבר הטבע שלא יהי' שום רפיון בזהו מהצירו רק כולם יהיה במשקל השוה והחורה היא נלחיה ומה שיש בעולם יש בחדש ע"ד עש"ן עולם שנה נפש ולכך בודאי אדם שהוא בר שכל ויש לו חכמה יכול לברוא לעלמו טבע חדשה ולשנות טבעו שהיה לו מכבר ד"מ אם נולד בטבע שיהא כעסן או המדן כשהוא בר שכל

נבראו חלא בשבילו והבן עוד י"ל שמרמו ע"ד שחזו
 צוה"ק כד עייל שבהא וכו' וכל דינין מתעברין
 מינה . וזש"ה ויכל שיכלה חלקים היינו הדינין ציוס
 השביעי כד עייל שבחא כל הדינין בטלין ומבטלין
 ורחמים גזברים והבן :

ויאמר חלקים הדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע
 וכו' והולא הארץ עשב מזריע זרע למינהו
 ודרשו חז"ל ובדשאים לה נאמר בלוי למינהו אך
 מעלמם נשאו ק"ו וכו' ע"ש וזהו ע"פ פשוטו שפי'
 קשה לחז"ל למה לא ליה הש"י בדשאים למינהו אך
 התירוץ הוא שהש"י ידע שהדשאים ישאו ק"ו בעלמם
 מחליהם . אבל יש עוד בזה ענין נסתר אחר אשר
 חנן ד' דעת לאדם לחדש בהורתו הקדושה איש היש
 על עבודתו והורתו ואור נשמתו אשר חנן ד' ברחמי
 ובר"ח . דהנה איתא במדרשים על פסוק ויבא יוסף
 לעשות מלאכתו נכנס לעשות לרכיו אך נהגלה לו
 שם דיוקנו של אביו ובוזה נח דעתו להתגבר על ילדו
 והוא מרומז בתיבת ואין איש שם . אבל דיוקנו של
 אביו הי' שם ולכן יש סגולה ועלה להגלל מהרורים
 רעים ח"ו או תלות זנות ח"ו ללייר לפניו דיוקנו של
 אביו וזה מוליד בו כה קדושה ויגלל בזה מהילה"ר
 ומכל התאוות רעות ע"כ שמעתי או ראיתי כהוב
 באיזה ספר ואפשר לקרב זה אל השכל שיועיל זה
 להגלל מהילה"ר ע"ש ששמעתי מאח"ז כ"ע ריב"ש
 שאמר שכהוב בפפר ברית מנוחה שחכמה נקראת
 קברות התאוה כי כשאדם דבוק בחכמה ממילא כל
 התאוות בטלין ממנו ולכך נקראת קברות התאוה
 היינו שע"י החכמה הוא מקבר ומבטל כח התאוה
 מעליו ועפ"ז אמרתי פי' הפסוק והיה מהניך קדוש
 ולא יראה בך ערות דבר כי קודש נקרא חכמ' כידוע
 והוא השכל של אדם וכשהוא מדבק מהשבתו ושכלו
 להכמ' התורה ואלהות ומנהיג כל איבריו בזה השכל
 בזה פיעל שגששים כל האברים שלו רוחניות רק
 חכמה ושכל כיון שבדבוקים אל השכל וזהו שהלדיקים
 קדושי עליון מהפכים החומר שלהם ללורה שהוא
 החכמה והשכל ונעשה כולו חכמה וזש"ה והיה
 מהניך קדוש היינו כל שיפי גופא יהי' קודש היינו
 שיהי' בחינת חכמה שתראה שיהיה כולם דבוקים
 ומתנהגים ע"פ השכל והחכמה הנקרא קודש ואז ולא
 יהיה בך ערות דבר היינו שיהי' בטל ממך ממילא כל
 דבר ערוה והרהורין בישין ח"ו כנ"ל . ולזה הטעם
 י"ל שמועיל לבטל הילה"ר . ללייר לפניו דיוקנו של
 אביו כי אבא הוא חכמה כידוע . וידוע במקום
 שמהשבתו של אדם שם הוא כולו נמלא כשמחשב
 בחכמה הוא דבוק ברנע שהוא כולו בחכמה וכל מה
 שאדם מעורר במהשבתו כן מעוררין עליו מלמעלה
 לכן כשאדם מעורר בדביקות מהשבתו בדיוקנו של
 אביו בזה הוא מעורר עליו מלמעלה בהינתו שהוא
 קברות התאוה ובוזה מבטל ומסיר מעלמו התלות
 רעות ח"ו . וזה י"ל להבין בקיזור נמרץ מ"ש
 בחיקונים ה' בחכמה יסד ארץ באבא יסד ברתא
 ע"ש והוא ע"ד הנ"ל . וזש"ה תוליא הארץ דשא שהוא

בכל יכלתו מן השקר אז יכול לבוא לחכמה אבל מי
 שהוא עדיין מוטבע בשקר ח"ה שיבוא לבחי' חכמה
 המיתית והבן :

עוד י"ל בהאשית ברא חלקים ע"ד שאמרתי על
 פסוק ומשה עלה אל חלקים היינו שכל עליותיו
 של משה היה רק שיהיה בחי' חלקים והיינו ע"י
 הזדככות חומרו ונעשה כולו לורה שהוא היות אור
 חלקים עז"ה יש לומר ג"כ שמרמו הפסוק וזאת
 הצרכה אשר צרך משה איש חלקים היינו זהו
 הצרכה שצריך משה לישראל שיוכלו לעשות מן איש
 שהוא מורה על חומר שנברא מאין איש שיהווה
 בחי' חלקים שהוא לורה ואור חלקים והיינו שיהוו
 למדריגתו העליונה לזכך חומרם שיהווה כולו אור
 בחי' חלקים וזה יש לומר שמרמו כאן התורה
 בשתיחתה ליתן עלה לזה איך לבוא למה שהוא
 עיקר התכלית והיינו בראשית והרגום ירושלמי
 בחוכמתו היינו ע"י החכמה ברא חלקים יכול כל
 אדם לבוא לעלמו שיהיה בריאה הדשה היסך מיום
 הולדו רק להתאחד ולעשות מחומר לורה ולא יהיה
 בו שום חומרית כלל רק בחי' חלוקות והבן :
וירא חלקי את האור כי טוב והי' במדרש כי טוב
 לגנוז וגנוז ללדיקי' ובו משתמשין לדיקים בכל
 דור ודור ע"ש ושמעתי מאח"ז כ"ע זל"ה היכן גנוז
 האור הביא ואמר שהש"י גנוז בתורה ולכן משתמשין
 לדיקים בכל דור ודור באור שהוא היינו ע"י התורה
 שיש בה אותו האור שיוכלין להסתכל בו מסוף
 העולם ועד סופו כמו שראו עיני ממש כמה מעשיות
 מ"ש לדודי זקני המנוח ר' גרשון קוטיבור ז"ל לתרץ
 הקדושה איך שראה אותו בשבת בח"ל ומה זה עשה
 בחוץ לארץ והשיב לו דודי זקני באגרה שבאותו שבת
 עשה איזה גביר ברית מילה בח"ל ושלה אחריו להיות
 מוהל אללו וכהנה וכהנה אשר קלרה היריעה מהכיל
 אשר הסתכל ממש מסוף עולם ועד סופו והכל היה
 ע"י אותו אור שנגנו בתורה וי"ל שזה מרומז כאן
 בפסוק כי הבעה"ע פי' את האור צגימ' בתורה
 נמלא מבואר ממש בפסוק וירא חלקים את האור כי
 טוב לגנוז והיכן גנוז באה האור ממש היינו בתורה
 שהוא מספר את האור והבן :

ויברך אלהים ציוס השביעי מלאכתו אשר עשה . י"ל
 בדרך רמז ע"פ מאמר רז"ל כל העולם לא
 נברא חלא בשביל זה וכל העולם לא נברא חלא
 ללואת לזה ע"ש העולה ממש דעיקר בריאות העול'
 וכל ישראל היה רק בשביל לדיק אהד שעובד הש"י
 חמיד באמת ובתמים ובאהבה שלימה וכשהלדיק
 מעורר חשקו ומשתוקק להדבק באלהים היים
 ממילא נמשכו אחריו כל ישראל שכולם נקראים
 מלאכתו שבשבילו נפעלו ונבראו . וזש"ה ויכל הוא
 לשון חימוד והישוק כמו כלה נפשי היינו כשהלדיק
 שהוא בחי' יוס השביעי שהוא שבת מעורר
 השתוקקות ומדבק עלמו לאור פני מלך חיים . אז
 הוא מפעיל פעולת החשוקה בכל הנבראים שהם
 טלם מלאכתו אשר עשה ע"ד הנ"ל כי כולם לא

בראשית

ד'ח דיוקנו של אביו או ממילא יהיה הכל למינס בלי שום עירוב מין אחר והבן זה היסב:

כל שית חדשא י"ל הרמו בכאן ע"ד הידועה שהעיקר הוא להעלות כל דבור שמואל מפיו למחשבה והכמה שהוא אבא י"ל שמרומו בכאן כל שית לשון דיבור ואפי' שיהת דברים וסיפורים חדשא ר"ת תעלה דיוקנא של אבא והבן: שם האחד פישון וכו' אשר שם הזהב וזהב הארץ ההוא עוב שם הבדולח ואבן השופר. והנה חו"ל האירו עיני שזה לדרוש פישון הוא פי שונה הלכות וידוע מאמרם ו"ל על פסוק אורך ימים בימינה למיימיני' בה לעוסקי' לשמה וכו' וזה יש לומר שמרמו כאן הפסוק פישון פי שונה פירוש כשונה הלכות לשם יחוד קב"ה ושכינתו שהוא יחוד מספר פי ע"ה אשר שם הזהב מזה יש לו עושר וכבוד וזהב הארץ ההוא עוב היינו שאינם מבחי' משמאילים ומפרש הכתוב יותר שם הבדולח ידוע גדולת יש בו שני גוונים חיזור וסומק וזהו רמו שזהו א"א כ"א שילמוד התורה וההלכה בדו"ח שהוא בחי' חו"ג חיזור וסומק ושהם הוא אותיות משה והיינו שילמוד התורה לשמה אותיות למשה לקשר עצמו בבחי' דעת שהוא בחי' משה ואז וזהב הארץ ההוא עוב והבן: זה ספר תולדות אדם. י"ל ספר גימ' שם ושם הוא הנשמה כמ"ש ר' נחמן ז"ל נפש חיה הוא שמו היינו שהשם של אדם הוא הנפש חיות של אדם שהוא הנשמה וזהו שמרמו כאן זה ספר היינו הנשמה תולדות אדם הוא לפי מעשיו הטובים של האדם שנקרא תולדות לפי השתדלות פעולותיו כך הוא זוכה לאור נשמה והבן.

או יאמר ע"ד כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה י"ל הפי' שבתורתו לשמה הוא מוכך דיבורים הרבה הן של עצמו שפגם באיזה דיבורים שדבר שלא בכוונה זנפלו בעכירות חומריות הן דיבורים של אחרים הכל הוא מעלה ומוכך ומטהר ועושה הבדל' מן התערובות ונופל השמרי' והקליפות למטה ונשאר רק טהור ע"י לימוד תורה לשמה וזה י"ל שמרמו בפסוק זה ספר היינו התורה שנקראת ספר לשון ספיר גזרתם יחד מאירות על שם שמנהיר עיינין דמשתדלין בה (תולדות אדם היינו תיבת ספר נמשך ג"כ למטה והוא ספר היינו שמנהיק ומנהיר על ידי הספר שהוא התורה) תולדות אדם היינו כל מעשיו של אדם נקראים תולדות ובגדיקים עיקר תולדותיהם מעשים טובים וברשעים להיפך ועל ידי התורה הוא מנהיר ומנהיק הדיבורים של אדם ששגם בהם והיינו לימוד לשמה שאז באור התורה שנקראת הכמה הוא מברר הטוב ודוחה הפסולת וכן י"ל ספר מלשון סיפורי דברים והיינו אפילו כשמדבר שיהת חולין והם חולין שנעשו על טהרת הקודש היינו שהוא דבוק בשעת שיחתו לחכמה שנקרא קודש בזה הוא מספר ומזהיר ומנהיק תולדות אדם היינו מה שפגם לשעמים כשיחת חולין הכל הוא מתקן ומעלה אותם הן כשמדבר דיבורים בחכמה ומעלה על ידי דיבורים כידוע בשם א"א

נ"ע. הן כשעושה עצמו מרכבה לחכמה ומחשבתו דבוקה בה תמיד. ע"ד וכו' תדבק או השי"ת שולח לו דיבורים הצריכים לתיקון האדם ולתיקון העולם להעלותו ולהמתיקן וזה י"ל שמרמו בפסוק פים פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה והיינו כשהתחלה ופתיחת פיו הוא בחכמה או ותורת חסד על לשונה היינו אפילו שיחת חולין שלו שנקרא לשון ע"ד דברה תורה כלשון בני אדם נעשה מזה תורת חסד היינו שהש"י מוזמן לו דיבורים איך לעשות חסד עם השכינה שנקראת דלת וזה חסד חס דלת כידוע והבן. או יאמר זה ספר תולדות אדם ע"ד ויעש דוד שם עיין בזהר הפ' מה שעשה שם וידוע דוד כל מה שחי הי' שנחתו של אדם שנחתן לו במתנה וזה י"ל שמרמו בפסוק זה ספר היינו השם שעשה דוד שהוא גימ' ספר תולדות אדם הוא ע"י מי שהוא נולד מחמת אדה"ר כי ראוי היה להיות נפל וע"י אדה"ר היה עיקר הולדתו וק"ל:

אין יאמר זה ספר תולדות אדם כנ"ל ספר גימ' שם הוא השכינה כידוע וידוע דעיקר כל מגמתינו הוא לאקמא שכינתא מעפר' ולהעלותה ומי שמקיים זו וכל מעשיו הם בכוונה זו להאיר ולהעלות השכינה או השכינה ג"כ מרים אותו ועולה למעלה למעלה אבל מי שגורם ח"ו במעשיו השפלות השכינה כביכול ח"ו או השכינה ג"כ משפלת אותו עד שאול תחתית וזה י"ל שמרמו בפסוק זה ספר היינו השכינה כביכול היא לפי תולדות האדם ומעשיו וכן להיפך תולדות אדם ומאורעותיו הם לפי השכינה שנקראת שם שהוא גימ' ספר והבן. או יאמר ע"ד לאיתא בהבראש בה' בראש וי"ל הפי' בה' חומשי תורה ברא השי"ת העולם וידוע דעיקר בריאות העולם הי' בשביל האדם וזה י"ל שמרמו בפסוק זה ספר היינו בה' חומשי תורה תולדות האדם היינו כנ"ל בה' ברא העולם והעיקר הוא האדם וק"ל:

או יאמר ע"ד אברם אינו מוליד אבל אברהם מוליד וי"ל הפירוש כשהוסיף לו ה' חומשי תורה אז נעשה כבריה חדשה והוליד בנים וזה י"ל שמרמו בפסוק זה ספר היינו ה' חומשי תורה תולדות האדם היינו ע"י התורה אפשר לאדם להוליד בנים ולהשתנות מולו כמו שהיה באברהם כנ"ל והבן: או יאמר זה ספר תולדות אדם ונקדים מה שאמרתי על הפסוק ואת שער החטאת דרש דרש וכו' ואיתא במסורת דרש דרש כאן חלי אותיות שבתורה וצריך להבין זה מה בא לרמז בזה שבאן הם מנין חלי אותיות שבתורה וי"ל כי ידוע תורה שבכתב ותורה שבע"פ הכל אחד ואין אחד נפרד מהבירו כלל כי א"א לזה בלא זה דהיינו התורה שבכתב מתגלה לפנותיה ע"י תורה שבע"פ ותורה שבכתב בלא תורה שבע"פ אינו תורה שלימה והוא רק כמו חלי ספר עד שבאו חו"ל ודרשו התורה וגילו דברים הסתומים ופעמים הם עוקרין דבר מן התורה והיינו צענין מלקות שכתוב בתורה ארבעים וצאו רבנן וצברו חדא והכל ע"י הופעות רוח קדשם שהופיע עליהם והיה כח צידם לעשות זה נמלא

נחלא תלוי שלימות הורה שבכתב בתורה שבע"פ ולכן החומר אין ק"ו מן ההורה או שהולק על מאמר אחד מחז"ל כאלו כופר בתורה מרע"ה כי הכל תלוי בדרושי חז"ל והם עיקר שלימות תורה שבכתב וזה יל שבא הרמז דרש דרש הם הלי אותיות שבהורה היינו עד שדרשוה חז"ל אינה נקראת התורה שלימה רק הלי ובדרושי מאמרי חז"ל נשלם התורה להיות נקרא ספר שלם וכן בכל דור ודורשיו הם משלימין התורה כי התורה נדרשת בכל דור ודור לפי מה שצריך לאותו דור ולפי שורש נשמתן של אותו הדור כך השי"ה מאיר עיני חכמי הדור והוא בתורתו הקדושה והכופר בזה ג"כ כאלו כופר בתורה ח"ו וכן רחיתי בכפר הקדוש ששם המפורש היה משתמשין בו בכל דור כ"ל לפי דורו ולפי שורש נשמתו וכן כל החורה כולה שהוא שמוחיו של הקב"ה וידוע דוד המלך ע"ה הוה סוד תורה שבע"פ ואיתא שדוד היה ראוי להיות נפל אלא שאדם הראשון נתן לו משנתיו שבעים שנה ונולד דוד המלך ע"ה וזה י"ל פירוש הפסוק זה ספר היינו התורה שבכתב נעשה ספר שלם הולדות אדם היינו ע"י דוד המלך שהוא סוד תורה שבע"פ והוא תולדות אדם"ר כנ"ל על ידו נעשה התורה ספר שלם בשלימות כי הורה שבכתב לבה אינו אלא חלי הכפר רק תורה שבע"פ משלמה אותה להיות נקראת ספר שלם והבן ואחר שחנן ה' דעה ברהמיו ובר"ח י"ל ע"פ הכ"ל פירוש על פסוק ויעש דוד שבעיין בזה"ק מה שפירש על שם זה מה הוא ולפי הכ"ל יובן כי שם גימטריא ספר כנ"ל חש"ה ויעש דוד שם היינו דהמע"ה שהוא תורה שבע"פ הוא עשה להורה שבכתב ספר כנ"ל והבן הגם שאמרתי על פסוק ויעש דוד שם באופן אחר אבל מכל מקום אלו ואלו דברי חלקים חיים -

עוד י"ל בזה אחר שחנן ה' וכו' כי משה הוריד התורה לישראל מן השמים וכשעשה דוד שם אותיות שם עם ה' חומשי הורה נעשה אותיות משה ממש והרמז בזה כי ההורה שבכתב שניתנה על ידי משה היה בכח כל תורה שבע"פ ומה שחלמיד וותיק עתיד להדגש ולכך משה הוא שהוריד ההורה משמים לארץ היינו אותיות שם ה' שם הוא הורה שבע"פ שעשה דוד כולל בה' חומשי הורה והבן והשם יאיר עיני בתורת חורח חמה לי לזרעי מעשה ועד עולם חמן: או יאמר זה ספר הולדות אדם ביום ברוח חלקים ארץ ושמים. י"ל ע"פ מה דאיתא בהיקונים ע"פ ואשים דברי צפיק לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לליון עמי אלה אל הקרי עמי אלה עמי בהיריק בשוהפוח כנ"ל עיי"ש וזהו י"ל שמרמז הפסוק זה ספר היינו זאת ההורה ביום ברוח חלקים וכו' היינו שבה ברא השי"ה עולמו שמים וארץ וכל אשר עליה תולדות האדם היינו האדם יכול ג"כ ע"י

מה שמליד חידושי הורה לברוא שמים וארץ חדשים כי בלל חלקים עשה את האדם והבן וזה י"ל הפירוש בפסוק כה אמר האל ה' בורא השמים ואוסיבם וכו' נתן נשמה לעם עליה וכו' היינו הש"י בורא שמים וארץ בכל עתו היינו ע"י נשמות הלדיקים הבוראים ע"י חידוש תורתם שמים וארץ חדשים כנ"ל וזהו בורא שמים ונוטיבם היינו נשמת הלדיקים שהם נוטיבם של שמים וארץ וזהו נתן נשמה לעם עליה וכו': או יאמר זה ספר הולדות אדם. דהנה הזוה"ק מחרן שני גמרות דסתרי אהדדי איתא בגמרא בני חיו ומזוני לאו בזכות הליא פילהא אלא במזל ואיתא בגמרא אין מזל לישראל ומחרן בני חיי ומזוני בכללות העולם וגם לישראל קודם שניתנה ההורה להם היה הכל תלוי במזל אבל כשניתנה התורה לישראל אז אין מזל לישראל ע"כ יעוי"ש דבריו שע"י ילאו ישראל מכת כוכבים ומזלות. ויש להבין זה כי ההורה היא החכמה החכמה מאין תמלא היינו שיואל ממקום הנקרא אין נמל"ע מי שידבר עלמו להורה והוא יונק ממקום הנקרא אין ומשם יולאים כל המשכות והשפעות לישראל ושם נשתנו כל הדברים מדרך הטבע ומשם נעשו כל הניסים כמו קריעת ים סוף וכן מזונותיו של אדם כשהוא דבוק לחכמה הנקרא אין משתנה מזלו לטובה ולברכה וכן חיי כי החכמה תהיה את בעליה וכן בני כי הני חלת במשקל אחד הם שכולם יש בהם הולדה ע"י המוחין כמו בניס כן חיי הוא ע"י מוחין כנ"ל שהחכמה תחיה בעליה וכן מזוני ג"כ הולדה ע"י המוח היינו ע"י שמהשצ בסיו' מו"מ יעסוק וכילד יעשה להרוויח וזוה מוליד פירות ומרוויח והכל יכול להשתנות ע"י התורה היאל ממקום הנקרא אין ולכך אין מזל לישראל וזה י"ל ג"כ סוגת חז"ל אברם אינו מוליד אבל אברהם מוליד היינו כשניתחוסף לו ה' שהוא בכח ה' חומשי הורה אז ילא הוץ למזלו ולמעלה מדרך הטבע כנ"ל וזהו י"ל ג"כ פירוש הפסוק זה ספר היינו ההורה כנ"ל היא תולדות אדם היינו על ידה נמשך הולדת האדם היינו בני חיי ומזוני חף שאלו תלוים במזל מ"מ ע"י ההורה שישראל דבוקים בה משתנה הולדתם ויהיה לו כל אלה חף שמלד המזל אינו מחויב שיחיה להם נשמה ע"י דביקו' בתורה הנקרא אין כנ"ל והבן: או יאמר זה ספר הולדות אדם כי זה גלוי שע"י ההורה נבראו כל העולמות לכן כל העולמות הם בסוד אדם ישר כי ההורה הוא האדם ממש כי יש בה רמ"ח מלות עשה ושם הימלות לא תעשה כמנין אבריו וגידיו של אדם ולכן היו תלוים כל העולמות והיו מחרופפים עד שגברא האדם שהוא היה גמר מלאכה ראשון למחשבה ואחרון למעשה נמלא כשאדם מקיים מלות עשה או ששומר עלמו ממלות לא תעשה אזי מנהיר ומזהיר לכל העולמות ומקיימן כי ההורה היא החיות של כל העולמות וההורה נעשה ע"י האדם וזהו שדרשו חז"ל על ארץ יראה ושקפה בתחלה יראה ואח"כ כשקבלו

כשקבלו

בראשית

ה 9

לרמוז ע"ז שהוא מלא הגוון היוזר בעיניו של הקב"ה והבן :

פרשת נח

אלה הולדות נח . י"ל ע"פ מ"ש צביאור הפסוק ונח מלא חן בעיני שני מלא ביה' הסד בעין השגחה דקוב"ה וכו' עיי"ש וידוע שבה' חסד שהוא הטפה מהלבשת בג' אהיה שהוא החותם גושפנקא דמלכא שלא יגע בהם זר וזכו אלה תולדות נח ר"ת הגא' שהוא גימ' חותם עם בג' אוחיות והבן :

נח איש לדיק חמים היה בדורוהו את האנשים החכלך נח ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת . הנה ידוע מזה"ק אדה"ר נהגלגל נח ועדיין לא היה חתיקון בשלימותו עד דאזדריקו שם חם ויפת בחלת אבהו ושם ניתקן בשלימות והנה אדה"ר פגם צברק"ד כמאהז"ל משוך בערלתו היה ואיחא חמים תלמד שולד מהול והיינו לפי שהוא בי' ראשון לתקן הטא אדה"ר שפגם צברק"ד וזה מרמז בפסוק חמים היינו המימותו של נח שבה לתקן הטא אדה"ר היה אה"כ בדורוהו היינו בחלת אבהו כנ"ל כי באברהם כתיב ויהי חמים ילחק עולה חמים ויעקב איש חם את האלקים ההלך נח זה היה כל הליכות נח לתקן את אלקים היינו אדה"ר שהיה יחיד בעולמו את האלקים ומ"מ לא חיקן אוחו בשלמות עד ויולד נח ג' בנים ונזדרקו בחלת אבהו וכו' ומה שלא נשלמו ונהקנו נשם חם ויפת מפני שהי' ביניהם הם שהיה פגם ג"כ באוחו בחינה :

ופתח כהיבה בלידה השיש ההלה נבחר מה שאמרו בגמ' בכל מקום שפקרו האפיקורסים השובתן בלידן וכו' להבין זה ע"פ הקדמה זו דאי אפשר להושך בלא אור ולרע בלא טוב כי האור יולא וניכר מחוך החושך וכן הטוב יולא מן הרע אך שהוא מוכה ובהעלם שם ולריך לברא הטוב שיהיה הרע נדחה וכעוב עולה למעלה ועפ"ז חבין מ"ש בפסוקים הקדושים של הרב הגאון מוה' יעקב יוסף הכהן בשם אה"ז נ"ע על משנה במסכת אבות ארבע מדות בהלכי לבהמ"ד וכו' עיי"ש וכן הוא במסכת כשלפעמים בל לאדם מ"ז לכסות ממנו אור מורה ועבודה ה"ו אצל מי שהוא חכם עיניו צרחשו ויבין כי יש אור גדול מכוסה ונעלם בחוך אוחו החושך כי ליה אתר פנוי מינייה וכאשר יבין זה ומאמין זה באמונה שלימה אז יתחזק בעבודתו ובאור החיים והטוב וזוהי כוח מזכך ועברר הטוב מהרע שרע נדחה היינו העכירות והפסות ממש נדחה ונופל והטוב עויה למענה וזכו סיד ר"ה והג' פסוקים כנפסחין צר"ה והבן וכן הוא בכל דבר ודבר וזה י"ל כוונה מאמר הז"ל בכל מקום שפקרו האפיקורסים היינו שהביאו ראיה מן התורה על מינות ר"ל השובתן בלידן היינו בלד החושך שלהם שם יש אור גדול בהעל" שמורה בהפוך על אמונה הב"י ב"ה רק שהוא נחכסה ואינו מלה מחמת שהחושך מכסה אוחו וכן

השקבלו ישראל ההורה שקפה כי זה כל חיותם והעמדתם ע"י עשיית זקיות מלות של התורה וכן במחשבה כשומר א"ע מנאזה בלב הוא מקיים לא יביא לך וכו' ונכללו כל הלא העשה שבתורה התלוי' בה וכן כשמחשב לעשות דבר מלוי' או שומר עלמו מליזה הרהור הלב מהמת שמאמין שיש אלוה בעולם בזה מקיים חכמי ה' אלקיך ונכללו כל מלות עשה שבתורה החלויים בה וכבר כתבתי כמה פעמי' שהתורה נקראת ספר מלשון ספיר ע"י שהוא מנסיר ומאיר עיינין דמשהדלין בה וזה י"ל פירוש הפסוק זה ספר היינו התורה הקדושה הנקראת ספר כנ"ל וגם העיקר ע"י שהוא חיות ובהירות של כל העולמות הולדות אדם היינו נעש' ע"י הולדו' האד' ומעשיו ומהשבוהו כנ"ל בזה הוא מזהיר ומנסיר ומבי' היי' לכל העולמו' והבן :

אין יאמר ע"ד שאמרתי על פסוק ומי גוי גדול אשר לו הוקים ומשפטים לדיקים ככל התורה הזאת ע"ד שכחוב אור זרוע לדיק וכו' יש לומר בכונה בזה שהקב"ה צביכול לוקה אור מעלמותו יה"ש וזרע אוחו האור בעולם ונלמח ממנו לדיק בעולם כמו אברהם הזה נלמח מהור צוקר אור לבן וילחק מהור אדום וכן יעקב משה ואהרן וכל הדיקים וחכמים נבונים שנכל דור ודור כולם נולדו מאור פרטי המהייחם לאיזה מלה ממלות התורה ולכך יש לדיק שהוא מזהיר מאוד על מלות אדקה ויש לדיק המאיר לעולם בתור' ויש לדיק שמזהיר מאוד על הכנסה אורחי' וכן כולם כ"ה לפי שורש אוחו האור שגולד משה כנ"ל ולכך משה רבינו עליו השלום שהיה בחינה האור של כל התורה כולה בפרט נתגלה כל התורה על ידו ושאר כל הדיקים נתגלה אור פרטי שהוא לוקח משם על יד וזכו שאמר בגמרא אביך במאי זכיר טפי בליילית וזהו י"ל פי' הפסוק אשר לו הוקים ומשפטים לדיקים היינו החוקים והמשפטים הם בעלמם לדיקים כנ"ל שולדים מליזה אור של מלה נהזרע בעול' והלדיקי' הם בעלמ' חוקים ומשפטים וזה י"ל ג"כ כאן מרמז בפסוק זה הספר היינו התורה עלמה היא תולדה היינו מן אור שנאללו מעלמותו ית"ש מלד לדיק הנקרא אדם והבן :

ונח מלא חן בעיני ה' י"ל ע"פ דאיתחא ארבע גוינין בעינא וכו' מהוורא נסקא כל אינון רחמי וכל אינון פבאן בעלמא וכו' ומסומק ואוכס נפקו כל אינון נבורה ודינין ר"ל והנה בעת שהוא של דור המבול בוודאי היה השגחה מהשי"ח בגוון סומק ואוכס על דור המבול לאדם אך נח שהיה לדיק מלה לעלמו השגחה של חסד ורחמים אע"פ שבעה ההוא היה השגחה מגווינן אהריס הוא מלה הגוון הוור שהיה בהע' ונכסחר וזה י"ל שמרמוז בפסוק ונח פירוש אהר אשר היקון שורש נשמהי אשר היא שמו נח מלה חתן בעיני השם היינו בגוון ההויר שהוא הן והסד שהיה בהעלם בעת שהוא הוא מלה שם גוון חסד ורהמי' עליו וזהו ר"ה הן נהורא פוורא

ונעשה יחוד קיב"ה ושכינתיה ואז ויהי כנען עבד למצו
 היינו שנחפרו כל הקליפות ונכנעים החת יד
 הקדושה והבן : או יאמר כי הדיבור היולא מן האדם
 בכוונת לבו ומהשבתו בדחילו ורהימו הוא נקרא
 דיבור חבל כשמדבר בלא כוונה ובלא דו"ר אינו נקרא
 דיבור כלל ואין אומר ואין דברים ועיין בחיקונים
 ונקרא בשם אלם כי אין בהדבור אותיות י"ה שהם
 בחינה מוחין שיהי' נעשה תיבת אלקי' וגשאר הוהיו'
 אלם שאין נחשב לדיבור כלל וזש"ה נאלמתי דומיה
 נאלמתי נעשיתי כאלם והטע' דוס י"ה שאין בהדיבור
 אותיות י"ה שהם המוחין שמדבר בלא כונה ובלא
 דו"ר וזה י"ל פירוש הפסוק יפת לשון הרחבה כנ"ל
 והיינו כשנעשה הרחבה לאלקים היינו כשמדבר
 בכוונה ובמוחין בדו"ר ואז נעשה מן אלם אלקים
 ליפת היינו זהו תועלת ליפת היינו יוכל להגיד בפס
 תהילותיו של הקב"ה שמרומזו בחיבת יפת כנ"ל והבן:
ורשם יולד גם הוא חבי כל בני עבר אחי יפת
 הגדול והנה הפסוק הזה כולו מוקשה תיבת
 גם הוא חין לו שחר כלל והסימן חבי כל בני עבר
 הוא מיותר לכאורה כי חין בו תועלת גם אחי יפת
 הגדול אינו מובן כפשוטו אם רולה ליחסו יותר היה
 ראוי ליחסו אחר נח חביו שכחוב הללו מפורש שפי'
 לדיק המים. חבל יש לומר שהתורה מרמזת והאירה
 בנעם דבריה הקדושי' ענין גדול דהנה הלדיק נקרא
 מי שכל מעשיו לשם שמים ולריך להבין תיבת לשם
 שמים ופירושו והענין היא דידוע דזה כל מנמתינו
 בתפלותינו ובתורתנו כל ימינו לאקמא שכינתה
 מעפרה כביכול ולייחד קוב"ה ושכינתיה כמו שאנו
 אומרים קודם עשיית כל מלטה לשם יהוד וכו' והוא
 לשם שמים היינו שהשתדלות פעולתו הם רק לשם
 היינו השכי' הנקראת שם כידוע ושמים הוא הקב"ה
 והיינו לייחד קוב"ה ושכינתיה והוא הנקרא לדיק
 שהוא בחינת יסוד ע"ש שמייחד תמיד בפעולותיו
 ומעורר השפעת השפע בעולם וכשזכה האדם לזה
 שכל מעשיו הם רק לאקמא שכינתה ולייחדה בצעלה
 בל לו תועלת מיחודים שהוא מייחד לאור נשמתו
 מהשפע הקדוש הנשפע מאו' היחוד כביכול ונעשה
 כברי' חדש' וכקטן שגולד שנהוסף לו אור חדש
 בנשמתו מה שלא היה לו מכבר גם כשהוא מעלה
 השכי' כביכול ממילא נהעלו כל המדריגו' התחתו'
 וגלויין קדישין עם השכינה כביכול שנדבקים עמה
 כידוע נמלא הוא נעשה מעבר לכל אותן נשמות ונ"ק
 שלריכים תיקון שע"י יהיה להם תיקון ועליה והוא
 חב לכולם והם נקראים תולדותיו וזה י"ל כל הענין
 מרומז כאן בפסוק ולשם היינו מי שכל מעשיו הם ק
 לשם היינו לתועלת השכינה כביכול הנקרא שם היינו
 לייחדה בצעלה כביכול אז יולד גם הוא ובתורה לא
 כהיב נקודת ואפשר לומר יולד שפירוש' שנמשך גם
 לו תועלת והיינו שנעשה כצריה חדש' וכקטן שגולד
 מחמת התחדשות אור נשמתו שכל לו אור חדש
 מהשפע הק' הנשפע ע"י יחודו כנ"ל חכב"ע היינו
 גם שהלדיק הוא נעש' חב לכל הנשמו' וגלוי קדושו'
 שנפלו

ה לומר הרמו בפסוק כאן ע"פ מה שהאיר הא"ז כ"ע
 סיבה מרומז על מלש שהוא נקרא היבה וכמ"ס לומר
 חעשה לחיבה ואמר הוא ז"ל שהראה להאיר החיבה
 שתולא מפיק והאריך בזה וזש"ה כאן אם הראה
 שלפניו נתכסה האור ואינו נראה וניכר כלל ואינו
 יודע מה לעשות לפתוח הכיסוי שיתגלה האור ע"ז
 אמר ופתח החיבה היינו הפתח לפתוח החיבה
 והמל' שלא תהיה סגורה ואטומה בסוד נאלמתי
 דומיה ח"ו בלדה תשים היינו אם תחפשנה תמלא
 פתח להחיבה בלדה דייקא היינו באוהו החושך עלמה
 צודאי יש אור גדול רק שהוא בהעלם כנ"ל ולא
 צמים הוא ולא מעבר לים הוא וכו' כי קרוב הדבר
 מאוד בפיק והבן :

תחתיים שני' ושלישי' תעשה וכו' י"ל כאן מרומז
 מה ששמעתי מן הא"ז כ"ע כי בכל דיבור
 ודיבור יש עולמות ונשמות ואלוקות וזהו שמרומז כאן
 חלל החיבה וחיבה הוא פירוש דיבור וזהו החתיים
 היינו עולמות שהוא מדריגה ההתחונה שניים הוא
 לשון משנה אותיות נשמה והיינו נשמות ושלישי' היינו
 אלוקית ע"ש ושלישים על כולו שהוא ע"י שהוא מושל
 ומנהיג את הכל וכל אלה תעשה היינו החיב' והדיבור
 שתולא מפיק יהיה בכוונה זו ובאמונה שלימה שיש
 בכל דיבור החתיים שניים ושלישים והם עולמות
 ונשמות ואלוקות כנ"ל והבן :

ידבר אלקי' אל נח ואל בניו זאת אלה הבטית וכו'
 נשאלתי למה דיבור זה נטפל הדיבור גם
 לבניו והוא מובן ע"פ כתבי האר"י זללה"ה שכתב כי
 תלת בני נח הם תלת גווי הקשת עיין בפסר דרושי
 ש"ת וש"ע והבן :

יפת אלקים ליפת וישכון באהלי שם ויהי כנען עבד
 למו י"ל בדרך רמז כי הלדיק העובד ה' תמיד
 נקרא יפת ר"ת פי יניד תהלה ועש"ו נקרא הלדיק
 יפת כי הוא תמיד מהלל ומשבח בפיו את הג"י ואיתת
 במדרש לדיקים כל זמן שמוסיפים גדולה מוסיפים
 שפלות ומקטינין עלמם להברכה נתת גדולה אמר
 ואנכי עפר ואפר וכו' וע"י מדה ענוה שיש להלדיק
 גורם השפלות השכינה עליו כמ"ס אשכנז את דכא
 ושפל רוח נמלא עי"ז שהקב"ה נותן גדולה והרחבה
 ללדיק ברוחני ובנשמיות בזה גורם השפלות שכינתו
 על הלדיק כי זוכה עי"ז למדת ענוה ושורה עליו
 שכינתו יתברך וזהו י"ל שמרמו כאן בתורה יפת הוא
 לשון הרחבה כמו שתרנס על כי ירחיב ארי יפתי
 והיינו להלדיק הנקרא יפת כנ"ל ונותן לו גדולה ובא
 מהוך זה למדת ענוה כנ"ל בזה גורם וישכון באהלי
 שם שהש"י משרה שכינתו באוהל של לדיק והוא נעשה
 משכן להשכינה כביכול והבן :

אן יאמר כי יפת ל' יופי וחפאר' וי"ל כי הקב"ה
 נקרא יפת ע"ש שהוא תפארת והדרת גאון ישראל
 וזה י"ל בקילור הפירוש בפסוק יפת אלקים ליפת
 היינו כשיסיר פני הקב"ה כביכול מהאר' עתיקה
 קדישא אז וישכון באהלי שם היינו נהרין הנפין
 להשכינה הנקראת שם כמבואר באדרת קדישא

להש"י חזכה לזה להקרא בשם חזרהם בחיטם ק"ש
 ואח"כ חזכה על הארץ אשר ארצך היינו ליחוד של
 הפלה שהוא עין לא ראהה אלקים וזלהך וכן הוא בכל
 אדם ובכל זמן כשהוא נכנס צהיכל אהבה בדביקות
 גדול ומוסר נפשו על קדושת שמו יתברך וזכה ליחוד
 של ק"ש שהוא אחד שבו כלול כל היהוד כי אהבה
 ואחד מספרה חד ואח"כ עולם לדביקות גדול מזה
 וזכה ליחוד של תפלה כשמהשבתו מזדכך בדביקות
 יותר גדול להש"י כמו שהיה באברהם כי התורה היא
 נלחיית ויטנה בכל אדם ובכל זמן והבן :

והיה ברכה. והיה תחיות הוי"ה ב"ה והיינו
 שהש"י הבטיח לאברהם שיביא בידו מקור
 הברכות. וכשיברך לאיזה אדם יעשה ברכתו הוי"ה
 והיינו שלא יהיה תועלת לדבר פרטי רק הכל יהיה
 נכלל בו שפע וברכה והללחה וזני היי ומזוני הכל
 בכלל ולא יהיה חסר כלום וכל אחד יבורך מברכתו
 כל מה שיוצרך לו כן יעשה ברכתו כל תועלתו וק"ל
 וזש"ה אח"כ ואברהם מברכיך ומקללך האור פירוש
 שלא שיהיה הושש פעמי' יהיה לו זו הצטחה לרעה
 היינו שיצוא איזה אדם שאברכו ויקבל טובה ממני
 ובחמה הוא הינו רולה כלל בהקנתי רק בהקנתו והיין
 כוונתו רק לקלות ולבנות אותי ע"ז ג"כ הבטיח לו
 כש"י ואברהם מברכיך היינו מי שיהיה לבו ונפשו
 שלם עמך וחפץ בטובתך לו תועל הברכה כנ"ל אבל
 ומקללך היינו הוהם שרולי' לקלות ולבנות אותך אותם
 האור ולא יהיה ברכתך להם שום תועלת רק מי
 שיהיה בחמתו ובלב שלם עמך ובנפש חפילה אז תועיל
 לו הברכה לכל דבר וק"ל.

ויעתק משם הכרה מקדם לבית אל. י"ל בזה ע"ד
 סכוד כי יש נולד הסד ורב הסד ויש ימי
 עולם וימי קדם ונולד הסד הוא ימי עולם ורב הסד
 הוא ימי קדם וידוע אברהם הוא מדהו מדת החסד
 שהוא נולד הסד ובהשתדלו המיד במדת החסד
 היה מעורר במדת חסד שלו כרב הסד שהוא החסד
 הגדול הנק' ימי קדם וזה י"ל כוונת פ' ויעתק משם
 וכו' מקדם היינו ממדתו מדת החסד שהיה מעורר
 ימי קדם שהוא רב חסד והמשיך ההבדים לבית אל
 היינו השכינה כביכול שיעקב קרא בית אל וזהו י"ל
 כוונת מאמר הז"ל עד אברהם לא היה זקנה שהיה
 מדת החסד הנקרה עהיק שהוא החסד הגדול ימי
 קדם עד שבא אברהם שהיה משתדל במדתו מדת
 החסד עד שהמשיך מדת ורב הסד שהוא עהיק יומין
 ע ש ימי קדם בעולם כנ"ל והבן. או יאמר ויעתק
 משם הכרה מקדם לבית אל ויש הלו בית אל מים
 והעי מקדם והנה ידוע מה שכתוב בזה"ק לית מלה
 או אות באורייהא קדישה ללא רמיוין בה רזין עלהין
 קדישין וכוודתי יש צסיפור הזה מהליכות של אברהם
 חנינו סודות ההורה השייך בכל אדם ובכל זמן וי"ל
 ידוע אברהם הי' מדת החסד וכל השתדלו פעולותיו
 היה להמשיך הסדים להשכינה כביכול ולהמתיק כל
 הצורות וכוונתו וזהו י"ל שמרומן בפסוק ויעתק
 משם הוא לשון המשכה היינו שהמשיך החסדים
 ההרס

שנפלו לקליפות ר"ל ונתעלו כולה ע"י ונקראו כולם
 תולדותיו שע"י יש להם תיקון וזה כל בני עבר שהם
 או בנינים שע"י עוזרים לשרשו והוא נעשה מעבר
 לאוהן הנשמות גם אחי יפת הגדול כידוע יסוד
 והפאר' הם חרין ויין חרין ריעין דלא מתפרשין יסוד
 היא ואלו זעירא והפארת הוא ואלו רבהא וזש"ה
 שהלדיק שהוא שהוא בחי' יסוד נעשה אח ליפת היינו
 הפארת הגדול שהוא ואלו רבתא והיינו שנעשה יהוד
 יסוד והפארת והבן כל זש כי יש בו דברים נסתרים.
 ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. י"ל בזה
 ע"ד הללה וגם כל הענין מקודם ויהי בנסעם מקדם
 וימלאו בקעה נשרפה לשריפה ונעשה לנו שם הגה
 ההורה מרמות ככאן על כת שקרנים ומתדמים
 לשלומי המוני ישראל ולבסוף חין להם קיום והם כלים
 מחליהם כי שקרא לא קאי והוא מרמוז בפסוק כי
 בחלה ויהי כל הארץ שפה אחת היינו דבוקים
 צשכינה גימ' שפה ודברים אהדים היינו מהמת שהיו
 דבוקים בה' היה ביניהם אהדות גדול ולא הי' מדברי'
 אחת בפה ואחת בלב רק בפה והלב היה אחד הבל
 ויהי בנסע' מקדם היינו מקדמונו של עולם כמאמר
 רז"ל וימלאו בקעה וכו' היינו שהעו ונפלו בצור
 עמוק וחושך ועוד להם שמראי' עלמם כלדיקים והו'
 שאמרו ונלכנה לבנים היינו נלכוש בגדי לבני' כדמיון
 כלדיקים הטורים ונשרפה לשריפ' להכות כף אל כף
 בכתלכבה וכל הוא כדי לעשות לנו שם כפשוטו
 ונכנה לנו עיר לכבוש עיירות החת ידם וסופס ותהי
 להם הלבנה לאבן היינו בגדי לבנים שהיו לובשים
 היה להם לא בן ענוף ולמכשול והחומר ר"ת חכם
 מופלא ורב רבן שהיו מחזיקים ומראי' בעלמה היה
 לחמר כפשוטו לטובע וליפול בתוכו ויפץ ה' אות'
 משם כי שם כלל היינו בעוה"ר נהעורר על ידם
 קטעה ומריבה ושנאת הנם ונבלל שפהם שאין אחד
 ידע מה שהשני מדבר והבן :

פרישת לך לך

ויאמר ה' אל אברהם לך לך וכו' אל הארץ אשר
 ארצך שמעתי בזה מאדוני חבי ז"ל שאמר
 בשם הא"ז נ"פ ריב"ש כאן מרומן יחוד של ק"ש לך
 מספר המשיך החוון דיהודא במסירת נפש וזהו
 מארלך וכו' ויש להסביר הדבר ולפרש יותר איך כאן
 מרומן רזא דיהודא דק"ש דהנה הזוה"ק כהב הן
 חלוקי חבנים שבהם להם דוד המלך ע"ה עם גליות
 הפלשהי הם ה' היבו' דיהודא שמע ישראל ה' חלקינו
 ה' ושוי אות' בקורעא חדא היינו באחד יעו"ש והנה
 בק"ש יש רמ"ח חיבות וזהו שמרמוז כאן ויאמר ה'
 אל אברהם לך לך היינו יחוד של ק"ש שהוא מספר לך
 כנ"ל לך היינו הוא ללורך בנין נשמתך חרחה למסור
 נפשך על קדושת הש"י ויחעלה והזכה לרזא דיהודא
 דק"ש וזהו ואנדלה שמך היינו שיתוסף לו ה' בשמו
 ויקרא אברהם שהוא מספר רמ"ח ויהיו רמ"ח היבין
 דק"ש כלולין בו וכשמו שהוא נשמתו ע"י מסירת נפשו

ק"ד

וללה"ה אלף הוא ה' אלפין וצריך להצין זה היעצ
 כי דבריו הקדושים צריכים לפני ולפנים זה י"ל
 הרמו בכאן בית אל מים היינו הבית שמתגלים בו כל
 החסדים הנקראים אל גם אותיות אל מרמות לנו על
 ענין פדיון הבן מפורש אלף הוא ה' אלפין הייט ששם
 נתגלו כל החסדי' ולמ"ד מורה על למ"ד יום של פדיון
 הבן וזהו מים שהוא יהי' מאוחר והעי העי בג' מילה
 גם כל חיבת והעי הוא מספר המילה ע"ה שהוא
 יחוד ל"א מקדם זה הוא מקדם כך יהיה כתוב בתורה
 מפורש אך עתה שהיא עדיין בכח ולא בפועל הוא
 מרומז רק ברמו ואח"כ כשיצא לפועל ע"י מרע"ה
 אז נכתב מפו' באר היטיב כל ענין פרט של כל
 מצוה ומצוה בפני עצמה והבן :

אן יאמר בית אל מים והעי מקדם ע"ס דאיתא
 בכוונת האר"י זללה"ה באומרו המברך את עמו
 ישראל שהוא גמר כל היחודים עי"ש ועוד יבין
 שר"ת שלו מספר חלקים והוא מספר הכסא והם
 היכלות הכריאה שמתרחקים כשמודווגת האשה עם
 בעלה שבאלילות הנקרא הוי"ה ומכסים עליהם שלא
 יסתכלו החילונים בהם וכו' עי"ש נמצא חלקים הוא
 קודם להווייה וזה י"ל שמרומז כאן כי מורה גקרא
 קדם ומערב אחר לשון מאוחר וזהו שאמר הכתוב
 בית אל היינו שבחי' הסד שהוא הוי"ה ב"ה מים
 היינו מאוחר והעי מספרו חלקים ע"ה מקדם
 זה יהיה מקודם כנ"ל והבן וזה י"ל בראשית ברא
 חלקים ברא הוא אותיות אבר וש"ה בראשית ברא
 היינו בתחלת היחוד הוא חלקים שהוא מקודם
 כנ"ל והבן זה :

וא"ת הנפש אשר עשו בחרן ודרשו חו"ל שהכניסו
 גרים תחת כנפי השכינה ע"ש וי"ל ע"ס מה
 ששמעתי בשם מורי ומלאתי וראיתי בכתבי הקדוש
 של הרב מהו' יעקב יוסף הכהן בשם הא"ז נ"ע
 זללה"ה כי יש בהינת קטנות וגדלות בכל הדברים
 וגם בענייני סיפורי מעשיות בני האדם וגם ראיתי
 במקום אחד שהסיפורים הם לפנות אותן הנפשיות
 האחרונים בסיפורים וארציות ולפי דעתי הוא הנקרא
 זוגא דקטנות כמו שראיתי במקום אחר בשמו כי
 כשאדם עוסק בתורה הוא בבחינת גדלות וגם
 ראיתי בפירוש על טעם למה במכות בכורות ילאו
 ישראל דייקא ממזרים וכו' וכאשר האדם הוא
 בבחינת קטנות ויודע מזה הוא מוליד בזה נשמת
 גרים כי אותיות גר ג' מרמו על ג' קוין דרך ר'
 עלמין דכסופי' וכו' ודפח"ח ע"ש וזהו י"ל ואת
 הנפש אשר עשו בחרן כי הרן הוא מספר ג' חלקים
 שהוא בתי' קטנות כידוע לכך היו אז עושים גרים
 ולכן כשרצה הקב"ה שיוליד את יצחק הוסיף לו ה'
 שיחגדל שמו והיינו שיהי' בבחי' גדלות ולכן דרשו
 חו"ל על ואגדלה שמך זהו שאומרים חלקי יעקב
 כי ציעקב נשתלמו כל הנ' בחי' גדלות כידוע וזש"ה
 ואגדלה שמך והבן היטיב כי הוא בקיצור :

אב"ר נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך
 והיתה

ההדה מספר גבורה עם הכולל היינו כדי להמתיק
 כל הגבורות או ויעתק הוא לשון ציטול וסילוק
 כתרנותו ואסתלק משם היינו שכל מגמותיו היה
 להעתיק ולסלק ולכעל הגבורות מספר ההרה ויהיו
 נמתקים בחסדים כי בראשונה באים הגבורות ע"ד
 שמאלו תחת לראשי תחלה נתעורר הגבורות שהוא
 בחינת שמאל ואח"כ וימינו תחבקי היינו מדת החסד
 שהוא בחינת ימין תחבקי היינו שהוא ממתיק
 הגבורות וזה שאמר הכתוב מקדם לבית אל היינו
 שביטל הגבורות והדינין שהם מספר ההרה הבאים
 מקדם לבית אל היינו קודם החסדים המכונים בשם
 אל כאמר חסד אל ויע אהלו היינו שנטה בהינתו
 ומדתו בחינת החסד בית אל מים היינו החסדים
 הנקראים אל יהיו באחרוני' והעי מקדם העי גימ'
 חלקים ע"ה היינו גבורות יהיו מקדם מקודם
 החסדים היינו שכך היה עבודתו עבודת השם תחלה
 נכנס למדת היראה והפחד מדת גבורה ואח"כ
 כשנתלבש ביראה שהוא השער לה' לדיקים יבואו בו
 אח"כ נכנס לבחינת אהבה והוא מדת החסד וכוה
 המשיך התעוררת חסדי' בעולם וגמתקו כל הגבורו'
 וכן הוא בכל אדם כי ספורי מעשה אבות והליכתם
 תורה היא להורות לנו הדרך נלך בו והמעש' אשר
 נעשין כי כ"א מהויב לונור מתי יגיע מעשי למעשה
 אבותי הקדושים כמאמר חו"ל והבן :

אן יאמר ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ע"ד
 הסוד ע"י ההסד שעשה והתקשרות אהבתו
 להש"י ב"ה בזה המשיך התעוררת חסדים דעתיק
 ההרה היינו אל השכינה הנקראת הר בית ה' מקדם
 כידוע כי בחי' עתיק נקרא ימי קדם וזהו לבית אל
 היינו כנ"ל שהמשיך להשכינה הנקראת ג"כ בית אל
 כנ"ל והבן : או יאמר בית אל מים והעי מקדם
 ולהעיר בדיקדו' חיבת והעי והי' די לומר ועי מקדם
 בוודאי ח"ו לית אוח או נקודה חסר או יחיר ויבואר
 זה ע"ד הסוד ע"פ המשנה קיים אברהם אבינו כל
 התורה כולה עד שלא ניתנה וכו' עי"ש נמצא כל
 התורה כולה היה כלול באברהם ולכך אברהם מספר
 רמ"ח לרמו על רמ"ח מנות עשה שבחורה כבר היה
 בכח חיכך כשגולד אברהם וניתוסף לו ה' להשלים
 שמשפר גם ה' שנתוסף לו מורה על ה' חומשי תורה
 כמבואר ברע"מ ולכך השיג אברהם מזד עצמו ובאור
 נשמתו כל מנות התורה וקיומם אך עדיין לא ילא
 מכח אל הפועל עד משרע"ה שאז ילא מפי הקב"ה
 כל מצוה ומצוה בפני עצמה עם שרשיה ודיקדוקיה
 וסודותיה וכבר נזכר זה לעיל שכל הליכותיו של
 אברהם וגסיעותיו כולם רזי התורה הם וי"ל שבוה
 רמוה לנו התורה איך שהיה כלול באברהם וידע סוד
 מילה ופדיון הבן וזהו בית אל מים דהנה איתא
 בכתבים בשעת מילה לא נתגלו עדיין כל החסדים
 באמצעות מילה עי"ש בדבריו עד אחר שלשים יום
 שהוא זמן פדיון הבן אז נתגלו כל ה' חסדים עכ"ל
 בקיצור גמרז יפוי"ש והנה קבלתי מאת"ו נ"ע ריב"ש

שטרם שנפתח ליטרת נשמתו ח"ו או שפוח וממשיך דרך ליטרת ושכילי נשמתו שפע להשכינס כביכול לכן נקראים הלדיקים הנשי חסד של פעולתם לעשות חסד עם השכינה כביכול ועם נשמתו וגם כשהרשע עושה השוכ' הוא פוח מקורי נשמתו ועושה ממדבר ממה שהוא בחינת חורבה ושמתו שאינו עושה פירות והוא בחי' הס"מ ר"ל שנקרא זקן שאינו עושה פירות כלל וכתשובה שלימה הוא מהפך להגם מים להשכינה כביכול וארץ ליה מה שהיה החלה ארץ ליה נעשה למולאי מים ויושב שזרענים פ"ד כל דכפין וכו' וזה י"ל שמרומז בפסוק וילך למסעיו היינו שזה הי' כל הליכותיו של הצרעה ופעולותיו שיהפשו מדת מדת החסד מנגב הוא ארץ ליה כמו ארץ הנגב נחתי היינו שלא הי' בו מים בחי' הסדים המשיך בפעולותיו שיהי' לבית אל שיהגלה בו הסדים המכונים אל ע"ד חסד אל והיינו שהמשיך הסדים להשכינה כביכול ע"י מעשיו הטובים ושהח לורות מקורי נשמתו ונפתחם הליטרת להריק שפע ונבכה והבן :

וישב את כל הרכוש וגם את לוט וכו' והוקשה האוה"ח מאי וגם את לוט והי' ראוי לכהוב וישב את לוט וגם את הרכוש ונלפע"ד כי יש לדקדק גם קודם בפסוק ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי הצרעה שהיה ראוי לכהוב ויקחו את לוט בן אחי הצרעה ואת רכושו ולמה הפסיק בחיבה את רשעו באמלע וראיחי בספרי קבלה שר"ת של אוהויה רכושו בן אחי הוא רצא והוא רמז שהי' בלוט נילון הקדוש מנשמת רצא פי' שזה הרכוש ששבו נילון הקדו' כזה ועפ"ז יש לומר נ"כ וישב את הרכוש היינו הנילון הקדוש והיקר מנשמת רצא שהי' בשבי' בין הקליפו' והשיב אותו אל הקדושה לשרשו והיא העיקר וגם את לוט וכו' היינו שהוא טפל לנשמתו הלידיק והבן . ויש עוד בזה לחנוה מילין ויראתי לדבר ולכהוב כי לא שמעתי בזה הקדמ' מרבי אך הדבר מעט בכוונה ע"ד ששמעתי ב' הקדמ' מהה"ז נ"ע זללה"ה כי יש לכל לדיק ולדיק נילון קדישין השייכים לשורש נשמתו אשר לריך להקן ולהעלותם ואפילו משרתיו ובהמתיו וכליו הכל יש בהם נילון קדושים ולריך הוא להקנס ולהעלותם לשרש' ושורש של אדם הוא נשמתו והוא השם של אדם כמו שאמר ר' נחמן הארודענקר ז"ל נפש חיה הוא שמו פירוש הנפש היה החיות והנשמות של האדם הוא שמו של האדם ע"כ ואם הבין ומעיין היטיב בפסוק ויקחו את לוט ואת רשעו בן אחי המלא שורש הדברים כי היו נילון הלידיק ולריך לתקנס ולהעלותם לשורשם והבן היטיב :

ויאמר מלך הדום אל הצרעה הן לי הנפש והרכוש קח לך ויאמר הצרעה אל מלך הדום הרימותי ידי אל ה' וכו' והם מהוט ועד שרוך נעל ואם לקח מכל אשר לך י"ל כאן ע"ד רמז שמרומז כאן בר"ת מלך הדום וחיבה אל הוא אותיות סמ"ל

וחיבה נפשי בגללך . לריך להבין לריך לדיק כחברה יתחזה למחנה ולזה בשביל זה לשרה לומר אחותו היא והיה לו לומר העיקר וחיבה נפשי גם להבין השינוי הוחרים בעמך בגללך ולבאר זה נקדים מה שכתוב אוה"ח בכוונה הצרעה בדברים היו שהאמר אחותי היא והלקח לבית אבימלך ותחשב לפהירה וע"י סחירתה עם איש אחר והיא נקיה יפקדנה ה' בצנים בדומין לו וכו' ע"ש באריכות ומביא אח"כ מהאמר הז"ל במדרש סעד לדבריו יעו"ש והיה צמרה כל המניה בן לדיק כאלו הוא חי ע"ש וידוע מי שהולך בלא צנים לגמרי שאין לו הפילו בזה החת הוא קרוי מת לגמרי שאינו יכול לזכות לראות בטוב ה' בארץ החיים כידוע מהזכר שלא עייל בפרגודא כלל וזהו י"ל כוונה דברי הצרעה ללו אמרי נא אחותי הנה ע"ד שכתב האוה"ח שכוונתו היה שעי"ז הוכה לצנים וז"ל למען ייטב לי היינו שאזכה לבוא לעולם שכולו טוב בעבורך היינו בעיבור שלך בכל מה שחשעבר הקף נקיבה עכ"פ הועיל לי שאהיה עייל בפרגודא ולא אדהה ח"ו כל עיקר מהעו"כ וחיבה נפשי פירוש גם יכול להיות שתיבה הי לעולם בגללך גימ' מילה ע"י בן זכר לדיק בדומה לי התיבה הפילו לאחר מיתה כאלו הי כמאמ' רז"ל וע"ז רמז גי' מילה שהיא יסוד והוא בחי' לדיק והפטר הוא שהועיל סחירתך שחוליד בן לדיק והועיל לי לא זה שלא הקרא מה לגמרי ח"ו רק אהיה קרוי הפילו הי לעולם ככ"ל וק"ל או י"ל בגללך מרמז על הנזכר ע"ד אשה מזרעת החלה וכו' וממילא יהיה לדיק שיהיה בדומה לי ככ"ל באוה"ח והבן :

ואברם כבד מלך במק' בכסף וזוהב . הנה החורה נכהב בלא נקיזוה שאפשר לדרוש שהורה בחיבה נקודות שרולים וי"ל כאן וכאלו כתב כבד בחול' שהוא כמו כבוד מלא בואו והוא מספר ל"ב וז"ל והצרעה כבד מאוד היינו שהיה מדבק עלמו בל"ב נהיבות ההכמה במקנה בכסף וזוהב הם הג' מדות לעולם הם הג"ח ולהחל הם מקנה כסף וזהב שהשתל בל"ב נהיבות החכמה בכל הלו ה' מדות שהיו כלולים בכל אחד מהג' חבות וילך למסעיו ע"ד הבן שלימה מסע נבנה מנגב היינו ככ"ל מקוה שהיה מנוגב ויבש ממים שם בחי' חסדים השתל בו שיהיה לבית אל שהמשיך להוכו חסדים שמדת חסד היה גובר הללו על כל הג' מדות והבן :

זירך למסעיו מנגב ועד בית אל י"ל שהחורה מרמזת לנו בהליכה הלו של הצרעה ע"ד ישם מדבר להגם מים וארץ ליה למולאי מים כי השכי' כביכול מקבל' השפע דרך ליטרת ושכילין הידיע' לה וכשיש לדיקים בעולם אזי צמעשיהם כפוצים והורת' והפלת' ממשיכי' דרך אות' ליטרת' חסדי' להשכי' כביכול שההא תמיד מקבלה שפע לא יהסר ורשעים ח"ו גורמי' להיפוך צמעשיה' ח"ו שהנהר יחרב ויבש וכן כל אדם לפי מעשיו או

קך

בנינה שיהיה לשמה התכלית האמיתי וזהו הדרך
 הטוב והנעים כשכח אח"כ לשמה אזי הוא מעלה
 אפי' הלימוד שלא לשמ' כי נעש' כסא זה לזה כידוע
 בשם אח"ז נ"ע וללה"ה אבל יש בני אדם המתחילים
 ללמוד שלא לשמה ונשארים בזה כל ימיהם לעולם
 ואינם מגיעים כלל להתכלית האמיתי ח"ו ולא עוד
 אלא שבאי' לגדלות והתפארות מאוד ומזוין הנדיקים
 הלומדים מעט בכוונה כאומרם ידעו רמה כי מלאו
 כריסם בתורה הרבה וזהו שמרומם בפסוק ותרא כי
 הרתה היינו אותם שהוא בחי' שפחה כשרואה שכבר
 הוא למד תורה הרבה וזהו הרתה ע"י מילוי כריסו
 בתור' גם הרתה גימ' תורה עם הכולל ותקל גבירת'
 בעיני' היינו שנעשו נכזים ונמאסים בעיניו אותם
 הנדיקים הלומדים מעט בכוונה דלכא לשמה שזהו
 גבירתה בחי' גביר' כנ"ל גם מספר גבירתה והרת'
 שוין והוא לרמזו ע"ד אין בין חמץ למצה וכו' כי
 למראה עינים אינו ניכר העוסק לשמה מן העוסק
 שלא לשמה שהוא ענין ועסק אחד ואינו תלוי ביניהם
 רק נקוד' א' אמיתת הלב ההפרש ביניהם וכשהשכינ'
 כביכול רואה זה כי השליכו תורת אמת ח"ו ארצה
 ונשארים בשטותם שהתחילו ללמוד ולעשות אז הוא
 מתרעמת וקובלת מאוד על שמתחלה הכניסה בלבו
 זה שילמוד שלא לשמה כי לא הועילה כלל בזה
 והדרבה מגרע גרעה וזש"ה אנכי נתתי שפחתי וכו'
 היינו שמה שהתחיל כלל ללמוד היה ממני שאני
 הכנסתי זה בלבו אולי יבוא לתכלית אמיתי ועתה
 למה זה אנכי כי ותרא כי הרתה כנ"ל ואקל בעיניה
 שכביכול השכינה והנדיקים המדבקים עצמם אל
 האמת מדת גבירה הם נכזים ונמאסים בעיניו וזוה
 גורמים ותעניה שרי ותברח מפניה היינו השכינה
 כביכול מענת ומשפלת אותו האדם שהדביק עצמו
 לבחי' שפחה ותברח מפניה י"ל שקאי על השכינה
 והתורה כביכול שהוא צורחת ממנו ומשכח הלמודו
 כמו ששמעתי כמה מעשיות מבני אדם כאלו שנסחכח
 תורתם לגמרי מהם ואינו עושה פירות כלל אבל
 יראת ה' באמת הוא יכבד היינו אותם שלומדים
 מעט בכוונה לשמה הם ילכו וילמחו ויעשו פירות
 ויגדלו למעלה למעלה לגדל אמתם ותורתם תורת
 אמת וכשהוא רואה זה ומכיר האמת ושכ עי"ו בכל
 לבו ובכל נפשו לה' וזש"ה שובי אל גבורתך שיעסוק
 שוב בתורה לשמה בחי' גבירה ולא לשום ד' הנאה
 ויחשוב בעיניו מאוד אותם הנדיקים הלומדים מעט
 בכוונה כי טוב מעט בכוונה וכו' וזהו והתפני תחת
 ידיה שהוא משפיל א"ע לפני הנדיקים ואז ויאמר לה
 מלאך הרבה ארבה את זרעך היינו שיהיה עושה
 פירות בתורתו תורת אמת ומעלה את למודו שלא
 לשמה כנ"ל על כן קרא לבאר ההוא באר להי רואי
 היינו שיזכה מחמת לימוד תורה לשמה שנעשה
 כמשיין המתגבר וכבאר מים חיים כאומרם ז"ל
 והוא מחמת להי רואי שמקיים שויתי ה' לגדי תמיד
 ורואה תמיד לגדל עיניו שלפני מי עולמים הוא
 שומד זהבן :

ותאמר

סמאל' והוא השפן הוא היצה"ר המתגבר על האדם
 בכל יום בפיתוי דבריו ורוצה ליקח בשבי הקליפות
 היינו לחלקו ס"א הנפש של האדם ואלמלא השם
 עוזרו לא יכול לו כאמרם ז"ל מפסוק ה' לא
 יעזבו בידו וכו' וזה י"ל שמרומם כאן בפסוק שזהו
 עטנת ופתוי הס"מ שהוא היצה"ר חן לי הנפש
 שיהי' נפשו ונשמתו בידו לחלק הס"א ר"ל והרכוש
 קח לך היינו ענייני עוה"ז נכלל בבחי' רכוש שהאדם
 ירדוף אחר תאוות גופניות ולא אחר תאוות נפשיות
 ויאמר אחרם אל מלך סדום היינו אל הס"מ הנ"ל
 ברימותי ידי אל ה' היינו בעור הקב"ה כנ"ל אם
 אקח מכל אשר לך היינו מענייני תאוות העוה"ז
 שהוא שלך חלק ס"א לא יהיה לי שום חלק כך רק
 בקדוש' וענייני תאוות נפשיות והבן :

בא נא אל שפחתי אולי אבני' ממני' וכו' ותרא כי
 הרתה ותקל גבירתה בעיניה ותאמר שרי אל
 אחרם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי וכו' ותרא
 כי הרתה וכו' ותעני' שרי ותברח מפניה וכו' ויאמר
 שובי אל גבורתך והתעני תחת ידיה וכו' עד על כן
 קרא לבאר באר להי רואי וכו' וי"ל שמרומם בפסוקים
 ענין הדרכת האדם בעסק לימוד התורה ועבודת
 הש"י ז"ה ע"פ מה שאמר ר' נחמן הארדיענקר
 ז"ל על פסוק זה בא נא אל שפחתי וכו' ואני אבוא
 אחריו למלאות דבריו ולהוסיף על דבריו הקדושים
 במקראי קודש שאחריו כי שמעתי ממהר"ל הנ"ל
 על פסוק בא נא אל שפחתי וכו' דמי שעוסק בתורה
 ועבודה שלא לשמה נקרא בחי' שפחה וזהו בא אל
 שפחתי היינו שילמוד ויעסוק אף שלא לשמה אולי
 אבנה ממנה היינו שהשכינה אומרת כן אולי מתוך
 שלא לשמה יבוא לשמה ע"כ ויש להבין ולהסביר
 דבריו הקדושים שאמר שפחה היא בחי' שלא לשמה
 כי האמת הוא מי שלומד תורה לשמה ולא לשום ד'
 הנאה וקיבל שכר רק עובד הש"י בזה באמת הוא
 בחי' בן שזהו נקרא עושים רצונו של מקום שבדאי
 זה רצון המקום ז"ה אבל מי שעוסק בתורה ועבודה
 שלא לשמה רק לשום איזה ד' הנאה וקיבל שכר הוא
 נקרא בחינת עבד ושפחה שכל עמלם הוא רק לקבל
 שכר מאדוים והשכ' הוא בעיניהם עיקר התכלית
 שכל השתדלות פעולתם הוא רק בשביל השכר וכמה
 מדריגות יש בענין זה יש שהוא בחי' עבד ויש
 שהוא בחי' אמה ושפחה ותורה לשמה הוא בחי'
 גבירה ומלכה שעל ידי עבודה לשמה ממליכים
 הקדוש צרוך הוא ושכינתיה בכל העולמות וגורם
 התגלות אלהותו ומלכותו בכל משלה וכנענים כל
 הקליפות תחת יד הקדושה וזהו שמרומם כאן בפסוק
 ע"פ דברי מוהר"ל הנ"ל ותאמר שרי אל אחרם היינו
 השכינה כביכול כשהוא רואה שאין האדם יכול ללמוד
 ולעשות בתחלה תיכף לשמה באמת ובתמים מחמת
 היצה"ר השוכן בקרבו אזי הוא מכניסה בלבו האדם
 לעשות שלא לשמה ושיקר כוונה היא כאמר' ז"ל
 מתוך שלא לשמה בא לשמה וזהו בא אל שפחתי שהוא
 בחינת שלא לשמה אולי אבנה ממנה שיתבאר' ממנה

ותאמר שרי אל חברה חמסי עליך ישפוט ה' ביני וביניך הנה עלינו לתרץ הקושיא הגדולה על שרה אמנו כי נראה שדברה דבר שלא כדת לחברהם הלדיק ומה גם שמסרה עליו דין לשמים ואינו מן המיוסר כלל צפרע ללדקת כמוה והנה חנוני ה' בזה בר"ר וברו"ח להבין מנועם אמריה שרמזה ענין אחר דהנה ידוע איש ואשה שכינה שרויה ביניהם כי בלתי'ו' איש ואשה יש לותיו' י"ה מהשם ב"ה גם ידוע מאמרם ז"ל על שלשה דברים העולם קיים על הדין ועל האמת ועל השלום והיא בחינת שלשה חטות כידוע גם ידוע מאמרם ז"ל שלכך נקראת שרה יסכה שהיתה סוכ' ברוח הקודש ולזה י"ל שכל זה לא נעלם ממנה הלריך בחי' שלשת חטות לקיזם העולם והיתה דנה בעלמא שממנה ילאו החטות הלדיקים להיות בעולם לקיום ולא משפחה זולת' וג' הבינ' בשמ' שר' הרי' מרמוז כל לותיותי' ע"ש אלקים בחי' גבורה היינו שי"ן מספר אלקים במילואו רי"ש מספ' אלקים ברבוע ה' מספר אלקים פשוט וידוע חברהם היה מדת החסד ולכך היתה דנה בעלמא שמחויב ללאת מבן שניהם בחי' דעת המכריע שהוא כלול כל הג' חטות וחשדה לחברהם שצדעתו הוא שאפשר שילאו החטות ג"כ מהגר ואין הפרש לדעתו בין הגר לשרה והיא שאמרה לחברהם בלשונה הוך חמסי עליך ר"ת חונה מלאך ה' סביב יריחו כי היו"ד במילואה הם שני יודי"ן היינו מה שזכית להשראת השם הוא בחי' חמסי דייקא עליך היינו בשבילי הוא שאני היא האש' ששכינ' שרויה בינינו ולא זולתי ישפוט ה' ביני וביניך כי ידוע תלת חבנה הם תלת דיינין והבן והיא שרמזה ישפוט ה' היינו בחי' המשפט שהם שורש בחי' תלת חבנה וכו' הלריך להיות בעולם זה לא ילא כי אם ביני וביניך ולא בזולתי ובאמת השם הסכים לדבריה וזה לגרש סןהאמה ולא יחשב כלל בכלל חוס המשולש הם החטות כי ולד שפחה כמוה והבן היעיב :

ורא יקרא שמך עוד חברה כי אם חברהם יהיה שמך . לריך להבין מפני מה לא נולד ילחק עד שנתוסף לו ה' ונקדים לפרש מ"ש רש"י על ואגדלה שמך היינו שיוסיף לו את אחד על שמו וזהו ה' דבר אחר ואגדלה שמך זה שאומרים אלהי יעקב וכו' ול"ל זה ג"כ שהוא ממדרש רבה ויש לומר דשני הפירושי' אחד הוא דלית' בזה בר"מ ה' שניתוסף היינו ה' חומסי תורה וידוע דיעקב הוא סוד התורה והוא התורה עלמה שנקראת בשם יעקב תורת אמת וש"ה ואגדלה שמך היינו שיהוסף לו ה' חומסי תורה ולכך אומרים אלקי יעקב שהוא סוד התור' ובו נכלל כל התורה כנ"ל ועתה נבאר מה שהתחלנו שאמר חל"ז ג"ע זללה"ה על גמרא הלואי לותי עזבו והורהי שמהו כי יש ב' סוגי אנשי' אחד מיישב צדעתו מאחר ששמעתי שהקב"ה כביכול הוא אין סוף למה לי החקירה בו ומאמין בזה בלי דריסוה וחקירות ואין זה הדרך ישכון אר' אבל יש סוג שני שאינו מאמין בזה כי אם בדריסוה וחקירות היינו ע"י לימוד תורה כמ"ש דהמע"ה דע את אלקי אביך ועבדהו מהחלה

דע ואח"כ עבדהו ואחר שלומד תורה ומעיין בה שמכיר ע"י התורה גדולת ב"ה וב"ש שהוא א"ס ואז עוזב מלחקור ולדרוש ולהתבונן בענין אלוקות כלל מחמת יראת הרוממות של אין סוף יתברך וית' שהשיג שהוא א"ס ובאחר דא"ס מאן יכול וכו' וזהו מאמר' ז"ל הלואי לותי עזבו היינו שיעזבו מלהתבונן בטנין אלוקות ותורתו שמהו היינו ע"י לימוד תורה מתחלה ומשיג קלת גדולת הבורא ב"ה ואז מחמת יראת הרוממות יעוזב מלחקור עוד אבל לא שיאמין תיכף ומיד כי ע"ז נאמר פתי יאמין וכו' והנה ידוע מדת חברה' הוא מדת התפשטות מעילא לתתא בכל מקום עד בלי די ומדת ילחק הוא לימלוס בכל מקום ומדת יעקב הוא המכריע בין שני הקלוות הנ"ל ומי שרולה לידע את צוראו ולהכירו ולעצרו בלב שלם ובנפש חפילה ואם הוא רולה להכירו כמדה חברהם שהוא מדת התפשטו' בלי גבול חק זה הדרך הנכון כי מחמת רוב התפשטו' יכול ח"ו לחקור במקום האסור כמ"ש במופלא ממך אל תדרוש וכו' וכן להיסק אם אינו רולה כלל לחקור ולדרוש גדולה הבורא ב"ה והוא בחי' ילחק זה ג"כ לא עוב כמ"ש דע את אלהי אביך ואח"כ עבדהו רק העיקר התכלית הוא בחי' יעקב היינו שהוא הדרך הממולע כמ"ש בשם חל"ז ג"ע אלה"ה שיחקור את הבורא ב"ה ומשם יבין מקום האסור לחקור ומקום המותר כמ"ש אליהו ז"ל סתימא דכל סתימן לית מתשבה הפיסה בך כלל והוא הנקרא מדת יעקב כנ"ל וזהו האלדת ילחק פי' לימלוס החקירה וע"י מה ע"י שניתוסף לו ה' חומסי תורה וע"י התורה יבין מקום המותר לחקור ויבון ויחקר כי הבורא ב"ה הוא אין סוף עילת על כל העילות וזה י"ל כוונת דהמע"ה קדם ידעתי מעדותך כי לעולם יסדתם קדם היינו א"ס ב"ה קדמון של עולם ידעתי זה מעדותך היינו ע"י התורה הקדושה שהיא עדות והתורה מודעת זאת לכל בלי שעריה וזהו הפירוש שאמרים אלקי יעקב היינו ע"י חקירת הבורא ב"ה ע"י התורה הקדושה בחי' יעקב מזה נחגלה אלהותו כביכול כנ"ל וזה שאמר הש"י לחברהם ומלכים ממך ילאו דמלכות הוא בחי' יראה וזה שאמר ממך ילאו ע"י האלדות הלימלוס ע"י התור' שיבין שהבורא ב"ה הוא אין סוף יבוא מזה ליראת הרוממות בחי' מלכות בנין דליאו עקרא ושרשא דכל עלמין רב ושליט על כל והבן כל זה :

פרשת וירא

וירא אליו ה' באלוני ממרא ופירוש רש"י לבקר את החולה בא וי"ל שמרמוז זה בפסוק עלמו כי יו"ד הוא אלק כי אלק נכתבת למעלה יו"ד ובאמצע ואלו ולמטה דל"ת והוא לותיות יו"ד נמלא אלני הוא לותיות אל נא וממרא גימטריא רפא וש"ה וירא אליו ה' באל נא רפא היינו בלתי בחי' של רפואה הי' הרחיה אז כמאמר חז"ל בלתי רחיה נחרפא כי בלתי פני מלך חיים והבן :

ח"י

וירא

א י לחרץ קושיות האו"הח למה נשתנה כאן מבבל מקום שהקדים כאן הרואה להגדלה שהיה ראוי לומר וירא ה' אליו ו"ל כי יחזע שהאבות ע"ה הם הקט כל אחד מה שפגם אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע ואברהם אע"ה ה' הראשון לתיקון זה וזה י"ל שמרומז בפסוק וירא אליו דייקא שהוא ה' התיקון לעץ הדעת וזה שנהררה ומחלה אליו ה' בהלני אלהיות בחילן ממרה היינו בלחמו חילן שאלה"ר ה' ממרי בו ליווי הש"י תיקון אברהם זה שנהפך מרע לסוב ואדרבה משם נלה אליו האלקי כי הוא היקן מה שגרם אלה"ר שנחטבו טוב ורע ולרדך להפריש הטוב מן הרע ולהסיר הרע ולעשותו טוב כמ"ס ר מרע להסיר הרע מהרע שבו ועשה טוב היינו לעשות טוב וזהו שהיקן אברהם ונעשה טוב ולכך נהגלה אליו ה' שם והבן :

א י לחרץ קושיות האו"הח שהתורה בכוונה שינתה הלשון כאן לרמוז בזה ענין עמוק כי יש לפעמים יושב הלדיק בין כמה אנשים ומדבר עמהם כמה דברים גשמיים וסיפורים שכפי הנראה הם דברים בטלים ובאמת הלדיק ההוא היושב הוא דבוק מחשבתו בה' והדיבור שמדבר אף שלהם הם גשמיים ידברים בטלים והוא הושב ומסתכל בזה דברים רוחניים דברים קדושים וכן בכל סיפורי העולם שמפריש לפניו ומדברים עמו בכל ענינים הוא מסתכל חמיד ענינים קדושים בלחן הדיבורים וכמו שמועתי מן הא"ז"ע זל"ה שמה שאמות העולם משיררים לידיר זכולם הם בחי' יראה ואלהבה בהפשטות מעילת לחתא בכל המדרגות ההחתונים וזה י"ל שמרומז בפסוק וירא אליו ה' בהלני ממרה אליו היינו בני אדם ע"ד כי האדם עץ השדה וממרה לשון סורר ומורה והיינו אפי' בלחמה בני אדם שהם בדיבורם ממרים להש"י והם רשעים אעפ"כ וירא אליו דייקא להלדיק הדבוק חמיד בה' הוא רואה חמיד הש"י בענינים ההם והוא רק אליו ולא להם כי הוא ה' והוא יושב היינו אף שהוא יושב עמהם כלאחד מהם מ"מ הוא לשון נסהר שהוא בהסתר ובהעלם בעולם המחשבה פתח האוהל בדאיתא בזו"הק דה' יראה והיינו מחמת שהוא דבוק חמיד צירא ה' כחוס היום היינו כמו חס השמש שהוא מחמם היום לכך נקרא חוס היום יש בה' בחינות דרך משל חס האדם שוטח פשתן נגד השמש ללבו ולזו על ידי החוס נהלפן ולאדם חוס השמש משחירו וכן הוא ג"כ בכל הדברים וענינים ע"ד לדיקים ילכו צם וכו' היינו לפושע ורשעים יכשלו צם שעוברים על דברת צם ולא בדברים בטלים אבל לדיקים הם ילכו צם היינו הדיבורים ההם הם ממש מדברים בתורה ועבודה הש"י כי מחשבתו דבוקה חמיד לשורשו ולמקורו וזה להם ליבון ע"ד כשלב ילבינו היינו שמושיכים עליהם מדה של חסד בחי' ליבון ולרשעים משחירים אותם שהם ממשויכים עליהם את הדין בחי' גבורה גוון הוכס וללדיקים להיפוך כנ"ל והבן :

א י יאמר וירא אליו ה' בהלני ממרה והוא יושב פתח האוהל וכו' : וירא והגה שלשה אנשים נלביס עליו וירא וירץ לקראתם וישהו ארלה וכו' . פירוש רש"י ישב כתיב ביקש לעמוד אמר לו הקב"ה שב ואני אעמוד ואלה סימן לבניך שהדיינים יהיו יושבים ואני אעמוד עליהם שנאמר חלקי נלב צעדת אל עכ"ל ולרדך להבין חך הוא מרומז בכלן ענין דיינים שיהיה לחו העמידה סימן לבני דיינים כי לא נזכר בכלן שום ענין דיינים - וי"ל לפענ"ד שיש בכלן רמז מענין דיינים בכל הפסוקים האלו ונקדים מה שכתב צעה"ס על והוא יושב פתח האוהל שנסמ' אלל נימולו לחו - והוא רמז למאמרם ז"ל שאברהם יושב על פתח של גיהנם ואינו מניח ליכנס בניגס מי שהוא מהול וכו' פי"ש - ולרדך להבין ג"כ מה ענין פתח של גיהנם לכלן וי"ל דהענין הוא שא"ל ע"ה היה עוסק או בחורח דיינים ומסדר ומעייץ בה ואיתא בשעה שהדין יושב בדן יהיה צעירו כאלו גיהנם פתוח לו מההתיו וזהו והוא יושב פתח האוהל היינו שהיה יושב אז בלחמו בחי' של פתחו של גיהנם כי היה עוסק אז ומעייץ בהלכות דיינים ולכך שפיר אמר לו הקב"ה שב ואלה סימן לבניך וכו' כי היה עוסק אז בחורח דיינים ועד"ז י"ל כל הענין שאלחרי"ו משהעי מענין דיינים ודיניהם וישא עיניו ע"ד מאמר חז"ל אין לדין אלא מה שענינו רואות כי הדין דין אמת הוא מאיר אה ענינו ומנשא אותם היפוך ממה שהשוחד יפור וכו' וזהו וירא ש"י הדין מאירי' יותר עיניו והנה שלשה אנשים נלביס עליו פירוש הסתכל בהלכות דיינים והבין שפיקר הדיינים הוא שיהיו ג' ד קא כמאמר חז"ל וע"ד הסוד כי הדיינים הם בחי' חסד והוא בחי' אברהם ילחק ויעקב כידוע והוא שכתב"הזו"הק מאן חינון שלשה אנשים אברהם ילחק ויעקב וכמו ששמעתי בפירוש מן הא"ז"ע זל"ה - כי אברהם ילחק ויעקב הם הלה דיינים והסימן הוא כי אלהיות שניות מן שמות האבות הוא בלע והוא רמז על הדיינים שלריכים להיות שונאי בלע . וזה י"ל הפירוש והנה שלשה אנשים נלביס עליו עליו היינו צסמוך כמו ועליו משה מנשה והיינו צסמוך עמו הם שלשה דיינים הוא עם בחי' ילחק ויעקב - וירא וירץ לקראתם וירא זה פירוש הבנה כפי' רש"י ז"ל וירץ לקראתם וירץ לשון רילוף ושברה היינו שנושאר ונוהגים בדין בהבנת לבס ומהווכחים הדיינים זה עם זה אחד לקראת רפבו זה אומר לפסור וזה אומר לחוב . וישחתו ארלה כמו להרץ היינו שלריכים לנטות דעהם אל דין השלישי בחי' יעקב מדה אמת וארץ הוא אמת ע"ד אמת מארץ הלמה והוא בחי' דעה המכריע ביניה' בשיקול דעהו ולריכים להכבי' אליו וצוה יולא הדין לחמהו . וזהו שאמרו חז"ל כי הדין דין אמת לחמהו נעשה שיתוף להקב"ה במ"ב בי"א"ל להיות דין אמת כי אס שיהיו ג' דיינים בחי' אברהם ילחק ויעקב ויחזע דבהברהם נברא העולם כמאמר חז"ל בהבראם ח"ה בהבראם אלא בהברהם - וכן בילחק ויעקב וכדאיתא בזו"הק על פסוק

אן יאמר וירא אליו ה' באלני ממרא ע"ס מה שכתב האוה"ח על פסוק למען ייטב לי בעבורי עיי"ש כי אברהם אבינו ע"ה ר"ל שתפקוד שרי בכני ע"י סתירת' והוא תהי' נקי' דכתיב ונקת' וגרפי' זרע עיי"ש באריכות נמלא אה"ע ר"ל שתפקוד אשתו בדר' סוטה כי ידע כל התור' כידוע מאמר חו"ל קיים אברהם אבינו וכו' אך שיש כמ' פנינים שרריך להיות בסוס' היינו שרריך להשים השם הקדוש במים וליקה עפר מקרקע המשכן מקום קודש והיינו שיהי' מים קדושים ועפר קדוש ואלו דברים לא היו בשר' ואיך ר"ל אברהם שתפקוד בדרך סוס' אבל האמת י"ל שיש בכאן רמז לז' כי אברהם הי' בחי' חסד שהיא בחי' מים גם הי' בחי' עפר קדוש כמ"ש ולאכני. עפר ועפר וזהו וירא אליו שהוא השם הקדוש באלני ממרא גימ' אפר והוא עפר כי אותיו' אה"ע מתחלפות נמלא הי' כל הבחינות שבסוס' ובאמת עלת' בידו שאח"כ נתבשר' שרה זרע קודש אחר שהיו כל הבחינות שבסוס' הרמוזים כאן והבן יש עוד בזה לדבר בעוה"י אם אזכ' שהש"י יחנני דעת לכתוב בעזרתו יתבר' בסוב וישר לפני אלקים ואדם : **והנה** שלש' אנשים נצבים עליו. ואיתא במדרש כאן הוא אומר נצבים עליו ולהלן הוא אומר והוא עומד עליהם ומתרחק קודם שיאלו ידי חובתן נצבים עליו ולאחר שיאלו ידי חובתן והוא עומד עליהם והנ' דברים הללו נריכין ביאור וי"ל ע"ד דאיתא בזוה"ק והנה שלשה אנשים אילין חלת רישין והיינו ג' מדות הסד גבור' ת"ת כידוע וידוע דבכל מד' מהמדות יש עירוב טוב ורע וזרי' לשבר כח הרע שיש באותן המדות ולהתנהג בהמדות רק בסוב מה שהוא חופלת לסוב לפני ה' וזה י"ל הפירוש קודם שיאלו ידי חובתן היינו קודם שיאלו אלו הג' מדות מן הרע שבהן והיינו חובתן דייקא אז נצבים עליו היינו באיז' מד' שהמשי' עליו לרע ח"ו היא מושלת עליו ומתגבר עליו וזהו נצבים עליו שהם מושלים עליו ואחר שתיקן ג' מדות אלו והמשיכס רק לזד הטוב וזהו יאלו ידי חובתן מן הסוב ורע שבהם אז הוא עומד עליהם היינו שהוא מושל עליהם כיון ששיבר כח הרע שבהם והבן כמו שאמרתי על פסוק ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמות הארץ שמרמוז שכל אחד מהיסודו' שבאדם אם מגביר עליו בחי' הטוב ומחליש הרע שבו נעש' מלך על אותו הדבר והמשכיל יבין :

יוקה נא מעט מים וכו'. והשענו תחת העץ ואקה' פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו כי על כן עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעש' כאשר דברת והנ' רבו בכאן הדוקדוקים. א' תחת העץ דכתי' בה"א הידוע ע"כ לרמוז מה בא ב' קושיית הצעה"ס ואקה' קחו היה ראוי לומר שהיה רוצה ליתן והם יקחו אבל ואקה משמע שהוא יקח לחם מהם ואינו מובן כלל ג' על כן עברתם וכו' זרי' להבין ענינו ד' ויאמרו כן תעשה היה ראוי לו' כן נעשה ה' כאשר דברת מיותר לגמרי והנה האוה"ח פירש

פ' על אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ היינו שהברי'א היתה באברהם שהוא מדת החסד בחי' אל וכן ביצחק מדת גבורה בחי' אלקים וכן ביעקב שהי' מרכבה להשם הויה ב"ה באלו ג' דבר ויקרא ארץ. וזהו העטם ג"כ כל האומ' ויכולו נעש' שותף להקב"ה במ"ב כי ג"פ ויכולו א' בעמידה בלחש וא' בקול רם וא' בקידוש מספרים ג' פעמים ע"כ והם בחינת ג' אבות שבהם נברא העולם והבן :

וישא עיניו וירא ע"ד דע מה למעלה ממך חש"ה וישא לשון הגבה' למעלה היינו שהסתכל בעיניו וחשב שבכל הענינים יש יראה ואלהבה בהתפשטו' מעילא לתתא ושורשם למעלה כנ"ל והבן :

אן יאמר לתרן קושיית האוה"ח ע"ד דאיתא בתיקונים ענין מילה לאו לכל אנפין שוין ללדיקים שריא בכח המילה ופריעה השם הוי"ה ב"ה ולבינונים היא במקום קרבן ולרשעים וכו' והנה בסוף הסדרה הקודמת כתיב שאברהם מל עלמו ואת ישמעאל וכל בני נכר נמלו אתו וזהו שמפרש כאן וירא אליו אליו דייקא השם הוי"ה ב"ה לא נתגלה רק אליו במילתו שהוא לדיק גמור ולכך בכח מילתו היה שורה ונגלה הוי"ה ב"ה אבל לא לשאר הנמולים אתו כ"א כל אחד לפי בחינתו ומדריגתו והוא הנכון לפי קט שכלי אשר חנני ה' ברוב רחמיו וברוב חסדיו שלכך יש כאן שינוי בהקדי' אליו לה' לרמוז זה לדייק תיבת אליו מה שלא היה נשמע אם היה כתוב כסדר כל התורה ה' אליו והבן :

אן יאמר ע"ד דאיתא בכתבים כי ענין המילה היא התגלות החסדים יעווי"ש וזה י"ל וירא היינו שנתגלה אליו היינו אל אברהם שהיה בחי' חסד ה' היינו הוי"ה ב"ה שהוא מקור ושרש לכל החסדים כפי אשר קבלתי זה וזוכר במקום אחר והיינו ע"י מילתו נתפשטו ונתלבנו החסדים בכל הבחינות ועד"ז יש לומר התהלך לפני והי' תמים ואמרו חז"ל כי אברהם הי' נתיירא כשאמר לו הש"י והי' תמים ונשמע דעד הנה לא היה נקרא תמים ולא היה עדיין בשלמות והיה נקרא חסר אמר שמה דבר מגונה ראה בי וכו' עד שאמר לו הש"י ואתנה בריתי ביני וביניך והבין שקאי על ענין המיל' יעו"ש וזה י"ל הפירוש והי' תמים היינו שתי' אהה בחינת ההסד תמים ושלם שיתגלו ויתפשטו החסדים בכל הבחינות כנ"ל ועוד י"ל בזה על דרך הראשון והיה אותיות הוי"ה ב"ה וב"ש והוא מרומז שבמילתו ישר' השם הוי"ה ב"ה מחמת שהוא תמים בשלימות גמור אבל לא במילת שאר בני ביתו כנ"ל :

אן יאמר ע"ד הנ"ל וירא אליו ה' באלני ממרא היא אותיות אל נא רפא אך אין מדרש בלא חידוש והוא כי אל הוא בחי' חסד כמ"ש חסד אל וידוע שהמדה שאדם מעורר מלמטה כך מעורר עליו מלמעל' ואברהם היה עוסק אז במצות המילה שענין הוא התגלות החסדים וזוה הי' מעורר עליו התגלות הש"י ג"כ באותו מדה היינו במדת החסד שנקרא אל גם אלני מספר ז"א כתספר המיל' ע"ה והבן זה :

בית

וירא

המלאכים כי במקום שמחשבתו של אדם שם הוא כולו והיבט עליהם כי הוא היה למעלה מהם שהוא היה בחינת משפיע לכם והם היו המקבלי' ודו בזה : או יאמר והוא עומד עליהם ע"פ משל כשנשאר עומד על גבי אילן גבוה ואינם יכולין להשיגו רק כשאהד עומד על גבי חבירו וחבירו על גבי חבירו אז יכול העליון להשיגו . וזהו והוא עומד עליהם שהיה משיג תורה עליהם ע"ד ומתלמידו יותר מכולם והמשכיל יבין :

ויאמר אליו איה שדה אשתך וכו' . ואיתא נקוד על איו שבאליו ולשע"ד יש בו רמו נכון בהניקוד זה ע"ד דאיתא בני הי ומזוי במזל תליא עי"ש בזה"ק ענין מולא מה הוא . ואיתא בכוונת מוסף שבת על איה מקום כבודו איה הוא מולא עי"ש וידוע דאברהם ושרה שניהם היו עקרים והיה צריך להמשיך בשניהם בחי' מולא שיהיה להם הולדה וזהו שמרמו אליו נקוד איו שהוא מספר איה שהוא מולא וא' יותר שהוא שבר כנוצר בכתבים אלל מוסף שבת ע"ש גם איה שרה והמשיכו לשניהם בחינת מולא בב' פעמים איה הרמוזי' אללו ואללה כדי שיוכלו להוליד והבין :

ויאמר טוב אשוב אליך וכו' . והנה בן לשרה אשתך י"ל בדרך רמו ע"ד ואברהם בא היינו בתחלה היה אברהם שהאותיות של הא"ב כסדרן א"ב רהם משני שמדתו חסד ואה"כ כשהוליד יצחק שמדתו מד"ג נתהפך ונעשה בא שהאותיות של הא"ב בהיפך מלד הדין והפסד כמו שם של ע"כ שהוא ישר והפוך . ישר מלד אברהם והפוך מלד יצחק . וזש"ה אשוב אליך היינו שאשוב ואהפוך את בחינתך . והנה בן לשרה והוא יהיה בן לשרה שהוא בחי' חלקים והוא מלד הנבזר' והפסד והבין : **ויצטרף** שומעת פתח האוהל והוא אחריו . י"ל ע"ד שאתא פתח האוהל היא השכינ' כביכול וזש"ה ושרה שומעת מן השכינה שהוא פתח האוהל והוא אחריו . היינו המלאך המבשר לאברהם היה אחר השכינה וצריך לבאר בעזה"י :

האף אמנם אלד ואני זקנתי . י"ל בדרך רמו כי היצטרף נקרא זקן וכסיל והוא ע"ד צינן את הזכר שלא יוליד כדי שלא יטשטשו עלמא ולכך הם"א נקרא זקן שאינו מוליד וזה י"ל האף מספר חלקים פ"ו אמנם מספר סמאל' שהוא חלקים אחרים וס"א . וזהו שתמה' שרה אלד ואני זקנתי היינו שבחינו' אללו אינ' מוליד' והמשכיל יבין : **היפלא** מה' דבר וכו' . י"ל ע"ד כי פלא הוא חלק ואלף היא בחי' בינה כמאמר ז"ל חלק בינה והוא בחי' אמא שהוא הולדה כי אין אס בלא לידה ולכך היה זה תשובה על דברי שרה חן אלד ואני זקנתי לכן אמר הקב"ה היפלא היינו חלק בינה וכשהשם אלד כלול במקורו שהוא אהיה משם נמתקו כל הדינים ומשם בא הלידה והבין . ויש בזה רמו נפלא היפלא היינו ה' ראשונה שהיא תמיד קשורה עם היו"ד והבין היטיב :

פרש בזה מים היינו התורה ששפיעה פת לחם היינו התורה פנימיות מענין דקת רוחנית המלאכים וכו' עי"ש שהארי' וגם אני אלך לדר' זה לפי מה שחנני ה' ברוב רחמי וברו"ח ע"פ מה שקבלתי תאל"ז ג"ע זללה"ה על העניי שתח באכסניא של תורה שהאורח הבא הוא המביא תורה לבעה"ב ולפי האורח כך הוא ענין התורה נתגלה לבעה"ב ע"כ דבריו הקדושים והבין וזש"ה והשענו תחת העץ בזה"א הידוע היינו בהתורה שהיא עץ היים למחזיקים בה כמ"ש האוה"ח שבשביל תורה באו המלאכים ע"ש והוא שאמר והשענו וכו' שהיה אומר להם תורה הוא מה שאיתא בזה"ק באילגא הוי צדיק אורחים היינו ע"י התורה שהוא האילן והעץ היה יודע ענינם של האורחים ומה סיבם כי לפי האורח כך הוא התגלות התורה לבעה"ב כנ"ל וזהו ואקחה פת לחם שהוא יקח התורה הפנימית מן המלאכים כמ"ש באוה"ח וכנ"ל שהם היו מביאים תורה לאברהם לפי דקת רוחניותם כי על כן עברתם על עבדכם כן מספר סוד והיינו שבשביל לקבל תורה פנימיות ג"כ עברתם על עבדכם כי באברהם היה כלול כל התורה ע"ד בהבראם באברהם שבשבילו נברא כל העול' ואפי' עולם המלאכים כמ"ש בזה"ק על ולאמר לציון עמי אתה אל תקרא עמי אלא עמי בחיריק היינו עמי בשותפות מה אנא במילולא עבידנא שמיא וארעא אף אתה ג"כ במלולך עבדת שמיא וארעא חדתא עי"ש נמלא ע"י דבורם של ישראל בוראים שמים חדשים ועולם המלאכים כולם הלויים על מאמרו של אדם ובפרט באברהם שהיה כלול בו כל התורה כי אברהם מספר רמ"ח שהוא נגד רמ"ח מצות עשה וממילא יש בכללן שס"ה מצות ל"ח כי כל הל"ח כלולים בולא יהיה לך וכל זה הוא כדי לבא למצות אנכי ה' חלקיך שהוא כולל כל מצות עשה והיה כלול באברהם כל התורה פשטיות ופנימיות וסוד וזהו כי על כן עברתם על עבדכם כן הוא מספר סוד שבשביל פנימיות התורה ג"כ באו המלאכים אל אברהם שהיה בו כלול כל התורה ויאמרו כן תעשה כאשר דברת היינו שתעשה ע' פנים לתורה כמנין כן כאשר דברת שאנו רוצים לשמוע תורה שהוא ע' אנפין שיש בכללם פשטיות וגם פנימיות והבין :

אן יאמר והשענו תחת העץ תחת הוא פירוש מקום כמו עין תחת עין היינו שישענו ויסמכו במקום והיכל הצדיק הנקרא עץ חיים כמאמר חז"ל על הים בזה עץ אס אין ע"ש וק"ל :

והוא עומד עליהם ע"ד הנ"ל שהבעה"ב הוא לוקח תור' מן האורחים שכפי האורחים כך הוא התגלות התורה לבעה"ב לפי צורך האורחים והנה אז אלל אברהם היו המלאכים אורחים והיה התורה של אברהם מתפרשת כפי ענין המלאכים ונולאך נקרא עומד והיה אברהם מהרהר אז בענין החור' שלפי צורך המלאכים . וזש"ה והוא עומד עליהם תחת העץ . תחת פירוש מקום כנ"ל היינו במקום התורה שאז היה בחינת עומד כפי בחי'

לשון המשכ' היינו שה' המשיך שמו יעקב לאחי שהומין בפיו השם זה נמלא שניהם אמת וזה הפירוש כי ביצחק יקר' היינו אותו שיקר' וימשך בפיו של יצחק הוא יהי לך זרע וע"כ המכון היא על יעקב וק"ל:

ויצא אשל בבאר שבע. ודרשו חז"ל אכיל' שחיה לוי' יצואר בדרך רמו כי איתא בזה"ק ת"ח אדם חב בעץ הדעת ואברהם תיקן בעץ החיים ואודע רזא דמהימנותא ע"ש והענין הוא כי ידוע כי אשע"ה היה תיקון של אדם הראשון ואדם חטא בעץ הדעת טוב רע ואברהם הפך הרע ועשה אותו טוב כמו שכתוב סור מרע ועשה טוב כגזכר לעיל שיראה להסיר מהרע ולעשות מהרע טוב ד"מ אם נוסל במחשבתו חיזה הרהור זנות ח"ו ידע שזה היא מחמת שהשורש שהוא בחי' חסד נפל ואין מי להקימו ולכך יתגבר כארי לעשות חסד עם השפינה כביכול בצדקה וג"ח ושאר דברים וזה חיזה חסיד המתחסד עם קונו וכן כל הבחי' של כל הספירות כגודע בשם אח"ו נ"ע זל"ה ובאדם הראשון כתיב סן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים וכו' כי לפי שחטא בעץ הדעת לא הניחוהו ליגע בעץ החיים אבל אברהם שתיקן בחי' עץ הדעת זכה לעץ החיים וזה י"ל בפירוש הפסוק וירא אליו ה' באלני ממרא היינו באותו חילן שחטא בו אדם"ר ממרא מלשון סורר ומורה אברהם אבינו תיקן אותו חילן ושם נגלה אליו האלהים והיא היה חסיד המתחסד עם קונו כנ"ל לכך אלני מספר ז"ח הוי"ה אדני"י כי המתחסד עם קונו נעשה יחוד קב"ה ושכינתיה ואחר אשר תיקן לעץ הדע' זכה לעץ החיים וזהו ויעש אשל ואיתא בזה"ק שהוא עץ החיים וזהו אכילה שחיה לוי' כולם ע"ש היחוד כמו הלחם אשר הוא אוכל שחיה ג"כ מורה על היחוד כמו אל ישתה אדם בכוס זה ולויה כמו מעור איש וליות והיינו שזכה בכל הבחינות ליחד קוב"ם ושכינתיה וזהו שרמו חז"ל אשע"ה אוכל חולין בטערה היה והבן:

ויקרא שם בשם ה' אל עולם ע"ד ששמעתי לפי פסוק הראני ה' חסדך היינו כי בודאי מחויב להאמין שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד אך שהחסד הוא בהעל' וחינו נגלה וע"ז החפלה דוד המע"ה הראני וכו' היינו שיהיה נגלה לי ההסד וזהו ויקרא שם אברהם בשם ה' היינו שהיה נגלה לו המשכה אל היינו הסד עולם שהיה בהעלם ממנו והבן:

פרשת חיי שרה

ותמת שרה בקריה ארבע היא חכרון י"ל בזה ע"ד הפסד כי איתא בתקונים בחינת מלכות נקרא קרית ארבע ע"ש ארבע שמהן דמתחברן בה הוי"ה אהי"ה הוי"ה אדני"י ע"ש ויש להסביר הדבר קצת כי ידוע שמדת מלכות הוא המחלקה

בי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וכו'. ושמרו דרך ה' למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו ופירש"י ז"ל מכאן שהמניח בן לדיק כאלו הוא הי לעולם והנה להבין הטעם לזה כי איתא בירושלמי א"ר גידל לעולם יראה אדם כאלו בעל השמועה עומד לנגדו שנאמר אך בללם יתהלך איש נמלא מי שאומר תורה בחייו באמת ואחרי מותו אומרים בשמו אף שהוא בעולם עליין הנשמה קדושה מתלבשו' בללמו ובתבניתו כמו שהיה בעוה"ז כמאמר רב גידל הנ"ל ולכך הניח בן לדיק שיאמר תורה משמו כאלו הוא הוא חי תמיד שתמיד מתלבשת נשמתו בללם דמות תבניתו שהי' הי בעוה"ז וזה י"ל הפירוש על הוכחה לזה מפסוק זה כי איתא בזה"ע אשר יצוה את בניו ס"ת תור' ע"ש נמלא התורה שיאמר אברהם יאמרו אח"כ בניו תורתו ויתלבש בדמותו ובללמו תמיד ומי לעולם כי אברהם ממש הוא התורה שהיה כלול בו כל התור' כנ"ל וזהו את אשר דבר עליו היינו מה שדיבר אברהם פשהיה בעוה"ז מביא עליו ממש והבן כי קרתי והשם יתן לי כח להשיג נפלאות מתורתו ויתן לי כח להעלות על הכתב כל תורתו ויהיה כמאמר לוד נעים זמירות ישראל אגורה באהלך עולמים:

הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה הוא לך כסות עינים וכו' יש לפרש בדרך רמו ע"ד מה ששמעתי אומרים בשם המנוח הרב המגיד ר' דוב בער ז"ל שאפשר שהיו דבקים תמיד שרי הצדיקים אברהם ושרה ברוחניות האות העליונים בשעת הזיווג ולכך לא היו יכולי' להוליד בגשמיות רק נשמת גרים ברוחניות וע"י אבימלך נתרבה התאווה בגשמיות והיו מולידים אח"כ וזה י"ל שמרמוו בפסוק בדברי אבימלך הנה נתתי אלף כסף כס' הוא לשון תאווה כמו נכסוף ואלף היא אותיו' פלא שפירושו לשון מכוסה ונעלם והוא שאמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך היינו התאווה והכס' שהיה נסלא ומכוסה מכס נתתי לאחיך כנ"ל שע"י נתרבה התאווה והנה הוא כסות עינים היינו שהו' כסות ולבוש אל העיני':

בי ביצחק יקרא לך זרע ודרשו חז"ל ביצחק ולא כל יצחק והוא יעקב ולכאורה הוא תמיה האריך הוא מרמוו בפסוק שקאי דווקא על יעקב ולא על עשו ונראה לפרש כי נעשו כתיב ויקראו שמו עשו ופירש רש"י שהכל קראו לו כן וביעקב כתיב ויקרא שמו יעקב והיינו שאביו לבדו קרא לו שם זה כך פירש"י ורז"ל דרשו שה' קרא לו שם זה יעקב ופי' באוה"ח דזה הפסוק הוא מוכח דקאי על הקב"ה דאי קאי על יצחק אביו ל"ל למימר ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם היה די לומר והוא בן ששים שנה והיה נשמע שעליו קאי אלא ע"כ דקאי על הקב"ה-ע"כ ולפע"ד נרא' ששניהם אמת ע"ד דאיתא שה' מומין לאביו בפיו השם שיקרא לבנו בשעת מילה וזהו ויקרא קאי על הקב"ה ויקרא

יצחק כמו שכתבתי לעיל על פסוק שוב אשוב אליך והנה בן לשרה אשתך וכו'. וזה י"ל ואברהם שהיה מדת החסד בא היינו אוחיות א"כ שהוא למפרע שהיה בו בחי' יצחק ג"כ וזהו זה' כך את אברהם בכל ואמרו ז"ל בכל נימ' בן היינו שעי"ז היה יכול להוליד בן שהוא יצחק מצד הגבורה והבן:

אין יאמר ואברהם זקן בא בימים זה' כך את אברהם בכל ולבאר זה נקדים לפרש הפסוק ותרב חכמת שלמה מכל בני קדם כפי אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ח שהוא רמוז כי ידוע לפתח חסדת רובץ והיזה"ר בא קודם היזה"ט ומפתח אותו בתחבולותיו לילך אחר תענוגי שקר והכמות זרות אשר ע"ז נאמר חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו ובאמת חכמה כזו אינו חכמה כלל כי יש לה סוף כמו כל תענוגי עוה"ז ודברים גשמיים יש להם סוף ותכלית כגון אחר פטירת האדם חזדה ונסרחה חכמתו ואין חכמה זו חכמה שלימה אבל איזהו חכמה שלימה אותם שאינם שומעי' לעצות ותחבולות של היזה"ר וממאסים בחכמות זרות ואינם בזהרים רק בחכמת התורה והעבודה שהיא אין סוף ואין תכלית כמו הש"י שהוא א"ס כי אורייתא וקב"ה וישראל כולו חד וחכמה זו לעולם עומדת ואפילו לאחר פטירתו כמאמר רב גידל לעולם יראה אדם כאלו בעל השמועה עומד לנגדו עיין לעיל מזה והיא הנקרא חכמה שלימה שבכל יום ויום נתרבה ומוסיף והולך וחכמתו עושה פירות ואינו נפסק לעולם וזהו שמרמו הפסוק ותרב חכמת שלמה היינו אותו החכמה שהיא שלימה ותמימה והיינו חכמת התורה אותה החכמה נתרבה והולך ומוסיף תמיד יותר מכל חכמת בני קדם היינו אותם ההולכים אחר חכמת היזה"ר הבא מקודם והם נקראים בני קדם וחכמתם נפסקת ונאבדת אבל חכמת אמת קיים לעד ולעולמי עולמים הגם ש"ל מכל חכמת בני קדם היינו מאותם החכמות שלמה של היזה"ר נתרבה החכמת אמת ע"ד איזהו חכם הלומד מכל אדם ואפילו מיזה"ר והבן זה ואין לנו צביאור זה כעת ועפ"ז נבין מה דאיתא בזוהר הקדוש כי בימי שלמה היה הכהירא באשלמותא כי ע"ז דורות היו מאברהם ועד שלמה לכן היה מלכותו על כל העולם כמ"ש והוא רודה בכל עבר הנהר מחפסח ועד עזה כמאמר רב ושמואל עיי"ש בזוה"ק וגם איתא שהיה מלך על עליונים ותחתונים ואף להיות ושדים ולהבן זאת כי אז היה סיהרא שהוא בחי' מלכות בשלימות כי מלכותו בכל משלה פי' בחי' מלכות דאצילות מושלות ומכניע כל הקליפות דעשיה וזהו משלה אותיות שלמה היינו מפני שהיתה שלימה לכך בכל משלה וע"ז ירמוז שמו שלמה שהיה בשלימות ולכך היה מלכותו בכל משלה מעליונים עד תחתונים ואפילו כל הקליפות היו נכנעים תחת ידו והבן ועתה נבא אל הביאור במה שהתחלנו בו ותהלה נבאר באברהם ואה"כ בכל אדם ואדם כי אברהם הוא מדת החסד והסד שורשו בחכמה והכמה קשורה עם יראה

כמאמר

המחלקת מזון וערף לביתה וחוק לנערותיה והיינו בהחלה לריך האדם להשתדל בעבודה להמשיך מהתא לפילא ומעילא לתתא מתתא לפילא בסוד הוי"ה אדנ"י ומעילא לתתא מסוד הוי"ה אהי"ה ובחלכות נתחברו הד' שמות אלו כי שם הנחתן וכשיגמרו היחוד של ארבע שמות הנ"ל אז מלכות מולדת כל סוב בעולמות ומחלקת מזון ושפע לכל הנבראים ואז היא נקראת אימא כמו אימא עילאה אפקת שית כך היא אפקת שית היכלין ועיין בזוהר בכמה מקומות וידוע חברון נקרא עלמא דאחי ע"ד והברון שבע שנים נבנתה וכו' ועיין בזוהר שלח לך וזה י"ל סירוש הפסוק ותמת טרה השכינה נקראת טרה ותמת היא לשון תמימות ושלימות והיינו השכינה כביכול נעשה תמה ושלימה בקריית ארבע היינו באותו מקום הנקרא קריית ארבע כנ"ל כד מתחברן ארבע שמהן מתתא לפילא ומעילא לתתא היא חברון היינו אז נעשה בחי' אימא כנ"ל והבן זה יש לפי דרך זה רמוז לרוב הפרשה והמשכיל יבין:

ואברהם זקן בא בימים זה' כך את אברהם בכל י"ל בדרך רמוז ע"פ הידוע שבאברהם היה כלול כל התורה כנ"ל כמה פעמים זקן היינו קנה חכמה וממילא היא ג"כ יראה שהחכמה קשורה עם יראה כמו אם אין יראה אין חכמה גם כי היראה הוא קן וכלי להחכמה וזהו קנה חכמה יראה עם חכמה בא בימים היינו מדות כמו ימי מדו' ומדות היינו לבושין כמו ולבש הכהן מדו צד וכו' והיינו כשבא לחכמה ויראה עשה לבושין לאורייתא זה' כך את אברהם בכל השכינה נקראת בכל שממנה כל השפעות וכוה הבחי' ה' כך לאברהם והבן:

אין ירמוז ואברהם זקן בא בימים כי השבעה רועים נקראים ו' ימים והחסד הוא עם כולם כידוע בכוננת וזהו ואברהם שהוא מדת החסד זקן חרגומו סיב שהוא נימ' ע"כ שהוא ג"כ חסד כידוע בא בימים היינו עם כל הז' ימים והבן:

אין יאמר ע"ד דאיתא בגמרא יש מהם אמרו אשרי ילדותינו שלא ציישה את זקנותינו זהו מפני שיבה תקום ע"ד דאיתא בזוה"ק קדם שיבתא דילך תקום היינו שתשוב בילדותך ואז והדרת פני זקן היינו שלא תבייש זקנותך כמאמרם ז"ל אשרי ילדותינו וכו' וזה י"ל ג"כ כאן ואברהם בא בימים היינו שהוא בא בכל הימים שאף בימי הילדות היה מקרב עצמו להש"י וזהו אשרי ילדותינו וכו' והבן:

אין יאמר ואברהם זקן בא בימים זה' כך את אברהם בכל כי בכל אדם יש כ"ב אותיות התורה כמ"ש בספר יצירה שקשר כ"ב אותיות בלשון וכו' אך כפי מדתו של אדם כך הם צירופי אותיותיו ואברהם שהיה מדתו החסד היו צירופיו כסדרן שהוא ויסע כידוע ויצחק שהיה מדת הגבורה היה צירופיו שלא כסדרן כפסוק ויבא שהוא למפרע אך באברהם היה ג"כ מדת הגבורה שיוכל להוליד את

חיי

יאמר וזה' בדרך את אברהם בכל שמילא הכל ככלל חכמה כמאמר דעת קניית והמשכיל יבין :
ע"ד ששמעתי מאל"ו זללה"ה זנאים הסו את לבבו אבל כאן זה' בדרך את אברהם בכל גימ' בן והמשכיל יבין :

יאמר זה' בדרך את אברהם בכל ויש שני דיעות חד אמר בכל גימ' בן זכן היה לו וחד אמר בת היה לו ובכל שמה ויש לבאר דלא פליגי כלל וחד מפרש דברי חבריו ונקדים מה דאי' בכתבי הקודש של הגאון מוה' יעקב יוסף הכהן בשם מהר"ן ז"ל על מאמר חז"ל בת תחלה סימן יפה לבנים דבחי' בת היא כשלא השיג עדיין שום השגה רק מתאוה להשיג זהו בחי' נוקבא וכשמשיג איזה השגה נקרא בחי' בן ודבר וזריך בכל מדריגה ומדריגה שהוא בא לה זריך לידע וליתן לב שעדיין הוא בבחי' בת ונוקבא שלא השיג עדיין כלום כי הש"י אין סוף ב"ה ועבודתו ח"ס ואז יכול לילך ממדריגה למדריגה במעלות רמות וזהו שמרמו בת תחלה כשהיא בתחילה בבחי' בת כנ"ל שהיא בחי' נוקבא אז סימן יפה לבנים היינו שילך ממדריגה למדריגה ושיג השגה בחי' בנים ע"כ ודפח"ח ולפי דברי קדשו י"ל שזהו שכיוונו השני דיעות במאמרם ז"ל חד אמר בכל גימ' בן והיינו שהשיג מדריגה גדולה בחי' בן וה"א בת היה לו אפי' שבא למדריגה גדולה לא היה אללו רק בחי' בת שהיא נוקבא וזריך להשיג יותר ויותר שהי' במדריגה יותר גדולה הי' יותר מתאוה להשיג והבן שזריך להשיג יותר ויותר כמו שאומרים בשם אל"ו נ"ע זללה"ה על מאמר חז"ל כל מי שיש בו שלשה דברים הללו וכו' עיין טובה וכו' ושלשה דברים אחרים וכו' עין רעה וכו' וכיאר ז"ל דבאמת זריך להיות באדם גם בחי' ג' דברים אחרים היינו אלל עבודת הש"י ב"ה יהיה עין רעה שלא יספיק לו כל העבודה רק לילך תמיד ממדריגה למדריגה להוסיף שלימות בכל יום ויום וכל העבודה שפשה מכבר יהי' כלל נחשב אללו נגד העבודה שזריך לעבוד הבורא ב"ה ועין טובה בענייני עוה"ז שיספיק כמה שיש לו ולא יהיה נחשב בעיניו כלל תענוגי עולם הזה להיות מתאוה ומשתוקק כלל לזה רק יסתפק כמה שיש לו ולא לרדוף כלל אחר המותרות וכן השאר ב' מדות אחרות והמש"י ע"כ דברי קדשו ולפי דבריו הקדושי' האלו אמרתי שזהו פי' הזוה"ק זכאה הוא מאן דאזעיר גרמיה בהאי עלמא כמה הוא רב בעלמא דאתי ע"כ והיינו זכאה הוא מי שיש לו שני מדות אלו עין טובה ועין רעה עין טובה דאזעיר גרמיה בהאי עלמא ומסתפק כמה שחגנו הש"י ואינו רודף אחר גדולות ונפלאות ממנו ועין רעה שיהיה רב בעלמא דאתי היינו בענייני עוה"ז ועבודת הש"י ב"ה יהיה לו מדת רב שלא יהיה לו הספק' ולימאוס בדבר רק תמיד יתאוה וישהוקק לעבודת הש"י יותר ויותר לאין שיפור וסוף ולא יהיה נחשב כלל בעיניו מה שכבר עשה כי המלאכה מרובה וזה תלוי בזה כי מי שהוא זדיק ויש לו עין רעה בענין עוה"ז ורוחניות

שלא

יאמר זה' בדרך את אברהם בכל ואמרו חז"ל בכל גימ' בן וי"ל הרמו בזה על דרך שאנו מתשללין אל תשליכנו לפת זקנה והיינו כי לפת זקנתו של אדם תש כוחו וזהו ככלות כוחו וכו'. וידוע דתשות כח הוא בחי' נקבה כמאמרם ז"ל על ואת תדבר אלינו אלל מרע"ה מלמד שתש כוחו כנקבה ע"ש וזה י"ל שמרמו הפסוק ואברהם זקן בא בימים היינו אשילו לפת זקנתו זה' בדרך אותו בכל גימ' בן היינו שהיה עובד את הש"י ב"ה בכח וגבורה והתגברות בחי' דבר ולא היה לו שום בחינת נקבה שהוא תשות כח נגד עבודת הש"י ב"ה והוא ברכת הש"י שכירך אותו בזה וק"ל :

יאמר ע"ד שאמרתי על פסוק ומי נוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים לדיקים וכו' היינו שהחוקים והמעלות הם עצמם הלדיקים ע"ד אור זרוע ללדיק היינו אור של המנוה נורע ונולד ממנו לדיק המאיר לפולם באותו מנוה שהוא שורשו וזהו ספר תולדות אדם עיין בס' בראשית וי"ל שזהו מרמו הפסוק כאן ג"כ כי ידוע שאברהם הוא כולל כל התורה שכל התורה כולה נכלל בו כנ"ל כמה פעמים יעו"ש וזש"ה ואברהם היינו התור' שהיא רמ"ח מעלות עשה מספר אברהם זה' בדרך אותו בכל גימ' בן פירוש שנולד מזה בן גימ' בכל היינו מן המלות עצמם נולד בן שהוא בכל והיה כלול בו כל התורה והבן :

יאמר ע"ד שאמר דוד המע"ה לי קוו רשעים לאבדני עדותיך אחבונן לכל תכלה ראייתי קן רחבה מלותך מאוד והענין הוא כי ידוע שדוד המע"ה חיבר הספר תהלים חמשה ספרים נגד חמשה חומשי תורה נמלא כלול וגנוז בו כל התורה כולה והיינו כשנאו עליו לרות ד"מ ויאמרו הויספים וכו' אז חיבר קפיטיל תהלים שהסתכל באותיות וחיבות של אותו הצרה ונתגלה לו ע"י זה איזה אור מן התורה וחיבר כנגדו קפיטיל תהלים שבוודאי יש כנגדו איזה פרשה מן התורה והוא שאמר לי קוו רשעים לאבדני קוו לשון חסיסה היינו שנאספו עלי רשעים לאבדני ועי"ז עדותיך אחבונן היינו שעי"ז נתגלה לי אור התורה והעדות כנ"ל אבל ביקש שהש"י יראהו נפלאות מחורתו מתוך נחת רוח והרהבה והיה בדיחי' דמלכא ואמר מילתא דבדיחותא לכל תכלה ראייתי קן אבל רחבה מלותך מאוד וכשתרצה להראות לי תורתך ע"י לרות יהיה ח"ו אין קן ללרותי ומי יוכל שאמו והבן וזה י"ל פי' הפסוק ואברהם היינו התורה כנ"ל בדרך אותו השם הוי"ה ב"ה היינו שילמוד תור' בבחי' חסד שהיא בכל גימ' בן בחי' דבר והמשכיל יבין :
יאמר ואברהם זקן בא בימים זה' בדרך את אברהם בכל . זריך להבין התיבור זה לזה ונקדים לתרץ מאמרם ז"ל זקן זה קנה. הכמה מנין לומר בן שמא דבר אחר קנה אך דהאמת הוא דלית שום קנין אחר רק הכמה כמאמרם ז"ל דעת קניית מה חסרת דעת חסרת מה קניית נמלא כשמנינו זה קנה ע"כ היא הכמה כי רק זה לקנין יחשב וזה י"ל שמרמו הפסוק ואברהם זקן היינו שזכה למדת

כדה היינו הכ"ד ספרים כנוכר בחיקונים אל השוקת לשון השקה וע"י גדלו ממנה ונתרוקן והרץ עוד אל הבאר ותשאב לכל גמליו היינו שניתוסף יותר בבאר מים היים והשקות התלמידים שהם בחי' גמלים והמשכיל יבין :

והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההלכות ה' דרכו אם לא הוא ע"ס שראיתי בכתב יד קודש הרב הגאון מוה' יעקב יוסף הכהן בשם אח"י זללה"ה סוד א"ב וכו' ואיך שצריך לעשות בכל תיבה הכנעה והבדלה והמתקה ר"ל כי דיני דש"ך ופ"ר הרמזו בתיבת אדני שפתי תפתח בתפלת י"ח הכוונה שיש סם צריך לכוון בכל תיבה ודיבור להמתיק הדינין וכו' פיי"ש וזהו מרמו והאיש משתאה אוחיות אשת מה וזהו ר"ת אדני שפתי תפתח וצריך עוד לבאר זה בצורה"י והמש"י :

ואבוא היום אל העין אמר ר' אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מהורתן של בניס יש לומר בדרך רמו דהנה ידוע שזה צריך כל בר ישראל להאמין באמונה שלימה שהקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית והנה ידוע שתחילת בריאת העולם יש מאין הי' ע"י התורה הקדושה כמ"ש בראשית פירוש עם התורה שנקראת ראשית ברא אלקים את השמים וכו' היינו בהתורה ברא הש"י הכל השמים וכל אשר עליה הארץ וכל אשר עליה וזה מרבה שני אתינ שהכל נברא בהתורה וע"כ מוכרח הוא שהתחדשות שהקב"ה מחדש בכל יום מה שברא בששת ימי בראשית כל יום ביומו הוא ג"כ ע"י התורה והיינו ע"י התחדשות התורה בכל יום הקב"ה מחדש הבריאה של כל יום ויום והיינו דכל העולם לא נברא אלא בשביל ישראל ותלוי חידוש העולם ג"כ ע"י ישראל שהנהגותיהם ע"ס התורה הן ע"י שעושים מצות התורה הן בלמוד התורה והרבה מדרגות יש כי נבזה מעל גבוה שומר וגבוה עליהם וכפי ענין כוונת והכונת לימודם התורה ועשייתם מצותיה כך היא ענין הדוש העולם שמעוררים בעשייתם הן מצות ולמוד ד"מ אם הם בהשתדלותם בתורה מדבקים עצמם למדת החסד אזי גורמיכ חידוש העולם באותיות גם כן בחסד גדול ית"ש שמשפיע שפע וזכרה על כל העולם צמדת טובו וחסדו וכן כיוצא בזה ע"י חידוש תורתם יתחדש העולם כל יום ביומו והנה הש"י ב"ה הוא היודע האמת מה חידוש יתחדש כל יום ושולח במחשבת הצדיק למדש חידושי התורה הצריך לחידושי היום ההוא כי אין העתים שוות ואין יום זה דומה לחבירו והוא המחדש חידושי התורה על האמת אך לזכות לזה המדרגה צריך התעלמות נפלא מאוד ומעט מן המעט יש שזוכים לזה המדרגה לבוא אל האמת חידושי התו' הצריך צפת ורנע ההוא כ"א מי שהוא צדיק יסוד עולם שכל קיום העולם תלוי עליו אז הקב"ה מוכהו לבוא אל אמתת חידושי תורה הצריך להידושי העולם ברנע ההוא וזה י"ל שמרמו לנו עבד אברהם בלחות לשונו ואבוא היום אל העין היינו שזכיתי

שלא יהיה הספק ולמנוס אללו רק תמיד ישיג יותר ויותר ממילא נתכסל ממנו כל תענוגי עוה"ז ויש לו בהם עין טובה מחמת שכלא נחשב אללו כל ענייני עוה"ז נגד תענוג אחד מעוה"ז ומחמת דביקות' וחפלו תמיד בתענוגי עוה"ז נתכסל ממנו לגמרי תענוגי עוה"ז ואלל הרשע להיפוך חלילה וזה י"ל שמרמו הפסוק כנ"ל ששני הדיעות הם אמת שאפי' כשהשיג השנה גדולה בחי' בן לא הי' נחשב אללו לכלום רק הי' בחי' בת אללו היינו בחי' נוקבא וי"ל ג"כ שהיו בו שני בחי' אלו בן ובת בחי' בן בענייני עוה"ז כל מהם שהשיג היה לפניו הרבה ואינו צריך שוב לכלום ובחי' בת היינו עין רעה בתענוג עולם הבא והבן :

ויברך את הגמלים מחוץ לעיר לעת ערב לעת אלת השואבות י"ל בזה בדרך רמו ע"ד דחי' בזה"ק שמכריוין לאינה וראינה בנות ליון במלך שלמה וס"א לא נייהא ומתפרשת וכו' כי בן לעילא ובן לתתא לא יכלין עד דדחיק לס"א לבר וזה י"ל שמרמו הפסוק ויברך את הגמלים הם הדיניכ ע"ד הרואה גמל בהלום מיתה נקנסה עליו וכו' ויברך היינו שהמשך הדיניס והקליפות מחוץ לעיר מחוץ להשכינה הנקראת עיר ע"ש עיר וקדיש וכן צריך להיות בכל אדם קודם שרואה להתפלל או לעשות שום דבר בקדושה לשם יהוד קב"ה ושכינתיה צריך לפנות מחשבתו מכל המחשבות זרות הפניות כמו שאיתא בזה"ק שמכריוין ברקיע לאינה וראינה וכו' והיא קודם היהוד וכן כאן הוצרך אליעזר לפנות הקליפות מן הקדושה קודם שרצה לעשות יחוד יצחק ורביקה והמשכיל יבין :

א"י ויברך את הגמלים מחוץ פ"י שהמשך הדיניס שהם מחוץ לעיר היינו שהמשיכס לקדושה שהיא עיר וקדיש והיינו שהמתיק כל הדיני' ברחמים והסדים בחי' אברהם והבן ולעת ערב היינו מה שהיה מערב טוב ברע הפריד והבדיל אליעזר והמתיקס בשורשן :

והאמר רבקה שתי אדוני וגם לגמליך אשאב עד אם כלו לשותח ותער כדה אל השוקת ותשאב לכל גמליו י"ל בדרך רמו ונקדים מה שאמרתי ע"פ ולהורות נתן בלבו. והרנוס ולאלפא אומנון ע"י שהיה צדעתו ללמוד וללמד נתן השם בלבו להבין יותר וזהו ומתלמידי יותר מכולם והוא כמעטין הנובע כל מה שדולין יותר ממנו המים מתגברין יותר וכמ"ש על פסוק יזל מים מדליו היינו מהדלי שדולין ממנו יזל מים ותוסף מים בבאר וזה שרמזה התורה ותאמר רבקה היינו השכל אומרת להצדיק הלומד ומלמד לאדם דעת שתי מן מים היים וגם לגמליך היינו התלמידים שלך שהם גו"ח עם רכס שמוסיפים לו חכמה ג"כ אשאב עד אם כלו לשון תאוה כמו כלתה נפשי היינו אף שעתה עדיין אין להם תענוג מהתורה ולמודו עד אשר יכסופו ויתאוו מעצמם לשתות מים חיים ותמהר אותיות תורה ע"ס רמו על התורה שניתנה למ' יום ותער

חיי

שלומי דמטרונותא כי הלדיקים ע"י חסרונם מזינים
 שיש חסרון בשכינה דוגמת חסרונם ומייחד' אותה
 ביתוד גמור והוא גלוי כי כל הזיגנס הם בדעת ולכן
 נקרא זוג בשם דעת כמו וידע אדם וכו'. והדעת
 הוא א' וזהו איה של מוסף קדושת שנת ע"ש ככוונת
 האר"י וללה"ה וזהו גם בלא דעת נפש לא טוב כי
 טוב והיינו הזיווג כידוע ע"ד אמרו לדיק כי טוב
 והוא שאמר בלא דעת נפש לא טוב היינו שא"ל להיו'
 שום זיווג בלא דעת רק ע"י הדעת שהוא אחד
 מתייחדים ומתקשרים בזוגא וידוע אדני הוא דין
 והא' של אדני ממתיק דינים ומעלה את המלכות
 עליה אהר עליה כי הא' הוא הדעת וע"י הדעת
 הוא נעשה יהוד כנ"ל כי הוא ממתיק הדינים
 בשורשן והבן זה וכשנעשה יהוד נעשה הולדה והבן.

ונקרא בשם אמא וידוע דשם אדני במילואו הוא
 מספר תרע"א וכשהסר הא' היינו שמלכות שהוא
 אדני הוא בלא יהוד הוא תרע"ע וזהו שמרומם בפסוק
 ויעתר יצחק לה' לנוכה אשתו פי' הבין זה ע"י
 אשתו שאינו מולדת הדוגמא לזה שיש חסרון כביכול
 שם שא' חסר ונשאר עתר וזהו ויעתר לה'. פירוש
 שהתפלל שיתחבר אלופו של עולם לעקר ונעשה
 מזה תרע"א שהוא שער השמים כי השמי' נכנסים
 שמה כי שם לזה ה' את הברכה ושם מולדים והבן.
 וזהו ויעתר לו ה' היינו שעלתה תפלתו ונעשה יהוד
 וזיווג והולדה שם ע"י שנתחבר א' שהוא אלופו של
 עולם לעתר כנ"ל וממילא ותהר רבקה אשתו כי כמו
 שנעשה בעולם העליון כן נעשה בכל העולמות והבן
 זה מאוד כי עי"ז ותהר רבקה אשתו כי היי זבני
 ומזוני במולא תליא מילתא שהוא איה כדאית' במוסף
 שנת ככוונת האר"י ז"ל והמשכיל יבין:

אן יאמר ויעתר יצחק לה' לנוכה אשתו. ע"פ
 מאמר חז"ל ויתורן תיבת לנוכה שהיה ראוי
 לומר על אשתו כי אמרו חז"ל בני וכו' לאו בזכותא
 תליא מנתא אלא במולא ועיין בזה ענין מולא מה
 הוא והנה יצחק היה בחי' זכות שהוא היכל הרביעי
 כידוע והיה צריך להתפלל על בניס ונניס לאו בזכות'
 תליא והוצרך להתפלל לנוכה כי נכח גומר מולא
 שבמולא תליא מלתא והבן זה היטב כי קצתתי:

ויתרצו הבנים בקרבה ותאמר א"כ למה זה
 אנכי ותלך לדרוש את ה' ויאמר ה' לה
 שני גויס בנטקן ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום
 מלאום יאמן ורב יעבוד לעיר, וי"ל דהתורה מרמו'
 לנו בזה מוסר השכל מאוד ע"פ הידוע לנו שיש
 שני יצרים באדם יצה"ט ויצה"ר וזה היה תכלית
 בריאות האדם בשני יצרים שישתדל האדם לעשות
 מיצה"ר יצה"ט והיינו לעבוד הש"י ב"ה בכל עניינים
 שהם מלד היצה"ר כמאמרם ז"ל איזהו הכס הלומד
 מכל אדם ואיתא בספרים של הרב הקדוש מפולגנא
 ואפי' מיצה"ר וידוע דזה לעומת זה עשה אלקים
 והיינו שיש אנשים שמהפכים ח"ו מיצ"ר הסוב
 ליצה"ר כשהש"י מזכה וחנן דעת לאותם אנשים
 ומסתכלים במעשיהם שאין בו שום טעל' ומתמיהי'
 על

שזכיתי לבוא היום הזה ברגע ההוא אל העין היינו
 אותו התורה שהוא נבישו מקור מים חיים שהיה
 צריך בזה הרגע הש"י זיכני לבוא לאותו המתח
 התורה כנ"ל וכשראה ר' אחא זה בדבריו של עבד
 אברהם איך שרימו בסיפורי דבריו שזכה גם כן
 למדרגה גדולה אז אמר יפה שיחתן וכו' והבן היטב:
אן ירמוז בדברים אלו יפה שיחתן של עבדי אבות
 לפני המקום מתורתן של בניס היינו שיש הוכחה
 שהיה יפה צעיני המקום ב"ה שיחתן של עבדי אבות
 והוכחה היא מתורתן של בניס היינו שאנו רואים
 שהש"י עשה מסיפורי דבריו תורה לבניו הידידים
 וכתב זה בתורתו לבניו ונתהוה מסיפורי תורה
 הקדושה מזה מוכח שיפה שיחתן לפני המקום
 ב"ה והבן:

ויצחק בא מבוא באר לחי רואי י"ל בדרך רמו
 ע"ד שאיתא בריש ש"ע א"ח שויתי ה'
 לגדי תמיד זה כלל גדול בתורה וכו' ויהשוכ האדם
 כאלו ישב לפני המלך כי מלא כל הארץ כבודו והש"י
 רואה במעשיו וכו' ומה ימלא יראה ע"ש וי"ל שזה
 מרומם כאן בפסוק ויצחק היינו בחינת יראה שהוא
 בחינת יצחק בא לאדם מבאר היינו מאותו נבישו לחי
 רואי שהוא מסתכל תמיד שלפני חי עולמים הוא
 עומד ורואה ומשגיח עליו על כל תנועותיו ומעשיו
 ועסקיו מזה הנבישו נובע לו ירא' והכנע' כנ"ל והבן:

פרשת תולדות

אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד
 את יצחק והנה כל המפרשים תמהו על יתור
 זה אברהם הוליד את יצחק. ונראה לפע"ד הנכון
 בזה ע"ד שאמרתי על פסוק זה ספר תולדות אדם
 שש"י התורה יוכל להשתנות המול להוליד אף שמלד
 המול הוא עקר כמ"ש בסדר בראשית שא"ל ע"ה
 היה עקר אף ע"י ה' שנתוסף לו והוא ה' חומשי
 תורה כאמור בר"מ עיי"ש וע"י התורה נשתנה מזלו
 והיא י"ל ג"כ כאן כוונת הפסוק כי ידוע שאבותינו
 היו עקרים וגם יצחק היה עקר ולזה כשהכתוב רוצה
 להזכיר תולדות יצחק הוא מודיע מאין בא לו הולדה
 ומפרש אברהם היינו על ידי שנתוסף לו ה' שהוא
 התורה כנ"ל מזה נמשך ונשתרש בזרעו והיה יכול
 להתפלל ולעשות מעשים טובים שבשביל זה הוליד
 את יצחק היינו שהוא עשה בו פעולה שיוכל להוליד
 בניס ע"י תפלתו ואותיות התורה וזהו ויעתר לו ה'
 לו ולא לה והבן:

ויעתר יצחק לה' לנוכה אשתו וכו' ויעתר לו ה'
 ותהר רבקה אשתו יש בזה דברים עמוקים
 ע"ד שאמר אה"ז נ"ע וללה"ה כי כל הדברים הם
 באים מהשכינה כביכול וכל החסרונות שיש לאדם
 יבין שהם חסרון השכינה כביכול ב"ה וצרוך שמו
 כמו שהאיר עינינו בזה הענין בהרהבת הדעת לכן
 כל התשלות צריך להתפלל שתמלא חסרון השכינה
 כביכול וממילא יתוקן חסרונו וזהו לדיקיא איטון

תולדות

בשלימות גמור בלי שום בלבול ופירוף רק בזכות הדעת והבן:

א"י ויתרוללו הבנים בקרבה ותאמר א"כ למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה' י"ל בדרך רמו ע"ד תולדותיהם של נדיקים מע"ט ותורתן וזה שמרמו הפסוק ויתרוללו היינו כשהלדיק הוא שקול בדעתו ומאופק אם אמר תורה לצורך קיום העולם או לכבוד הקב"ה ואינו יודע איך ומה יהיה כוונתו ותאמר א"כ למה זה אנכי היינו אנכי הוא כללות כל התורה כידוע במ"א והוא שאמר א"כ שאני מסופק בדבר למה זה אנכי היינו למה לי כלל לומר תורה כיון שאני יודע מה רצון הקב"ה ותלך לדרוש את ה' היינו מזה נופח הלך לדרוש את ה' והבן זה היטיב:

א"י ותאמר א"כ למה זה אנכי. כי איתא במדרש עשו הוא אותיות ע' שו"א והוא רמו שעשו הוא משלים לע' אותיות בשוא שלו וזה י"ל הרמו כאן בפסוק אם כן כן מספר ע' היינו אם יש שקר כזה בעולם למה זה אנכי היינו התורה שכל התורה נכלל בתיבות אנכי כנ"ל כמה פעמים והיינו ללמוד התורה בשקר ח"ו למה זה או י"ל להיפוך למה לי השוא והשקר כיון שיש אנכי שהוא התורה המשבר השקר והוא על דרך על מה שוא בראת וכו' והבן היטיב:

ויקראו שמו עשו וכו' יש נהבין זה השינוי שאלל עשו נאמר ויקראו ואלל יעקב נאמר ויקרא שמו יעקב לשון יחיד ודרשת חז"ל ידוע וי"ל דרך רמו ע"ד המדרש הנ"ל שעשו הוא שוא ושקר והוא שמרמו הפסוק ויקראו לשון המשכה ואסיפה היינו שרוב המון נמשכים אחר השקר והשוא אבל אלל יעקב שהוא מדת אמת ע"ד תתן אמת ליעקב כתב ויקרא לשון יחיד והיינו מחמת שזה המעט מן המעט והוא א' בעיר שמקרב עצמו אל האמת: **עוד** י"ל מחמת שהשקר הוא בפרידה ע"ד ונרנן מפריד אלוק היינו אחד לכך נכתב ויקראו שהוא בפירוד שקר הנקרא עשו כנ"ל שהוא גורם פירוד ח"ו ואמת הוא להיפוך שמקשר ומייחד באחדות גמור לכך נכתב אלל יעקב שהוא אמת ויקרא לשון יחיד:

אן י"ל ויקרא שמו יעקב שהוא מרמו ויקרא שמו של הקב"ה היינו מי הוא שיכול לקרוא הש"י ב"ה יעקב היינו מי שהוא ממדרגת אמת כמ"ש קרוב ה' וכו' לכל אשר יקראוהו באמת והבן:

ויאמר עשו הלעיטני נח מן האדום האדום הזה וכו' נריך להבין כפל האדום וי"ל דזה גלוי לכל בפלי הדעת כי עוד האדם הוא בכל העולמות ובכל הדוממים ולומחי' והייס ונבין זה ע"ד משל ודמיון כשאדם אינו אוכל כמה ימים הוא יכול למות ברעב וכשאוכל כזית להם הוא משיב נפשו בזה ממילא נשמע שיש כזית זה עוד אדם שלם והיינו החיות הרוחניות שבתוכו כח אלוקות אשר הוא בסוד אדם וכן הוא בכל הדברים והוא ההילוק בין הנדיקים

על עצמם איך פעמים היו יכולין לעבוד את הש"י ב"ה לפעמים כשהיה מתגבר בו יצרו הטוב ועכשו אפי' מילה"ט נעשה יזה"ר ואומר א"כ למה זה באתי לעולם כיון שלא הועלתי כלום ואלרצ' הרעתי את מעשי וכשבא לזה הדעת אז הוא מתחיל לחפוש ולדרוש ולחקור היטב אמתת עבודתו ית"ש ואז הש"י עונה לו ע"י שליח והיינו ע"י ידידו נאמן ביתו שאל יהיה זה לפלא בעיניו כי באמת לא עבד עדיין מעולם בשום פעם את הכורא ב"ה ומה שהיה נדמה לו לפעמים שהוא עובד הש"י ביראה ואהבה היה בשקר והיה בו גאות ולא הפעיל עדיין כלום בהשתדלות עבודתו ית"ש היינו שהוא מעורב טוב ברע ורע בטוב ולא השתדל לעשות הכלה והפרשה בין רע לטוב כי הוא עיקר התכלית להיות גדול מרע ולעשות מרע טוב כמ"ש סור מרע ועשה טוב היינו להשתדל להסיר מהרע הרע שבו ולעשותו כולו טוב ואז יוכנע הילה"ר אל הקדושה ואפשר הוא לעבוד הש"י ב"ה אפילו בעניינים שהם מלד הילה"ר וזה י"ל שמרמו בפסוקים הנ"ל ויתרוללו הבנים בקרבה לשון ריגון ושכירה היינו השני יצרים שבאדם הם תמיד מרללים ומשברים זה את זה לפעמים מתגבר הילה"ט ונעשה יזה"ר נכנע לפניו מאוד ולפעמים להיפוך ח"ו ומה נפעל שנעש' לגמרי מיצרו הטוב יזה"ר ותאמר א"כ למה זה אנכי היינו כנ"ל כשהש"י חונן לו דעת שמסתכל במעשיו שאין בהם שום תועלת וא"כ למה זה אנכי ינאתי לעוה"ז ומשתוקק מאוד בחפילה וחשוקה לידע עיקר התכלי' אמתת של אדם ואיך יוכל לעבוד הש"י תמיד בלי בלבול ופירוף ומהתעוררת הזה ותלך לדרוש את היינו שהוא הולך לחקור ולדרוש הת"ה שהוא את ה' שהם סביבו יתברך תמיד כמ"ש את ה' חלקיך תירא ודרשו חז"ל לרבות ת"ה ואז כשדורש היטב בדרישה וחקירה בכל לבו ובכל נפשו והפלו אז ויאמר ה' לה היינו שהש"י עונה להנשמה שמלדה בא התעוררת זה ועונה לה ע"י שליח כפירש"י היינו ע"י הלדיק הנ"ל שני גויס כבעטן ופרש"י גייס כתיב לשון גאים וכולי והיינו שזהו מהמת שתחילת מחשבתך היה רק בגיאות וזהו כבעטן לשון הריון ע"ש המהשכה היינו בתחילת עבודתך את הש"י לא היה בשום פעם בשלימות רק היה בגיאות ופניות ושקרים ולכך יש כח בינה"ר להתגבר עוד לפעמים וישאר כך לעולם ח"ו הילה"ט נכנע ת"י כאותן אנשים שמהפכים מיצרים הטוב ליזה"ר הלילה כנ"ל אבל עיקר התכלית הוא ושני לאומים ממעיך יפרדו והיינו שתראה להפריד הרע מן הטוב לגמרי ותהיה גדול מן הרע לגמרי שלא יהיה בהטוב שום עירבוב מהרע ולאום מלאום יאמן והיינו שישתדל שיתגבר תמיד ויאמן א' משני יצרים על חבירו והדר מפרש הפסוק איזהו שיתגבר ורצ' היינו הילה"ר שנקרא רב שהוא בא קודם הילה"ט יעבוד לעיר היינו שיכנע לגמרי תחת יד הילה"ט הנקרא לעיר כמו ילד מסכן חכם ואז תוכל לעבוד הש"י באמת וכלב שלם

תולדות

עליה ויקרא שמה רחובות ואחר כך חפר עוד באר היינו שמשם עלה לעולם אצילות והבן:

ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ ויעל משם באר שבע הנה כבר נתבאר זה לפיל שבדואי יש בענין הבאר' שחפרו כל אחד מאביו אורות וסודות עליונים עמוקים וכל הסיפור שכתור' אודות הבארות שסתמו פלשחים והור ילחק ומסר' צוודאי לא דבר רק הוא שזה היה פעולת אבותינו הקדושים וזוה היה ענין שבדחתם להשי' צ"ה כל אחד לפי מדרגתו ונתינתו ושורשו הו' והנה ילחק היה בחי' דין כגודע ע"כ צוודאי היה כל השתדלות פעולותיו לבטל הדינים ולהחתיק' בכלל הרחמים והנה קבלתי מן אח"ז נ"ע ולל"ה שם הוי"ה צ"ה הוא שורש כל ההסדים ושם חלקים הוא שורש כל הדינים ר"ל וזה י"ל שרימוזה התורה בסיפורי' הקדושים אלל ויריבו על הבאר כתיב ויאמרו לנו המים פי' שזה מריבת הקליפות ויזה"ר לבטלו מעבודתו ית' ויתעורר ח"ו חלקים שהוא גימ' לנו ושורש כל הדיני' ויוכלל ח"ו הסדים בדין ע"י החגברות הדינים וזה לנו המים היינו החסדים שהם בחי' מים יהיה לנו היינו שיהיה נעשה מהם ח"ו חלקים גימ' לנו שהוא שורש כל הדינים וראה ילחק בהשתדלותו לבטלם וכשחפר עוד באר אחרת ולא רבו עליה והפעול פעולתו הזכה אז בשלימות ויאמר כי עתה הרחיב שנעשה הרחבה ה' לנו פי' שנמתקו כל הדינים שהם שורש לנו גימ' חלקים ונכללו בחסדים ורחמים שורש שם הוי"ה צ"ה והבן:

ויאמר אנכי עשו בכורך ותמהו כאן כל המפרשי' איך יעקב שהוא מדת אמת יוליא דבר שקר מפיו ופירוש רש"י דחוק מאוד שתיבת אנכי אין לו שום פירוש ולפענ"ד נראה כי גלוי וידוע כי יעקב הוא התורה ממש וכבר נתבאר זה לעיל כמה פעמים וזוה יבואר ג"כ השינוי לשון של יעקב מן עשו שעשו אמר אני ויעקב אמר אנכי אבל האמת הוא שקושי' חדא מתורגל' בחברתה שכך אמר יעקב כששאל לו ילחק מי אתה הודיע לו שהוא אנכי היינו התורה כולה הכלולה בתיבת אנכי ועשו בכורך כפירש"י וילחק הבין כפשוטו ויש עוד זוה לחלתי מילין: **א"י** ויאמר אנכי עשו בכורך. והקושיא מסורסמת כנ"ל וי"ל שלשונו ידבר נחות ומרמו על ענין אחר ונקדים מאמר חז"ל בראשית ברא בשביל ישראל שנקראו ראשית דהיינו כל עולמות נבראו בשביל עולם העשי' הזו ועולם העשיה נבראו בשביל אדם דעשיה והוא היה סוף המעשה ותחלת המחשבה. והנה יעקב היה גמר ושלימות תיקון אדה"ר וזה שרימוז יעקב אע"ה אנכי עשו היינו אדם דעשייה בכורך הוא ראשית המחשבה כנ"ל שבו ניתקן אדה"ר שהיה ראשית המחשבה והבן:

קום נא שבה ואכלה וכו' י"ל זוה ע"ד הסוד כי נקודת שבה הוא בתינת גבורה כמ"ש בתיקונים שהוא בחי' ילחק ונא הוא בחי' חולם כמ"ש בהקדמת תיקונים שחולם הוא בחי' הוי"ה אהי"ה

האדיקים טובדי ה' ובין רשעי ארץ ר"ל כי האדיקים מדבקים עצמם תמיד בכל דברים נשמיים לשורש החיות שבהן ד"מ כשהלדיק אוכל אינו אוכל רק לשוכע נפשו הרוחניות שיוכל לדבק עצמו בעבודת הכורא צ"ה. וכן בכל הדברים הנשמי' כשעוסק בהם אינו מדבק לנשמות הדבר רק לפנימיותו סוד חלק אלוה שכתוב ולכן יש לדיקים שגופם זכים ג"כ וברשע עושה להיפוך אינו מדבק עצמו כלל לרוחניות' הדבר רק לגשמיות הדבר וידוע שדבר המחיה כל הדברים היא חכמה כמ"ש כולם בחכמה עשית גם החכמ' תחיה בעליה והחכמה נקרא בשם בכור וזהו קדש לי כל בכור כי הוא חכמה שהוא בחי' קודש ולכן כשראה יעקב בדברי עשו שהכפיל בדבריו מן האדום האדום הזה ורימוז זוה שאינו חפץ כלל ברוחניות הדבר רק מן האדום הזה שהוא ממש הגשם. אז אמר מכרה כיום את בכורתך לי שלא יהי' לך שום חלק כלל בחיות כל הדברים שהוא בחי' בכור כנ"ל נמלא עולה יפה החכת הפסוקים אהר דברי עשו הלעיטני נא וכו' אמר לו יעקב מכרה את בכורתך לי כי זה תלוי בזה כנ"ל. וזהו חלק עוה"ז ועוה"ב שאמרו חז"ל שחלקו ביניהם והבן רוב דברי אלו קבלתי ע"פ הקדמ' ששמעתי מן המנוח מוהר"ר נחמן הארידענקר זל"ה:

ויאמר יעקב אל עשו השבעה לי וישבע לו הנה האוה"ח פירש בכאן פילפול גדול איך שכוונת יעקב היה בכל דבריו להעמיד על זד הדין שלא יוכל עשו לטעון אח"כ שום טענה ע"ש ואענה גם אני חלקי כי ידוע ששבעה לריכה להיות על דעת המקום ועל דעת הכ"ד ואיך מרמוזו כאן שיבע ע"ד זה וי"ל כי לכאור' גם תיבות לי מיותר זהיה די לומר השבעה סתם אך י"ל שתיבת לי שאמר רימוז לו ענין זה כי ידוע אברהם ילחק יעקב הם תלת דייגין כנ"ל בשם אח"ז נ"ע וללה"ה ויעקב היה כלול מכול' שלימותא דאבהן נמלא היה הוא עצמו צ"ד גם ידוע שיעקב היה מרכבה להשם הוי"ה צ"ה כנ"ל זה כמה פעמים וכמ"ש האוה"ח על פסוק והיה ה' לי לחלקים עיי"ש וכך עלתה צידו שנעשה מרכבה להשם הוי"ה צ"ה שהוא גימ' מקום בהכאה נמלא זוה שאמר יעקב השבעה לי היינו שיבע לן כלל שניהם כי הוא היה בחי' צ"ד ותהא שבעה ע"ד צ"ד וגם ע"ד המקום כי היה מרכב' להשם הוי"ה צ"ה שהוא מספר מקו' בהכא' כנ"ל וק"ל:

ענין הבארות שחפר ילחק הם צוודאי דברים נסתרים ומבואר בזהר ולפע"ד יש בהם רמז אל עליות עולמות בתפלת שהרית כי בתפלה חפר באר ורבו עליה ונקרא שמה עסק כי התעסקו עמו והוא רמז אל עולם עשיה ששם נכנסין תהלה ושם יש קליפות ויש לו מריבה עמהם עד שמבטלם ואח"כ חפר באר אחרת היינו שעלה לעולם היצירה ששם אין כ"כ קליפות אבג מ"מ עדיין יש קליפות ולכך נקרא שמה שטנה ואח"כ הפר עוד באר היינו שעלה לעולם הכריאה ששם אוב אין קליפות ולכך לא רבו

תולדות

אי ע"ד ובכל ארץ אחזתכם גאלה חתנו י"ל בדרך רמו גאלה גימ' על ע"ד שאתה בכוונת מוריד הטל הוא ר"ת שם מ"ה ואוהית יו"ד ה"א וא"ו של שם מ"ה הוא גימ' על ע"ש והכונה לאנהרא לה' תתאה וזהו גאלה שהוא גימ' על חתנו לארץ היינו לאנהרא בזה לה"א ארץ היינו ה"א תתאה והכו':

גם י"ל ע"ד דאיתא בכוונת המנריך את עמו ישראל בשלום שהיחוד הוא מקודם חלקים ואח"כ הוי"ה וזהו ויתן לך חלקים היינו בתחלה חלקים ואח"כ מטל השמים ומשמני הארץ שהוא הוי"ה ב"ה על הוא מספר ה"ו והאר' רמו על ה"א תתאה כנ"ל היינו שכך יהי' ענין היחוד כנ"ל והבן:

ויאמר יצחק מי איפא וכו' בסרס תבוא ואוכל מכל ואברכהו גם ברוך יהי' . י"ל בזה

ע"ד דאיתא בזה"ק על פסוק וה' ברך את אברהם בכל דא רוא דמהימנותא ע"ש והוא שאמר הפסוק ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק היינו שאברהם נתן ליצחק מדת כל שהיה לו שהוא רוא דמהימנותא כנ"ל ועד"ו י"ל פירוש הפסוק ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה להם לא תחסר כל בה היינו בשביל זה לא תחסר שאין בו שום חסרון מפני כל בה היינו שיש להם מדת כל שהוא רוא דמהימנותא וזה י"ל הפי' שאמר ואוכל מכל היינו שפי' אכילה זו נתעורר עליו כל דלעילא והאמין שהוא ראוי לברכה והוא שרימו ואכל אומות אכל הוא אל"ף כ"ף למ"ד והיינו שהכניס אלופו של עולם בכל וזהו ואברכהו היינו בזה עצמו ברכתי אותו ג"כ גם ברוך יהיה ע"ד דאיתא בזה"ק על פסוק ביום ההוא יהיה ה' אחד היינו שלעתי' השם הוי"ה יתהו' לאותיו יהי' היינו שלא יהי' שום פירוד ח"ו בין ו"ה ויהיו שווים כמו י"ה שהוא תמיד בחבורא תרין ריעין דלא מתפרשין לעלמין וזהו גם ברוך יהיה בסרס שידוע שיעקב היה מרכבה להשם הוי"ה ב"ה והמש"י:

ותאמר רבקה הנה שמעתי אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר ויראה האי לאמר מיותר שהיינו לאמר לזולתו וי"ל לפע"ד כי יצחק אמר זה אל עשו בהסתר' ועכ"ז שמעה רבקה והבינה מזה שמה' הי' זה כדי לאמר ליעקב שיקבל הברכות וזהו ותאמר רבקה הנה שמעתי את אביך מדבר היינו ממה שמעתי מה שהיה מדבר ע"כ הא לאמר היינו שמה' הית' זאת כדי לאמר לך שתקבל הברכות וק"ל:

בזוהר' מקש' מה עדיפא ברכתא דיעקב מברכת' דעשו כי ביעקב כתיב ויתן לך חלקים מטל השמים ובעשו כתיב ג"כ הנה משמני הארץ יהיה מושבך ע"כ ונלפע"ד שיש בזה חילוק גדול כאשר נדקדק בלישנא של יעקב ויתן לך חלקים מטל השמים . ולעשו אמר משמני הארץ סתם ולא אמר כלל תיבת חלקים והענין הוא שלעשו בידך שיהי' לו ארץ שמינה ואם יהיה כובד או מזל הארץ

היה עם ארבע אומות הויה גימ' נא ע"ש ויעקב היה בתי' תפארת שהוא הולם כידוע והוא שרימו בדבריו קום נא שבה היינו נא שהוא החולם והוא בתי' הויה ב"ה שהוא שורש החסדים יקום נא לשבא שהוא בתי' נצורה כי אח"ע מתהלטים והיינו שימתקו הנצורות והדינים שהם חלקים על יד יעקב ואח"ו יוכל להיות יחוד קב"ה ושכינתיה וזהו ואכלה ע"ש היחוד כמו כי אם הלחם אשר הוא אוכל וזהו ואכל' מלדי היינו מלדי ועל ידי יהיה היחוד והבן:

ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו ודרשו רז"ל שהוא רמו כשהקול של יעקב בתורה אז חין ידיים של עשו שולטות ומקשין העולם הא לפי התכת הלשון הוא להיפך כשהקול קול יעקב אז והידים ידי עשו משמע אדרבה שאז שולטת ח"ו ולפע"ד נראה לפרש הפסוק ע"ד הגמרא ולרמו אחר והוא כי ידוע כשישראל עושים רעונו של מקום אז מלאכתן נעשית ע"י אהרים כמ"ש ועמדו זרים ורעו לאנכס היינו שהרשעים מתעסקים בצרכי ישראל ומכינים להם כעבדים אל אדוניהם וגם בזה"ק איתא כן על פסוק אל תיראו את עם הארץ כי לחמינו הם חינון נגרמיייהו מומנים לחינון דמשדלין באורייתא . ולפ"ו י"ל שזה מרמו הפסוק הקול קול יעקב היינו כמאמרם ז"ל כשקולו של יעקב בתורה ומשדלין בה אז והידים שלה' שצרכי' לעשות עסקיהם ידי עשו היינו שהרשעים עוסקים בצרכי ישראל ומכינים להם כל צרכיהם כעבד אל אדוניהו וממילא ח"ו להיפוך וד"ל וק"ל:

ויראן לך חלקים מטל השמים ומשמני ארץ וכו' ופירש"י יתן ויחזור ויתן לתרץ תיבת ויתן גם לריך להבין מלת חלקים והי' די לומר חלקים י"ל דרך רמו שזה יהיה הכתיב' שיתן לו חלקים היינו שישפיע הש"י עליו אלוהוהו בכל עת ויהי' דבוק תמיד בהשם ב"ה בכל עת יותר ויותר וזהו יתן ויחזור ויתן היינו שתמיד יהי' זה הנתני' שופע עליו שיתחדש בכל עת ויהי' תענוג ודכיקות חדש ע"י השפעות אור הלהוהו ית"ש עליו וזהו ג"כ מטל כי טל גימ' ה' אחד והיינו שברכו שיתיחד השם הוי"ה ב"ה עליו בקביעות ויהי' דבוק בה' חלקים שורש אהב' ויראה וזהו ויתן לך חלקים מטל וכו' וזהו ג"כ פי' הפסוק והי' ה' לי לחלקים היינו שיתן עליו תמיד דבוקותו ואחדותו ית"ש והבן:

ארץ וכו' י"ל בזה ע"ד כל העוסק בתורה על תורה מחייהו ושמעתי מאח"ו וללה"ה כי יש ל"ע מלאכות שהם לצורך היות וקיו' האדם אך כשעוסק בתור' חינו לריך ל"ט מלאכות גשמיות כי הטל תורה מחייהו וי"ל שלכך נקרא הת"ס שעוסק בתור' בתי' שכת כיון שהוא שוכת מן הל"ס מלאכו' ואינו צריך להם כי על תורה מחייהו וזה י"ל שמרמו הפסוק בברכתו של יעקב ויתן לך חלקים מטל השמי' וכו' היינו שלא תצטרך לע"ל מלאכות הגשמיי' רק יתן לך את כל מטל השמים דלעילא וק"ל:

תולדות

לא יכולתי לבא לזה ההשגה לעולם כי אם היה יודע
 בידעי' ממש שהוא בחי' הדעת או היה בבחי' גדולות
 ממש וזהו ואם ידעתי לא ישנתי שהם הסתלקות
 המוחין וזהו וירא ויאמר והבן כל זה כי קצתי :
והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה
 והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו וכתב
 באוה"ח שנכתב בכל סרט וסרט תיבת והנה שהוא
 מיותר והוא מרמו שהיה נבואה ממש שראה
 באהסקלריא המאירה ולא כענין האלום. וכלפ"ד
 שמרמו בפירוש בתיבת והנה שהיה נבואה ממש.
 ע"ד מאמרס ו"ל חלום אחד מחלק ס' נבואה ותיבת
 הנה גימ' ס' והוא שמרמו בכל סרט וסרט תיבת
 והנה היינו שהי' כאן כל הס' חלקי' של נבוא' וק"ל:
עוד י"ל והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע
 השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים
 בו וי"ל בדרך רמו דהנה ידוע דכוונת נתינת הדקה
 הוא לפנות יחוד הוי"ה ואדני וע"י היחוד הוא פועל
 ירידת השפע על כל העולמות וי"ל שזה הענין הוא
 מדומו כאן בתורה דהב"ע פירש סולם הוא גימ'
 ממון וז"ה סולם היינו ממון מוצב ארצה היינו
 שגראה לעין שהוא מדריגה תהנונה מאוד ואין בו
 שום תועלת ובאמת ראשו מגיע השמימה היינו
 שיש בו תועלת גדול הנוגע לשמים והוא והנה מלאכי
 אלקים פי' מלאך הוא מספר ז"א שהוא יחוד הוי"ה
 ואדני ע"י נתינת ממון לדקה נהוה יחוד הוי"ה
 ואדני מספר ז"א ופועל בזה עולים היינו שבתחלה
 עולים ע"י אתערותא דלתתא וזה"כ יורדי' בו היינו
 שיורד שפע וברכה על ידו על כל העולמות והבן:
ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה
 ואנכי לא ידעתי י"ל דידוע שהגלות מכונה
 בשם שינה והיינו הסתלקו' והסתר' פנים של השם ה"ו
 כמ"ש ואנכי הסתיר אסתיר פני וכו' והגאולה
 הוא כשהשם מגלה עצמו ע"י אור התורה ע"ד
 התעוררי התעוררי כי בא אורך היינו שיתעורר
 מן השינה כי בא אור התורה והתגלות הש"י
 כביכול וזהו ואנכי הסתיר אסתיר את פני היינו
 שאסתיר התורה והאור שלה שהוא כלול באנכי
 וממילא יהיה אסתיר פני ח"ו כי הוא התגלות פניו
 כביכול על ידי אור התורה שמאיר למשתדלים בה
 וזהו אנכי ה' אלקיך היינו אנכי שהוא כללות כל
 התורה הוא השם הוי"ה ז"ה שהוא התגלות השם
 ע"י התגלות אור התורה כי כל התורה שמותיו של
 הקב"ה והוא שמרמו הפסוק ויקץ יעקב משנתו
 היינו מן הגלות הגמשל לשינה כמו היינו כחולמים
 ונתגלה השם הוי"ה ז"ה אז ויאמר אכן יש ה' במקום
 הזה ואנכי לא ידעתי אנכי היינו אור התורה הכלולה
 באנכי לא ידעתי שאוכל לייחד שהיא דעת ע"י
 התורה ומפני שהיה עד הנה בהסתרת פנים אבל
 עתה נתגלה אור פניו ע"י אור תורתו והבן:
אן יאמר ע"ד דאיתא בתיקונים וירא מלאך ה'
 אליו בלכת אש דנבואה בזה היה פורקנא
 קדמאה ופורקנא בתרייתא יהי' בלכת אש דאורייתא

או מדינה הלז רע על רעב או על צמא לא ישתנה
 צודאי וליעקב הוסיף בדבריו תיבת אלקים ויתן
 לך אלקים היינו שיתפלל אל המקום בעת הצורך
 ויתן לו מטל השמים ומשמני הארץ אף שמלד
 הכובדים ומולות יחויב שלא יהיה להם ח"ו נתן
 ליעקב ולבניו כל זה שיוכלו לשנות המזל ולשדד
 המטרות ע"י תפלתן ומע"ט כמעשיות הנזכר
 בגמרא שהיה עצירות גשמים ורז"ל הורידו גשמים
 בתפלתן וכמעשה דאליהו ז"ל ולכן כמ"מ מהאומות
 שיש אחד מישראל לא ירעבו ולא יצמאו כי ה' אלקיו
 עם ישראל להשביעו כל טוב ולצרו משביעו הש"י
 ג"כ ואף שמלד המזל יחויב שיהיה על הארץ עצירות
 גשמים חלילה היהודי מהפך מרעה לטובה ע"י כח
 אלוה אשר בקרבו שהוא משנה המולות ומשדד
 המטרות וזה ויתן לך האלקים מטל השמים
 ומשמני הארץ וק"ל :

פרשת ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום
 וכו'. ויקח מאבני המקום וכו' והנה סולם
 מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי
 אלקים עולים ויורדים בו. יש בכאן סוד גדולות
 וקטנות כידוע בשם א"ז נ"ע זללה"ה כי החיות
 רצוא ושוב וא"א לעמוד על מדריגה אחת תמיד רק
 עולה ויורד והירידה הוא צורך עליה כשנותן על לב
 ויודע ומרגיש זה שהוא בקטנות ומתפלל אל ה'
 ע"ד ובקשתם משם את ה' אלקיך ומנחת וזהו משם
 ממקום שהוא שם כמו שאמר א"ז נ"ע זללה"ה
 והוא שמרמו בפסוק וילא יעקב מבאר שבע היינו
 כשהלדיק נוסל ממדריגתו ויוצא מן הגביעו והשכינה
 שנקרא בה שבע כידוע וזהו וילך חרנה היינו שנופל
 לקטנות וכשמרגיש בזה ויפגע במקום היינו מתפלל
 ע"ז להמקום ז"ה ויקח מאבני המקום היינו ממקום
 שהוא שם כנ"ל ובקשתם משם את ה' אלקיך בשם
 א"ז זללה"ה ואז ויחלום והנה סולם מוצב ארצה
 וראשו מגיע השמימה היינו שהירידה שהיא מוצב
 ארצה הוא סולם לעלות אח"כ למדריגה יותר גדולה
 כידוע זה שהירידה צורך עליה וזהו וראשו מגיע
 השמימה שיגיע למדריגה יותר גדולה והנה מלאכי
 אלקים היינו שיראה שכל הלדיקים כולם מתנהגים
 כך עולים ויורדים בו היינו שיש להם ירידה והירידה
 הוא צורך עליה כמו אברהם כתיב בו ויעל אברהם
 ממצרימה וכן יצחק וכולם וזהו שמרמו רש"י בלחות
 לשוני על וילך חרנה כל שצריכה למ"ד בתהלתה
 הטיל לה ה"א בסופה ואח"כ והנה ה' נצב עליו
 היינו שנתגלה לו בחינת גדלות שהוא הוי"ה ז"ה
 והבטיח לו ופרצת וכו'. היינו שיבוא למדריגה גדולה
 מאוד כהתפשטות הדעת והוא שאמר אכן יש ה'
 במקום הזה היינו שיש בחי' גדלות ואנכי לא ידעתי.
 פי' אחר אשר הביא ה' אותו לבחי' גדלית אמר
 לא ידעתי כי יש שם בחי' הוי"ה ולולא ה' בעזרהי

ויצא

שרימו יעקב חנינו ע"ה שהוא היה התורה כולה כנ"ל כמה פעמים אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך היינו בענין התורה הנקרא דרך אשר אנכי הולך עליה שהוא היה עוד כל התורה כנ"ל ונתן לי לחם לאכול היינו שיהיו בעיני כהדסים תמיד לחדש בכל יום דברים חדשים ויהיה לי תאוה והתלהבות מזה כמו איש הרעב לאכול לחם ורואה מאוד להחיות את נפשו וגם בגד ללבוש היינו שגם הלבוש יהיה ג"כ חדשים בכל יום ויהיה בעיניו ממש להחיות נפשו בתורתו הקדושה מרוב החידושים ורוב תשוקת נפשו אליה וכו' והבן זה :

ושברתי בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלקים
יש לפרש על דרך הסוד דכוונת שים שלום הוא שיהיה יחוד הויה אלקים והוא שאמר ושברתי בשלום אל בית אבי שהוא חכמה כי חכמה הוא עוד אבא כידוע ואז והיה ה' לי לאלקים היינו שיהי' יחוד הויה אלקים כנ"ל והמשכיל יבין :

וישא יעקב רגליו הם בחי' התחתונה שע"י קטנות הנדיקים מעלים את הנטויות הנתונות בשפלות כידוע במקום אחר בשם אא"ז כ"ע זללה"ה :

א"י וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה כי מן הבאר ההוא יסקו העדרים ואזן גדולה על פי הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האזן מע"פ הבאר וכו' ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האזן מעל פי הבאר וישק את הצאן הנה יש בפסוקים אלו רמז מוסר השכל שהתורה מלמדת לנו הדרך ישכון אור בענין עסק התורה לשמה ונקדים מאמר הנ"ל כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק ע"כ וזה י"ל הפ' בפסוק הואיל משה באר את התורה הואיל משה הם אותיות לשמה והיינו כשעוסק בתורה לשמה באר את התורה היינו נעשה אללו התורה באר מים חיים וגוזלים תמיד וגובעים בלי הפסק רק תמיד הוא מתגבר והולך ובזה"ק מפורש שמה זוכה להשיג שיחת עופות ודקלים ושיחת מלאכי השרת והוא מרומז במאמרם ז"ל זוכה לדברים הרבה היינו שזוכה להשיג דבורים הרב' והבן ועיקר תור' לשמ' היינו שיהי' התעסקות התורה בדחילו ורהימו ועפ"ז נבין מה דאיתא בזה"ק באר חפרוה שרים אילין אבהן וכו' היינו מי הוא שיכול לחפור את הבאר שהוא התורה שרים אילין אבהן היינו מי שלומד התורה בדחילו ורהימו שהם בחי' אבהן חג"ת שהוא יראה אהבה ויראה כלול' וזהו הפי' ויהפור עוד באר אחרת ולא רבו עליה ע"י שזה הי' הבאר הנ' שזכה למדריות אהבה ויראה כלולה וכך היה השתדלותו בתורה ואז ולא רבו עליה שכל העולם כולו כדאי הוא לו ונקרא ריע וכו' נקרא שמה רחובות היינו שנעשה אללו כמעין המתגבר ומתרחב והולך כי עתה רחוב ה' לנו היינו

ודא יהיה גאולה שלימה שאין אחריה גלות וזה שמרמו ויקן יעקב משנתו כמו מתשנתו היינו שהגאולה האחרונ' יהיה בלבת אש דאורייתא וזהו ואנכי לא ידעתי היינו עד הגה לא ידעתי זה מן התורה שהוא אנכי כי פורקנא קדמאה היה בלבת אש דנבואה והמשכיל יבין חן לחכם ויחכים עוד : **אז** יאמר ויקן יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי ופירש"י שאם ידעתי לא ישנתי ע"ד הנ"ל שהגלות נמשל לחלום כמ"ס היינו כחולמים והענין הוא כמו בשעת השינה אדם רואה בחלום דברים המדומים שהם שקר כי ענין חלום הוא דבר המדומה ואינו אמת כך הוא ענין הגלות בכלל דומה לשינה וחלום שבלתי יודע מה הוא ענין האמת והתכלית האמיתי והוא רק דברים המדומים שלכל א' דומה לו שהוא אמת וכך ראוי לעבדו ית"ש והגאולה היא שה' יאיר עינים שהכל יראו מה הוא האמת הגמור ויאלו מן הגלות שהוא השקר וכן הוא בפרט אלל כל אדם ואדם כסוד קרבה אל נפשי גאלה כדמיון החלום כאשר הוא ח"ן מושבע בשקר הוא בגלות שדומה לשינה וחלום וכשהש"י עוזר לו שהוא מוכך רעיוניו ומחשבותיו בקדושה וטהרה שלא ישועט מחשבתו בשום דבר בלתי לה' לבדו ונכנס בגדר האמת אז הוא זוכה לבחי' הוי"ה ב"ה שהוא אספקלריא דנהרא באור וך ומתגלה בלי שום תערובות וכל הלומותיו אמת וכל מה שרואה הוא אמת וכל שהוא אמת רואה והוא מחמת שיאל מן הגלות ומן השקר רק כל פעולותיו הם לאמיתתן וזה י"ל שמרמו בפסוק ויקן יעקב משנתו היינו כשהש"י עוזר לו שהקיץ מן השינה והשקר וזוכה למדריגת אמת בחי' אמת ע"ד תהן אמת ליעקב אז ויאמר אכן יש ה' במקום הזה שזוכה להוי"ה אספקלריא דנהרא כנ"ל ואנכי לא ידעתי מזה היינו שיש מדריגה גדולה אמת כזה שאם ידעתי לא ישנתי פי' שאם הייתי יודע כבר מזה המדריגה לא ישנתי היינו מעולם לא הייתי נושג כלל לבחינת שינה ושקר כלל רק שלא יודע עדיין מזה האמת וכו' כל הענין יבאר ע"ד"ו והמשכיל יבין כי קרתי בזה :

אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך עליה ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וכו' הנה רבים חמהו על ענין לאכול וללבוש בוודאי ידוע מזה שלחם אוכלים ובגד מלבישים וי"ל שיש בזה רמז נפלא ע"ד שאמר הרב ר"ס על והמלך דוד זקן בא בימים ויכסוהו צבגדים ולא ייהם לו שהוא רמז כי ידוע שדוד הוא תורה שבע"פ וכשאין זה התחדשות התורה בכל יום ובכל עת רק שעוסק בדברים ישינים אע"פ שכל פעם מלביש אותם הדברים בלבושים אחרים פעמים בגמר' זה ופעמים הוא מלביש אותם בגמרא אחרת ובפסוק אחר וזהו ויכסוהו צבגדים ועכ"ז ולא ייהם לו היינו שאין לו התלהבות מזה כיון שתוכס דברים ישינים הם אע"פ שהלבוש משתנ' רק עיקר הוא שיהיו חדשים לבקרים כמאמרם ז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדש' וזהו י"ל

כזה **א** שהוא מספר יו"ד ך וכך היא שיעור הפסוק ותאמר אסף אלקים את חרפתי ונתנה הודאה לשעבר אך ותקרא שמו יוסף והטעם לאמר יוסף ה' לי בן אחר היינו שהיתה לריכה גם לומר ולהתפלל על העתיד ולכך קראה שמו יוסף שזו השם נכלל שניהם מפלה כפשוטו יוסף ה' וגם הודאה לשעבר כי יו"ד ך היא א' כנ"ל נמצא אותיות יוסף הם ג"כ אסף והשחא מורה על שניהם והבן:

והיין העטופים ללבן והקשורים ליעקב י"ל בזה בדרך רמו ע"ד יעקב חבל נחלתו והייט כמו חבל שהוא קשור מעילא לתתא כך היה קשור בשורש נשמתו עד א"ס ב"ה והיינו על ידי זיכרון המוחין שלו בלי שום פניה ולבושו מ"ז רק כהדין קמוצא דלבושיה מיניה וזיה וע"ד דאיתא בזה"ק על פסוק ויג יעקב את המקלות אשר פלל ברהטים בשקתות המים דא רזא דתפילין שהוא המוחין ומקלות דא דינא קשיא ע"ס ויך את האתון במקל דא רזא דדינא קשיא ר"ל עי"ס והיינו שמקשר עצמו במוהין שלו בלי שום לבוש ופניה רק בזיכרון רעיוניו להיות מהשוף הלבן היינו שיתגלה הבחי' החסד שבו ויומחק הדינא קשיא וזהו והיו העטופים ללבן היינו הלבושים הם למי שהוא לבן והקשורים ליעקב יעקב היה לו התקשרות בשורש נשמתו בלי שום עיסוף ולבוש וזה י"ל שרמו חז"ל שת"ח צריך לידע אף קשר תפילין ופירש"י שהוא כעין דלת והוא אומנות גדולה וי"ל כעין דלת היינו בלי שום פניה ולבוש רק דלה ועניה בלי שום עיסוף מלבושין זהו שצריך לידע היינו לקשר עצמו בקשר של תפילין שהם המוחין וזהו בוודאי אומנות גדולה וד"ל: **א** והיו העטופים ללבן והקשורים ליעקב ע"ד אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון וי"ל פירוש הפסוק כי ידוע שתקיעה שבחי' תרועה הוא מדת אברהם יצחק ויעקב שהוא הג"ת ויעקב הוא ת"ת שהוא עמודא דאמצעייתא הכלול משלשתן ויעקב הוא התורה שהוא אור פני הקב"ה בסוד נהיר' דאנפין והוא שאמר הפסוק אשרי העם יודעי היינו שמקשרים עצמה תרועה היינו לבחי' יעקב שהוא תרועה כנ"ל ולזה ה' באור פניך יהלכון בהתורה יהלכון שהוא בחי' יעקב והוא שמרומז בפסוק והיו העטופים היינו שהוא מכוסה בעיטוף דלית לה נהירו דאנפין הוא ללבן והקשורים היינו קשר ר"ת תקיעה שבחים תרועה הכל נכלל ליעקב והבן:

ויצא לאל ידי לעשות עמכם רעה ואלהי אביכם אמש אמר אלי וכו'. יש להעיר בזה שיש כאן שינוי בתיבת אמש שאין זה בכל התורה כי בכל התורה כתיב אמתול וכאן כתיב אמש וודאי לא לחנם דקדק' התורה כאן לשנות מכלל מקום ולכתוב אמש הלא דבר הוא וי"ל לפי ענ"ד דהנה בספר יצירה כתיב שלש אמות הן אמש וכו' ומהם נולדו ג' אבות וכו' ע"כ וכן הוא בכל ספרי הקבלה שאלו ג' אש מים אור הם בחי' ג' אבות והיינו מים הם חסדים בחי' חברה

היינו שנעשה יתוד בחי' אלקים שהוא ה' לנו מספר אלקים וזוה יכול להפלות כל מדריגות התחחונות המלבושים בקליפות ר"ל וי"ל שזה מרומז בפסוקים אלו וישא יעקב רגליו היינו שהיה נושא ומעלה כל המדריגות תחחונות שהם בחי' עקביים ואח"כ מפרש הפסוק מאין זכה לזה וירא והנה באר בצדה היינו הנאר מים חיים שהיא התורה הקדושה והנה שם שלשה עדרי לאן רובלים עליה דהיינו אבהן ג' רועים והיינו כנ"ל שא"א לבוא לבאר ההוא כ"א בחי' ג' אבהן שהוא יראה ואהבה כלולה ומן הבאר ההוא ישקו העדרים היינו מן התורה ישקו בכל דור ודור מי שהוא אז רועה ישראל הנקראים לאן הם משקים את הדור תורה ומוסר מן אותו הנאר רק והאבן גדולה ע"ס הבאר היינו הנדיק הנקרא פי הבאר והיינו שיש מסך המבדיל מהמת חכרון המקבל ויש תקנה לזה ונאספו כל העדרים היינו שמתאספים יחד ורולים מאוד לקבל תורה ומוסר מפי הנדיק באגודה אחת בלב שלם וזוה וגללו את האבן מעל פי הבאר שיכול הנדיק אז לומר להם שאין מסך המבדיל ביניהם ויש ג"כ לפעמים כשרואה הנדיק שהוא לורך שעה לתיקון השכינה כביכול לדבר תורה ומוסר ואז ויגל בעצמו את האבן מטל פי הבאר שלא יהיה מסך המבדיל ואומר תורה ומוסר ליחדא שמה דקב"ה ושכינתיה וזהו וירא יעקב את רחל היינו לורך השכינה כידוע ואז ויגש בעצמו ויגל את האבן אבל לזה צריך התעלמות נפלא והוא שמרמו רש"י כמה גדול כוחו של זה שיכול בעצמו לגול ולהסיר האבן מעל פיו וישק את האבן אלו ישראל שנמשלו לאבן והבן דברים אלו היטיב כי הדברים עתיקין:

הנה אמתו בלהה בא אליה ויש לדקדק על שינוי הלשון כאן אמתו ולא שפחתי כמו שזכר כמה פעמים בתורה לשון שפחה וכמו שאמרה שרה בא נא אל שפחתי וכו' וי"ל דרימוזה בזה לתקן מה שאמרה מעיקרא כלשון קללה הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי ותפסה בכיוון בלשונה הנה אמתו בלהה להצתיק הקללה שיעשה מתיבת מתה האמת כידוע זה בכחי האר"י ז"ל מן מות נעשה האמת והבן:

ותאמר אסף אלקים את חרפתי ותקרא שמו יוסף לאמר יוסף ה' לי בן אחר צריך להבין זה בתחלה אמרה אסף אלקים וכו' ואח"כ קראה לו שם אחר שהוא יוסף והיה לה לקרות שמו אסף ומדוע נשתנה כאן מבשאר שמות שנכתב בתחלה אלל כל אחד ותאמר דנני וכו' ותקרא שמו דן וכן כולם ובפרט שאלתו השם שקראה לו שהוא יוסף הוא סותר לגמרי והיפוך מן המכוון הראשון שהוא אסף הוא לשון אסיפה והכנסה שלא יהיה עוד ויוסף פירושו הוספה שיהיה עוד נוסף. וי"ל לפע"ד כך דהנה היא היתה לריכה ליתן הודאה לשעבר שהש"י לא עזב אותה ברהמיו ונתן לה בן וגם היתה רוצה להתפלל על העתיד שיוסף לה ה' עוד בן וידוע אל"ף הוא יוד ך שאל"ף נכתבת יו"ד וה"ו יו"ד

וגם רש"י רימו ענין עמוק בתיבת ממש כאשר נבאר
 בס"ד ויקושר פסוקים אלו עם הסיום של הפסוקי'
 מסדר הקודם ויפגעו בו מלאכי אלקים וכו' ויקרא
 שם המקום ההוא מחנים ע"פ מה שאמרתי כבר
 על ויעקב הלך לדרכו היינו שהלך לדרך וא"ו הוא
 לדרכו והיינו שכל השתדלות פעולותיו היה שיהיה
 מרכבה לבחי' וא"ו שהוא ת"ת עמודא דאמנעיתא
 כלול משניהם ממדת אברהם ויחזק שהוא הסד
 וגבורה והוא שאמר ויפגעו בו מלאכי אלקים היינו
 שפך עלת' בידו שנפגע בו והי' כלול בו מלאכי אלקי'
 היינו בחי' ב' אבות אברהם ויחזק ולכך ויקרא שם
 המקום ההוא מחנים ע"פ שני מדות הג"ל וכשוכה
 לזה שנכלל בו מדה הסד וגבורה או וישלח יעקב
 מלאכים לפניו אל עשו אחיו עשו היינו עולם עשיה
 שידוע שהנשמה היא חלק אלקי ממטל וניתן בנוף
 האדם בעולם העשיה שיקשר כל העולם העשיה
 לשורשו כל דבר לשורש שלו וזה כל פעולת הדדיק
 העובד את ה' לקשר ולייחד העולם עשיה אל עולם
 העליון לשורשו ולבטל כל הקליפות שבטולם העשיה
 וכוה נמתקין כל הדינים ודרך כלל כל ישראל נדיקי'
 הם וצריכים לקשר עצמם בתורה או לתלמיד הכס
 בכדי שלא יטבעו ח"ו בענייני העולם העשיה הוה או
 במעשה או במחשבה בעסקם בו יומם ולילה לזה
 צריכים התקשרות או בתורה או עכ"פ לת"ח ראשי
 הדור בכדי להעלותם שלא ישארו שם ח"ו. ויש בזה
 פרטי דברים איך להעלות כל דבר לשורשו כי יש
 ג' בחי' משכיל מושכל שכל משכיל היינו האד' הרואה
 להבין ולהשכיל איזה דבר מושכל היינו אותו הדבר
 שרואים להשכיל אותו ושכל היינו שבו משכילין מה
 שרואי' להשכיל והשכל הוא שורש אלוהי' שהוא החכמ'
 העליונה וכשהוא מכנים השכל שלו בכל דבר שהוא
 עושה אזי מכנים שורש אלוהות באותו דבר וכוה
 הוא מעלה הדבר לשורשו וכמו שאיתא בגמרא אל
 נהום איש גם זו שזה היה מדתו שבכל דבר שהיה
 עושה ושאיירע לו היה מכנים השכל העליון היינו
 החסד כי החכמה הוא שורש החסד כידוע וע"כ
 כשאירע לו שגנבו מאתו אבנים טובות שהוליד לבי
 קיסר והניחו עפר במקומו אמר גם זו לסובה והיינו
 שהיה יודע שעפר הוא ג"כ מן הד' יסודות אף שהוא
 יסוד התחתון אעפ"כ יש בו שורש אלוהות והיה
 מכנים עם השכל שלו שבזוק לשכל העליון בחי' חסד
 שבו שהוא שורש אלוהות שיש בו שהוא יכול להפך
 ולשנות כל הטבעים ואז נמתקו כל הדינים והוא
 שרימו לו אליהו ז"ל דלמא מעפרא דאברהם הוא
 היינו שנמלא החסד שבו שהוא שורש אלוהות שיכול
 להפוך כל הטבעים והו מדתו של אברהם שהיה
 מדת החסד והו מעפרא דאברהם והו י"ל ג"כ
 פירוש הפסוקים אחר שכתב בסוף הסדר הקודם
 שיעקב וכוה שנכלל בו ג"כ מדת אברהם שהוא החסד
 ככ"ל או וישלח יעקב מלאכים ממש ממשר"ת משכל
 מושכל שכל היינו ששולח המחשבות שלו שהוא השכל
 ככ"ל אל עשו אחיו היינו לתקן כל דבר של העולם
 העשיה

אברהם אש הוא גבורה והוא בחי' יחזק חזיר היא
 רוח היינו יעקב וידוע דיעקב היה כלול מאלו הג'
 בכלל שהי' שלימותא דאבהן שכולם נכללו בו וע"ז
 הי' תמיד כל התעלמותו לבוא לזה המדריגה וכך
 עלתה בידו כמ"ס באוה"ח על פסוק והיה ה' לי
 לאלהים שכוונתו בתפלתו, היה ליעשות מרכבה
 להשם הוי"ה ב"ה שיהיה שורה עליו תמיד וכוה
 נכלל כל הג' אבות כי אברהם היה מרכבה להיו"ד
 אל השם ויחזק לה"א ויעקב להוא"ו כידוע וזה י"ל
 השינוי כאן ג"כ על זאת הכוונה כי ישלח עוד איך
 האמין יעקב זה ללכך שה' נתראה אליו כמאמרו
 ח"כ את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח
 אמש הלא לבן רמאי היה ואפשר שקר הוא אבל
 האמת הוא שהרגיש בדברי לבן ולשונו שאומר אמת
 וכוה האמין לו שהי' נתראה אליו מחמת שלבן
 אמר זה הלשון ואלקי אביכם אמש אמר אלי וזה
 יורה שהי' רימו לו שיוהר מליפגע ביעקב שהוא
 מרכבה לתלת אבהן הרמוזים באותיות אמש ככ"ל
 וזש"ה אלקי אביכם היינו משני אבות אברהם ויחזק
 אמ"ס היינו מדריגתך כלול משלשה אבות ולכך א"א
 ליגע כך ואף שוודאי לבן לא ידע מזה הצדיקים
 והחכמים עינם בראשם להשיג על דברת בני אדם
 ולשונם מה הם מרומזים ואיך ידברו ויגידו ויעקב
 הבין זה שידע השתדלות פעולותיו היה לזה תמיד
 שיזכה להיות מרכבה לתלת אבהן ולכך הרגיש זה
 מלשונו שזכר אמש וכן יוסף השגיה בהלום השר
 המשקים כדאיתא בזה"ק שהחלוס הוא מרמו גם על
 ישראל מספור דבריו ע"ס והוא שרימו יעקב באמרו
 את יגיע כפי ראה אלקים היינו תרין דרועין חסד
 וגבורה ויוכח הוא לשון בירור כמו ויוכיחו בין שנינו
 והיינו שהי' ראה איך שכלל כי תרין דרועין וצירור
 זה שנעשיתי מרכבה לכל הג' מדריגות הרמוזים
 באותיות אמש והמשכיל יבין ויש בזה דברים נפתי'
 וה' יחזיר עינינו בתורתו תורת אמת:

פרשת וישלח

וישרח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה
 שער שדה אדום וינו אותם לאמור כה
 תאמרון לאדוני לעשו עם לבן גרתי ואחר עד עתה
 והי לי שור וחמור לאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד
 לאדוני למנא חן בעיניך. ופרש"י ז"ל וישלח יעקב
 מלאכי' מלאכים ממש ותהילה נבאר ע"פ פסוקי' מנ"ל
 לרש"י שהיו מלאכים ממש כי בפסוק נראה תיבת
 לפניו מיתר ומה מדייק רש"י שהיו מלאכים ממש
 וידוע כשבאים לעולם הגשמי הם מתלבשי' ומחגשמי'
 באוירא דהאי עלמא וזה שיעור הפסוק מלאכי' היינו
 הוא הכיר בהם שהם מלאכים אף שהיו מלוכשים
 כדמות אנשים לגודל רוחניות ומדריגתו אבל לפני
 עשו היו אנשים ומה נראה מלאכים ממש וק"ל.
 ויש עוד בזה לאלוה מילין איך שמרמו בפסוקי' אלו
 חופר השכל להורות הדרך אשר נלך בה כל ימינו

לאתרא בנייהו אלקי אברהם לימינא חלקי אבי
 יחזק לשמאלא ה' האומר אלי הכא אתפטר בקשורא
 חדא כדקא חזי והגה לפי זוה"ק היה ראוי לומר
 אלל כ"ל בחינת שלו היינו אלל אברהם אל ואלל
 יחזק אלקים שהוא מדת הדין בחינתו אך יתכן
 דהגה ידוע יעקב היה מרכבה לשם הוי"ה ב"ה כי
 הוא ה' כלול מכל הג' אבות והנה ד' יסודות שהם
 ארמ"ע ושורש שורש' שם הוי"ה ב"ה והנה אברה'
 ה' בחי' מים יחזק היה בחי' אש יעקב ה' בחי'
 רוח שהוא כולל כל הג' בחי' וזהו ה' האומ' היינו
 הש' הוי"ה ב"ה שהוא שור' אמר ר"ת אש מים רוח
 כי שלשתן הם משורש יה"ו מהשם ב"ה והוא עיקר
 השם כי הה"א כפולה והיא אלי היינו הוא המרכבה
 לאלו הבחינות ועיין מה שכתבתי כבר על פסוק
 אמש אמר אלי והבן :

הצילני נח מיד אחי מיד עשו י"ל ע"ד דאיתא

במדרש לפתיד יתעסק עשו בליית
 וישב צין הצדיקים והקב"ה מושכו משם וכו' ע"ש .
 וי"ל שזה היא מצוי ג"כ בעוה"ז בעו"ה שנתרבה
 השקר בעולם וכל אחד רוצה להעלות במעלות שלו
 אמוני ישראל ורוצה שהם מלובשים בגדי לבינים
 בשבת ולובשים סלית בע"ש במנהגה ואומר היות
 אהיה כמוהו . וזה שקשה מכולן שזה גורם אריכות
 הגלות שהם נקראים ערב רב שהם מעורבי'
 צישראל וקשה להפרידן כמשל החסה המון והתבן
 שבו שאינו דבוק כ"כ להקטה הוא מתסור בקל אל
 הפסולת שנחטה מתדבק בהחטה וקשה להפרידה
 וזה י"ל שמרומז הצילני נח מיד אחי היינו שהוא
 מעורב ומתדבק בו מיד עשו ואף על פי כן הוא
 עשו וק"ל :

כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אס על בניס
 צריך להבין שאמר והכני מדבר בעדו ומסיים
 אס על בניס . וי"ל כי ידוע כשהשכינ' אור' על
 האדם אינו מתיירא משום דבר בעולם כי היא
 פריסת גדפהא עליו ומרחפת עליו כאס על בנין .
 וזה י"ל וירא ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח
 אלקים היינו שראה שזכו להיות שורה עליהם רוח
 אלקים שהוא השכינ' ותיבת עליו היינו על ישראל
 הכתוב למעל' ולכך לא היה יכול לקלס וזהו כי ירא
 אנכי אותו פן יבוא והכני אס על בניס הוא לשון
 חפלה שיהיה אס על בניס היינו שאמא עילאה
 תפרוס גדפהא עליהם ואז לא יוכל לשלוט עליהם
 שום דבר רע בעולם :

א"י כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני וכו' ולהפיר
 עוד מאי פן יבוא הלא זה אינו ספק כי
 בודאי יבוא וכך היה לו לומר פן יכני גם צריך להבין
 תיבת אותו שהיה די לומר כי ירא אנכי וכו' וי"ל
 ע"פ דאיתא בזה"ק וילא יעקב מבאר שבע וילך
 חרני' וז"ל כיון דאתדבק במהימנות' אינעריך ליה
 לאתבטחא בהאי אתר דאתבחינו אבהן דיליה אדם
 עאל ולא אסתמר ואתפתי אבתרה וחטא בהאי
 אשת זנוגים נחש קדמאה נח עאל ולא אסתמר ומעא
 וזהפתי

הפשיה במקום שהיא שם ודבוק עמו כאחד ארצה
 שציר היינו ששם צריך תיקון לבסל הקליפות שיש
 בעולם עשיה שדה אדום היינו דינים כדאיתא בזה"ק
 וצריך להמתיקן ויזו אותם היינו שהיה מחבר ומקשר
 המחשבות בנותח חדא כה תאמרון לאדוני לעשו
 היינו לשורש אדני שיש בעולם הפשיה והיינו לקשר
 שורש אלוהות שיש בעולם הפשיה בכל דבר ודבר
 שיקשר לשורשו על ידו שהיה מכניס בו השורש
 אלהות שבו כנ"ל ע"י מחשבותיו ושכלו שהוא דבוק
 בעולם העליון עם לבן גרתי היינו שהיה בתחלה
 מגורי בעולם התשוכה שהוא מלבין פונותיהם של
 ישראל כי הנשמה היה דר בעולם העליון ואמר עד
 פתה היינו שאני צריך להמשיך גם לעולם עשיה
 וזהו ויהי לי שור וחמור וכו' שהם ענייני קליפות
 כנזכר בתיקוני' ועזר לי הש"י שכתבתי אותן וקרבותי
 לקדושה שאדרבה הם תלמידים סנגוריא עלי ואשלחה
 להגיד לאדוני היינו ששלחתי המחשבו' והשכל להגיד
 היינו להמשיך ולקשר לאדוני היינו כל דבר מעולם
 עשיה לשורש אלוהותו ואדני שיש בו והכל ע"י החסד
 שהוא השכל כנ"ל וזה למצוא חן בעיניך היינו
 למצוא מדת החסד בכל דבר כנ"ל שזהו מדת אברהם
 שהיה בו ג"כ כנ"ל וישבו המלאכים אל יעקב היינו
 שכך עלת' צידו ויאמרו באנו אל אחיך אל עשו היינו
 לעולם עשיה וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש
 עמו היינו בזה שהמשכת והכנסת אלף היינו אלופו
 של עולם בכל דבר בזה ממילא הת' של אמת שהוא
 ארבע ונאות הולך לקראתך לקשור עם המ"ם ויעש'
 אותיות אמת ואז נמתקין כל הדיני' והמש"י :
אז יאמר עם לבן גרתי ופרש"י ותרי"ג מלות
 שמרתי והיא ע"ד חיזהו חכם הלומד מכל אדם
 היינו אפי' מיצה"ר וכמו בכל לבך בשני יצריך
 ובוה נתהפך גם הוא ליצ"ט וזהו ויהי לי שור וחמור
 וכו' היינו אפי' הכתרין תתאין נהוו לי לסנגוריא
 והבן :

ויאמר אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יחזק וכו'

כי במקלי עברתי את הירדן וזהו ועתה
 הייתי לשני מחנות י"ל שרימוז בזה כי במקלי גימ'
 יעקב והיינו בשעה שעברתי את הירדן לא היה לי
 אלא שם יעקב ועתה הייתי לשני מחנות היינו שזכיתי
 להקרא גם בשם ישראל ונכנס בחי' אלקי אבי
 אברהם ואלקי אבי יחזק והמש"י :

עוד י"ל כי במקלי עברתי את הירדן הזה ע"ד

שסיפר אח"ז כ"ע זל"ה שפעם אהת עבר
 הנעסטר בלי שום שם רק היה מניה חגורו ועבר
 עליו ואמר שבאמונה גדולה הוא שעבר וזה י"ל
 שרומז יעקב אבינו ע"ה במקלי גימ' יעקב היינו
 בשמו שהוא יעקב מדת אמת והיינו לגודל אמונה
 שלו בזה עברתי את הירדן והבן :

א"י ויאמר יעקב אלקי אבי אברהם-וכו' .

האומר אלי וכו' ויש להעיר בזה אומרו האומר
 דמשמע לשון הוה ומהראוי היה שיאמר אשר אמר
 אלי והנ' בזה"ק איחא וז"ל הכא תלי מלה לאתעטר'

ואחפתי אכתרה דכתיב וישח מן היין וישכר ויחגל וכו' אכרהם עאל ונסק בשלוס וכן ילחק ויעקב כתיב ביה וילא יעקב מבאר שבע אחרא דרזא דמהימנותא וילך הרנה היינו ספרא דאשת זנוים ואשתויב מינה דכורא דילה סמאל נהת לאגחא ביה קרבא ולא יכול ליה דכתיב ויאבק איש עמו וירא כי לא יכול ליה כדין אשתויב מכולא ואשתלים בשלימו וכו' ע"ש והו שומר כי ירא אנכי אותו היינו דעינה כבר אשתויב כנ"ל על וילך חרנה אך עדיין היה ירא אותו היינו מן דכורא דילה שהיה נחת לאגחא ביה קרבא והו סן גימ' סמאל ע"ה והיה מחסלל שהיה אס על בניס כנ"ל שאמא תפרוס גדפהא עליה וכך עלתה בידו עד וירא כי לא יכול ליה ואז אשתויב מכול' והבן :

א"י כי ירא אנכי אותו סן יבוא והכני דידוע אית יראה ואית יראה יראה חילונית דדחיל בגין רצוע' לאלקאה וכו' ויראת הרוממו' וכו' וכשאלס וכה למדריגת יראה פנימית יראת הרוממות של אין סוף יתבר' ויחטלה אז בטל ממנו כל הירא' חילונית אבל כשיש לו חיזה ירא' חילונית הוא מחמת שגפל מיראת הרוממות ומן הבטחון ולכך שולח לו השם היראה חילונית כדי לעוררו שיקשר עצמו אל היראה העקריות כידוע זה בספרי הקדושים של הכה"ג וזה י"ל שרימו יעקב כי ירא אנכי אותו היינו מחמת שאני רואה שיש לי יראה ממנו וגפלתו בוודאי מירא' הרוממות ולכך סן יבוא והכני באמת קשר עצמו בזה היראה אל היראה העיקריות וניצל הימנו כנ"ל וק"ל :

הצילני נא מיד וכו'. י"ל בזה רמו אל המן שהי' במדי כי הצילני נא מיד ר"ת המן ומיד אוחיות מדי ורמו בחטלתו להצילני מיד המן הרשע שהוא עתיד להיות במדי ע"ד דאיתא בגמרא שהתנו ביניהם מלכי מדי ופרס אי מינייכו מלכי מינן אפרכי וכו' ואחשורש שהיה פרסי והי' מלך פ"כ המן המדי היה אפרכס :

ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו. הנה נראה תיבת מן הבא בידו הוא לבלי לורך כלל ואפי' לפירש"י ז"ל צריך להבין מה משמענו בזה ותחלה נבאר מה שפי' רש"י ז"ל על והיה המח' הנשאר לפליט' התקין עצמו לג' דברי' לדורון ולתפלה ולמלחמה לדורון שנאמר ותעבור המנחה על פניו לתפלה שנאמר אלקי אבי אברהם וכו' למלחמה והיה המחנה הנשאר לפליטה ע"כ והנה יש לדקדק בדברי רש"י אלו למה לא סידר אלו רג' דברים כמו שהן סדורים במקראות שהביא רש"י והיה נכון לומר התקין עצמו למלחמה שהוא הקודם בפסוק והיה המחנה הנשאר לפליטה ולתפלה שהוא אחריו ואח"כ לדורון שהוא המאוחר שכולן ורש"י ז"ל היפוך זה הסדר לגמרי ותפס המאוחר תחלה והנכון בזה לפענ"ד דבאמת שלשתן אלו עניינים ממואל אחד ושלשתן נרמו בתיבת מנחה שכתוב בפירוש בפסוק שהבין עצמו כי הפשוט

במלת מנחה היינו דורון וגם מרומז בו ג"כ תפלה ע"ד ילחק תיקן תפלת מנחה נמלא מנחה הוא ג"כ תפלה וגם מרומז בו מלחמה כי איכות מלחמה נמשך מבחי' גבורה להתנבר על שונאיו ולהפילם והוא ג"כ בחי' מנחה כידוע שמנחה היא בחי' גבורה שילחק תיקן תפלת מנחה כפוד פחד ילחק ועל סדר זה כתב רש"י הפשוט ומפורש יותר קודם והיינו לדורון שהוא הפירוש הפשוט כאן ואחר כך תפלה שמרומז בו ג"כ ואח"כ מלחמה כנ"ל שלשתן נרמו בתיבת מנחה והנה ידוע שאברהם הי' מדת החסד והיה מרכבה ליד ימין וילחק שהיה בחינת גבורה היה מרכבה ליד שמאל ויעקב שהי' עמודא דאמנעיתא כלול מתרין דרועין שניהם נכלל בו וזה י"ל הרמו בפסוק ויקח מן הבא בידו היינו אותם שני ידים שהיו מרכבה לקח מן ידו אחת שבא לו ומפרש מן חיזה מנחה היינו מן יד שמאל שהי' לו היינו בחי' גבורה שהוא פחד ילחק שתיקן תפלת מנחה מזה לקח והבין לעשו אחיו והבן :

ויראת יעקב וכו' ואיתא במדרש הה"ד וגשגב ה' לבדו ביום ההוא ע"כ. המדרש הזה הוא תמוה מאוד וי"ל ע"ס הגמרא כ"א מחויב לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי ע"כ. והנה בשנאים לב על דברי הגמרא זו הוא מוסר גדול ודרך ישרה להדרכת האדם כי כשעולה בדעתו שכל העולם לא נברא אלא בשבילו נמלא הוא יהיד בעולם וכל העמדת העולם וקיומו תלוי בו בהטבת מעשיו הוא מקיים את העולם וח"ו להיפוך הוא מחריב את העולם ואינו צריך לעשות עבודתו בחיזה פניה שישבחהו בני אדם או כיוצא בזה כי הוא העיקר בעולם וכל העולם ספלים אליו ואינו צריך להם רק כולם צריכים לו וזה מדריגה גדולה מאוד כשזוכה לזה ואז בוודאי הוא עובד לה' לבדו בלי שום בילבול ועירוב מחשבה ופניה אחרת וגורם בזה ביטול כל הקליפות ונכנעים תחת יד הקדושה והשכינה כביכול וזה י"ל שמרמו המדרש ויותר יעקב לבדו היינו כשזכה למדריגה גדולה זו שהבין והאמין שהוא לבדו יהיד בעולם וכל העולם תלוי עליו ועל מעשיו אז וגשגב ה' לבדו היינו שבוודאי עבודתו תמה ושלימה ונקיה וביטול כל הקליפות ונכנעים תחת יד הקדושה ונראה ונגלה כי נשגב ה' לבדו והוא לבדו ואין בלתי רק הוא אחד ושמו אחד והבן :

ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אס ישראל כי שרית עם אלקים ואס אנשים ותוכל וכו' ויקרא שם המקום פניאל וכו' ויזרם לו השמש כאשר עבר את פניאל והוא צולע על ירכו י"ל בזה דרך רמו כי אלהים הוא מספר העצב והוא מוחין דקטנות כשגופל מן מדריגת האמונה ח"ו וטעם לסבעית וכשבאין מוחין דגדלות הוא יולא מכל העכעיס ונתחזק האמונה בלבו שבכל דבר יש השגת מאת הבורא ב"ה והוא למעלה מדרך הסבע חו שמרמו לא יעקב יאמר עוד שמך שהוא עקב ושפלות ורמו אל מוהין דקטנות כי אס ישראל יח' שמך

וישראל

יהי לך אותיות כל למסרע היינו הברכו' כל שיש לך יהיה לך נמצא שהודה לו על הברכות שזה כלל כל הברכות גם י"ל שרומז באומרו שני פעמים לך גימ' מאה שהוא שורש כל הברכות כי כל הברכות של הקב"ה הם לא סחות ממאה כידוע עוד מאה ברכאן ולכך חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום כי הוא שורש כל הברכות שמסר נמשך כל הברכות ומקור הברכות הוא מאה. וזהו מרומז שהודה לו על הברכות והבן:

ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות י"ל ע"ד סכות בענן לך מעבור חפלה וזהו שרומז ויעקב נסע מן סכות בענן ולכך ויבן לו בית היינו בית חפלה כמ"ס כי ביתי בית חפלה וכו' והבן:

א"י ע"ד שכתוב באו"ח בסי' א' שזיתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה וכו' כי אינו דומה ישבתו ותנועותיו ועסקיו והוא בביתו כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול ומכ"ס כשיחשוב שיושב לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ורואה במעשיו וכו' ומיד יגיע אליו היראה והכנעה והוא שרומז כאן ויעקב נסע סכותה כמו לסוכות לשון ראייה כמו אבי יסכה שדרשו חז"ל ע"ש שהיתה סוכה ברוה"ק וכו' והוא שאמר שיעקב הלך וגסע למדריגה זה שהיה תמיד רואה לנגד עניו הש"י ומה זכה ויבן לו בית היינו יראה כנ"ל שמה בא לו יראה לאדם והבן:

ויעל מעליו אלקים במקום אשר דבר אתו יש להעיר בזה אומרו תיבת במקום כי היה נכון לומר ממקום לפי הבנת הענין גם אשר דבר אתו שהכוונה לפי הפשט היא על הש"י שדיבר אל יעקב היה ראוי לומר אשר דבר אליו וי"ל שהתורה מרמזת לנו בזה ענין גדול ע"ד שאמרתי כבר על ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם דהנה יש כמה מדריגות ובהינות שונות זה מזה בענין עבודתו ית"ש ובכל חיזה ההבחנה שאדם מתעלם בו בהשתדלות פעולותיו כך הוא התדבקות הש"י עמו באותו בחי' שהוא משתדל ומשתוקק להשיגה וזהו ומסדר את הכוכבים היינו הש"י ב"ה וב"ש הוא נשמות של ישראל שנמשלו לכוכבים במשמרותיהם לשון המהנה כמו ואביו שמר את הדבר והיינו לכל או"ח לפי הבחינה שהוא ממחין ומשתוקק ומאפה לה ומשתדל להיות מרכבה לאותו בחי' כך הוא סדר התדבקות הש"י עמו לכל א' וא' לפני ענין בחינתו ועבודתו ולפי בחינת עבודתו כך היא העלאת השכינה כביכול באותו בחי' שהוא משתדל בה וכבר נתבאר זה לעיל ויעקב הלך לדרכו דתיבת לדרכו אינו מובן וי"ל דהכוונה בזה להורות איכות השתדלות פעולותיו של יעקב היה שהלך לדרך ו' היינו זה היה כל הליכותיו שיהיה מרכבה לבחי' וא"ו שהוא ת"ת וכך עלתה בידו שאברהם אע"ה היה מרכבה ליו"ד של שם הקדוש הוי"ה ב"ה וילחק היה מרכבה לה"א ויעקב היה מרכבה לוא"ו וידוע שהיה כלול משניהם

והיה

שמך והוא רומז על מוחין דגדלות ע"ד ישראל אותיות לי ראש והפעם כי שרית עם אלקים היינו עם כל הטבעיות ועם אנשים היינו מין אנושית וילאת למעלה מדרך הטבע וזהו ויקרא שם המקום פניאל הוא אותיות פני אל היינו שנתגלה אליו אור פני ה' ונתגלו החסדים שהם נקראים אל מחמת שילא מן הטבע שהוא אלקים ויזרח לו השמש היינו שמש דא יעקב כדאיתא ויזרח לו השמש זו נשמתו ע"ש נפש חיה הוא שמו כאשר עבר את פניאל היינו שהיה מקודם הסתרת פנים וזהו שנתבז כאן פנואל בוא"ו ע"ש פנו אל היינו שנפנה אל ממנו והוא גולע של ירכו והיינו שנפל מן האמונה שלו וכשעבר אותו וחזר למוחין דגדלות ולאמונה שלו אז ויזרח לו השמש היינו נשמתו כנ"ל והבן:

וישם את השפחות ראשונה וכו' ואת לאה וילדיה אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים י"ל בדרך רמז שהתורה מרמז 22 כאן ענין עסק התורה ע"ד שאיתא בספרים הקדושים של הרב מפולנאה על פסוק בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה בשם הרב מוה' נחמן הארידינקער שפחה היינו בחי' שלא לשמה וכבר נתבאר לעיל זה באריכות וזה י"ל שרומז כאן וישם את השפחות ראשונה היינו שהוא רמז שיעקב היה ירא מעשו ועשה זה בגשמיות וכן הוא מרמז ג"כ שהיה ירא מן הילנה"ר שהוא עשו שהוא אורב לו תמיד ואינו מניחו לעשות וללמוד ויבך לשמה לכך נתחל' עסק שלא לשמה שהוא בחי' שפחה ואת לאה הוא כמו שאיתא בזה"ק לאה הוא לשון לאה היינו אח"כ הוא מייגע את עצמו ובה לתכלית האמת היינו לשמה וזהו את לאה אחרונים ואת רחל ויוסף אחרונים היינו אח"כ עוזר לו הש"י שיכול ללמוד בצרה לשמה ואינו צריך ליגע עצמו רק נעשה כמעין הצובע ומתגבר ומוסיף והולך תמיד בכל עת ורגע וזהו האחרון והחביב מכולן שזהו תכלית האמתית וק"ל:

ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך והקשה האזה"ח שהיה לו לומר אחי יש לי רב יהי לך אשר לך ולמה הפסיק בתיבת אחי כמאמר עיי"ש וי"ל לפענ"ד ויבאר גם כן דברי רש"י שפירש כאן הודה לו על הברכות איך מרומז כאן בפסוק וכן היא פי' הפסוק ויאמר עשו יש לי רב היינו אדון שליט עלי ומי הוא אחי שהיא אדון עלי כיון שלקח הבכורה וממילא באו לו הברכות ונפרט בכרה אותיות ברכה ובכלל הברכות היה הוי גביר לאחיק ומה שקנה עבד קנה רבו וממילא יהיה לך אשר לך כי אפילו שאקח לי אותם ע"כ יהיו שלך והבן:

א"י לבאר דברי רש"י איך מרומז כאן שהודה לו על הברכות כי כבר נתבאר זה לעיל שיצחק בירך את יעקב בברכת כל כמ"ס ואוכל מכל ואברכהו היינו בכל אברכהו עיי"ש והוא כלל כל הברכות כמ"ס לא תחסר שאין שום מחסור כל בה כשיש מדת כל בה והוא שרומז כאן בדברי עשו

מדת אמת מבסס אותו וממחיקו והבן:
א"י ע"ד דליתא בזה"ק שלח ר' אבא לר' שמעון
 חיזהו הוא רוא דייחודא שלח ליה אמנס אחותי
 בת אבי אך לא בת אחי שהיחודים הם מרוא דאבא
 ולא מאמא ולכך בזה"ק שהוא יסוד אמא אסור
 ביחוד וזהו שאמר מגורי סי' יהודים כנ"ל אביו היינו
 שעשה יחודים מרוא דאבא ולא מרוא דאמא והבן זה:
א"י ע"ד הנ"ל אך אין מדרש בלא חידוש כי ידוע
 בוודאי לכל מי שיש לו מוח בקדקדו שהתורה
 היא נלחיות כנוצר כמה פעמים בזה"ק תיפח רוחן
 מן אותם שאומרים שאין בתורה רק סיפורי מעשיות
 ופשע ונקרא אפיקורס כי בוודאי כשמה בן הוא
 ששמה תורה ע"ש להורות הדרך אשר נלך בה
 ואת המעשה אשר נעשן כך מפורש בקרא והיינו
 ע"ד משל ששמעתי מא"י נ"ע וללה"ה לגולנים שיצאו
 ביער אחד תמיד לפתות אחד שילך לשם כדי שיהרגו
 אותו ויקחו ממונו ומי שהוא חכם פיניו בראשו ולא
 רוצה לילך לשם וזהו ג"כ הדרך אשר נלך בה היינו
 הדרך הישר ולא אחר פיתוי ה"נה"ר שמפתה להאביד
 את האדם כמשל הנוצר ואת המעשה אשר יעשן
 היינו אף המעשיות שיש בתורה אשר יעשן
 גם לעולם כי הדברים הם חיים וקיימים לעולם
 ובוודאי המעשה זה של ענין ישיבת יעקב וכל
 מאורעותיו הם מרמוזים סודות עמוקים ונפלאים
 וכבר פירשתי מגורי לשון יחוד שעשה יחודים
 לשכינה כביכול וזהו בארץ כנען שהשכינה כביכול
 נקראת ארץ ונקראת כנען שהוא גם כן מורה על
 השפלות והכנעה כי השכינה כביכול היא מכנעת
 עצמה לכל המדרגות התחתונים ושלי' ואף למי
 שעושה עבירה ח"ו ומתענג מן העבירה אם לא היה
 בו חיות השכינה לא היה עושה העבירה ולא היה
 מתענג מן העבירה והוא ע"ד ומלכותו בכל משלה
 או י"ל שנקראת כנען ע"ש שהוא מכנעת כל הקליפות
 ומשברת כל המקטרינים או י"ל מגורי לשון יראה
 כנ"ל והוא שאמר וישב יעקב בארץ מגורי אביו היינו
 שקשר עצמו למדת אביו שהוא היראה ופחד יחזק:
א"י תולדות יעקב יוסף. היינו לשון הוספה שבכל
 עת ובכל רגע ניתוסף לו אור חדש בגשמיו
 ומחשבתו שנקרא הולדה שהוא מוליד בשכלו בן שבע
 עשרה שנה היינו בתחלה נקרא שבע ימי הבנין היינו
 זיין המדות שלריך לתקן כל מדה ומדה מהמדות
 האלו וכשמתקן ע"ש תלת מוחין נקרא עשרה היה
 רועה את אחיו בלאן רועה הוא לשון יחוד
 והתחברות מלשון אחוה והיעות והיינו שהי' מיחד
 את אחיו היינו אותם שהיו לבוקים בו היה מיחד
 ומקשר עצמו בהם בלאן היינו דוגמת הלאן שהרועה
 מיחד אותם שלא יתפזרו אנה ואנה ושלא יהיה להם
 שום מכשול וילכו במרעה טוב ויפח והוא גער את
 בני בלהה וכו' גער כמו וינער ה' היינו שראה
 לגער ולשבר ולהסיר אותם הכחות נשי אביו נשי לשון
 שכחה כמו נשני אלקים והיינו כוחות הקליפה שהיו
 רוצים להשכיח ממנו אביו שבשמים היה רואה
 לבטלם

והיה נכלל בו ג"כ יו"ד ה"א והיה מרכבה לשם הוי"ה
 ב"ה וזה י"ל שמרמוזו בפסוק ויעל מעליו אלקים
 מעליו כמו על ידו והיינו ע"י פעולותיו כביכול
 נתעלה אלקים במקום היינו באותו בחינה שהיה
 משתדל בה היינו שזכה להיות מרכבה להשם הוי"ה
 ב"ה שהוא בהכ"א מספר מקום באותו בחי' נתעלה
 אלקים על ידו אשר דבר אתו י"ל שקאי על יעקב
 שכבר זה דיבר והתפלל ע"ו כדליתא בזה"ק על
 פסוק והיה ה' לי לאלקים גם תיבת במקום חסר
 וא"י גימ' יעקב והבן היטיב כי יש בחוכו דברים
 נעלמים:

פרשת וישב

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. י"ל
 בזה כי ידוע במקום שיש השראת השכינה
 שם אף שאח"כ נסתלק נשאר רושם הקדושה לעולם
 והוא שאמר הכתוב וישב יעקב בארץ מגורי אביו
 היינו באותו ארץ שהיה אביו עשה שם יחודים וזהו
 מגורי לשון אפיפה ויחוד כמו מגורה מליאה פירות
 נקרא ע"ש ששם נאסף ביחד התבואה אל מקום
 אחד זהו שרימו כאן על היחודים קדושים שעשה
 באותו במקום ובוודאי נשאר שם רשימא קדישא
 ולכך ישב יעקב שם כי המקום גורם מלוא גוררת
 מלוא וקדושה גוררת קדושה וכמו שכתבו אנשי אמת
 יראי ה' על פסוק ובמושב ללים לא ישב כי המקום
 גורם ח"ו ע"ש וכ"ש במקום שהיה קדושה שהיא
 תופסת מקומה כי מדה טובה מרובה וגורר תחנה
 ונבקה ותפלה ויחוד והדבר הזה הוא נוהג תמיד
 בכל אדם ובכל זמן:

א"י וישב יעקב בארץ מגורי אביו. ולהבין אומרו
 מגורי לשון רבים. י"ל ע"ד הסוד כי ידוע
 בכוונת מוסף יוה"כ לדחוף בשתי ידיים את השעיר
 ויכוין כי שני פעמים אלקים עם הנקודות עולה
 השטן וכו' פעמים יעקב ג"כ גימ' השטן וזה הוא
 מול זה והוא דוחפו עי"ז והיינו עם שני פעמים
 אלקים כנ"ל. וזה י"ל שרימוה התורה הקדושה
 אחר הסיפור שהזכיר עשו ואת אלופיו ובניו. ועשו
 ושעיר נתהוו אחד אח"כ רמזה התורה הקדושה
 אע"פ שרבים הם כוחותיו אל תאמר איכה אוכל
 להורישם לכך אמר הכתוב וישב יעקב בארץ מגורי
 אביו מגורי לשון פחד ויראה שהוא פחד יחזק וזהו
 מגורי לשון רבים לרמוז על שני פעמים אלקים שהוא
 גבורה ופחד יחזק ושני פעמים יעקב בזה דוחין
 עשו ושעיר ואלופיו וכל כוחותיו ואין שטן ואין פגע
 רע. וזהו וישב יעקב כמו וישב אברם היינו שבוה
 השיב והסיר את הקליפות עשו וכל הכוחות הקליפות
 והכל נכנעים תחת הקדושה והבן זה היטב:

א"י וישב יעקב בארץ מגורי אביו ע"ד שזכר
 בזה"ק שיעקב אביו מבסס פחד יחזק וזה
 י"ל שמרמוזו הפסוק וישב יעקב היינו שנחיישב
 ונתבסס בארץ היינו אמת ע"ד אמת מארץ תלמח
 מגורי אביו היינו פחד יחזק אביו היה הוא במדתו

אלה תולדות יעקב שזהו שהיו מוליד בזה יוסף הייט
שהיה מוסיף בכל יום דביקות בתורה ובמטת ונתוס'
לו מזה דעת להבין סתרי עליון והבן:

א"י והוא נער את בני בלהה ע"ד שאיתא בכוונת
אדני שפתי תפתח כי ה' פעמים דין מספר ש"ך
שורשם מל"ב נתיבות החכמה וכ"א כלול מעשר
שמספרם ש"ך ונמתק בה' אלפין של אדני היינו ה'
פעמים דין נמתק בה' אלפין של אדני ונעשה אדני
שפתי תפתח ע"ש וזה י"ל והוא נער שהיה מתחלה
בסוד נער ע"ד לא יכולתי דבר כי נער אנכי ונער
גימ' ש"ך וא"א לדבר כי אם כשנמתק בה' אלפין
ואז אדני שפתי תפתח כנ"ל שיכול לדבר והוא שאמר
בני בלהה היינו לב ה"ה ר"ל הש"ך דינים שהם שורש
ל"ב נתיבות חכמה כנ"ל נמתקין בה' אלפין ונעשה
מנער נערה והבן זה ומוה ג"כ הולדה ע"י בלהה
כשנמתק הדינים שהם משורש ל"ב נ"ה כנ"ל והיא
שרימה בא אל אחתי בלהה אולי אכנה ממנה היינו
על ידה יהיה לי הולדה והבן:

ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם יש בכאן
סוד הגזכר בכתבים לעצור המנפה ר"ל ע"י

שם מה"ש שהוא במילואו מספר מות ויכוין להמתיק
אותו ויהיה נעשה מן מות אותיות האמת ע"ש וזה
י"ל שמרומו בכאן ויבא יוסף את דבתם מספר מות
שהוא רעה היה הוא מניא אותיות אלו אל אביהם
היינו שנעשה אותיות האמת שהיא מדריג' אביהם
יעקב כמ"ש תחן אמת ליעקב וזוה היה ממתיקן
ומהפך מדה"ד למדת הרחמים והבן וכן היא בכל
הלדיקים שבכל דור שמהפכים מדת הדין הקשה
למדת הרחמים וממתיקין אותם:

וישרא אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים
הוא לו ותרגומו ארי בר חכים הוא ליה

ג"ל בזה ע"ד שאיתא בזוה"ק זכחה הוא מאן דמליל
על אודנין דשמעון וי"ל שרימו בזה דהלדיק המשפיע
חורה ומוסר לבני אדם כשיש לו מקבלי' שמשתוקקים
ומתאווים לשמוע דבריו, אז יוכל הנדיק לומר דבריו
בזכות הדעת ובזכות מהשבתו בלי שום ערוף
בלבול הדעת ובהתעוררת תאוותם שמשתוקקים
לשמוע מעוררים את הלדיק ונתחדש לו אור תורה
באור לח ומלוחלח וזהו שרימו זכחה איהו היינו לשון
זכות ובהירות שנעשה יך ובהיר באור חכמת התורה
מאן דמליל על אודנין דשמעון כנ"ל כשיש מקבליים
שרוצים לשמוע ולקבל ממנו בזה פועלים דבר גדול
להלדיק שנעשה חכמתו זכה וצרה וצוודאי מאירת
עינים וזה י"ל שרימו התרגום וישראל אהב את יוסף
שראה בו מדריגה גדולה זו ארי בר היינו לשון יך
ובהיר כמו נשקו בר חכים הוא שהיה חכמתו
זכה וצרה:

עוד י"ל שרימו התרגום ע"ד ששמעתי וראיתי
מן אה"ז נ"ע זללה"ה שהיה מספר מעשיות
ודברים חילוניים ובהם הי' עובד ה' בחכמתו הזכה
והטהורה שהיה לו וזה י"ל שמרומו ארי בר חכים
הוא בר לשון הוץ כמו תוכו ככרו והיינו זהו המעלה
יהמדרגה

לבעלם ולהסירים והבן:

א"י אלה תולדות יעקב יוסף שהיה תמיד הולך
ממדריגה למדריגה ומוסיף והולך בכל יום
לדקתו ומע"ס יוסף בן שבע עשרה היינו ההוספה
היה לסוב גימ' י"ז היה רועה את אחיו בלאן רועה
היינו מייחד ומחבר ומקשר מל' אחוה וריעות ולכך
נקרא רועה לאן בלשון רועה ע"ש שהוא מייחד
ומחבר הלאן אל מקום אחד שלא יתפזרו אנה ואנה
והוא שאמר שהיה מייחד את אחיו היינו כל ישראל
ונילוזי השכינה כביכול הכל היה מעלה ומתקן אותם
ע"י יהודים קדושים שעשה בלאן קבלתי בזה מאה"ז
נ"ע זללה"ה כי לאן הוא יחוד והוא נער את בני
בלהה כנ"ל שהיה מנער ומפריד מעליו הקליפות
וכוחות העומאה נשי אביו שהיו רוצים להשכיח ממנו
אביו שבשמים ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם
היינו כל הדברים שהיו העולם עושים בלא דעת ובלא
הצת נפש לא טוב והוא כחי' רע חלילה וזה את
דבתם רעה היה הוא מביא אותן הדברים אל אביהם
היינו שהיה מקשר אותן לשורשן והבן כי כן ראיתי
שמעתי מן אה"ז זללה"ה ומי יתן לבוא למדריגה
זאת באמת:

א"י וישב יעקב וכו' בארץ כנען וכו' וי"ל בזה
בדרך רמו ע"ד הידוע כשזוכה אדם ונכנס
ליראה פנימיות אזי בטל ממנו כל היראות חיצונית
שהיה ירא מהם בתחלה ונכנסים לפניו והנה לעיל
בפ' וילא אמר יעקב וסחד ילחק היה לי והיינו שזכה
לפחד ילחק ירא' פנימיות ולא יראת לבן ולכך ממילא
היה לבן נכנס לפניו ולא היה יכול לו וזהו וישב
יעקב שנתיישב במגורי אביו שבשמים שהיא יראה
פנימיות ומגורי כמו ויגר מואב ולכך בארץ היינו כל
הרניות ויראה חיצונית כנען הכל היו נכנסים
ובטלים לפניו ולא היה להם שום שליטה כלל
עליו והבן:

עוד ירמוז וישב יעקב וכו' ואלה תולדות יעקב
וכו' ונקדים הפסוק שאמר דוד המע"ה גר
אנכי בארץ זכו' ולכאורה אינו מובן כלל כי המלות
אינם סתורים כלל רק מסורשים במניינם ובפרטם
וגם האיך תלוי בזה שהוא גר בארץ אן הענין הוא
כך ד"מ כשגר בא לעיר אין לו שום מכיר שיקרבו
אלו עד שפגע בהכירו גר התחילו מנשקים וא"ז
ודבקו עצמם יחד וכ"א אין מגלה מסתוריו ומלפניו
אלא לגר הכירו הוא מגלה כל לבו וכל מסתוריו וזה
י"ל שכיון דהמע"ה בתסלתו שאמר גר אנכי בארץ
והש"י ז"ה כביכול הוא ג"כ גר בעוה"ז שאין להשיג
בזה העולם כ"ז שמלובש בחומריות עלם אלקותו ית'
וגם אנכי גר בארץ לכך אל תסתר ממנו מלותיך ל'י
לזותא ודביקות סתרי תורתך ומלותיך הלפניים
והתומים בתוכן כל מלה ומלה כדרכו של גר שלא
לגלות מסתוריו כ"א. נגד הכירו כמותו וגם י"ל
שמרמו הפסוק וישב יעקב במגורי אביו היינו
שהגייג עצמו בנירות כמו אביו בעוה"ז כדכתיב
ויגר ילחק וכן באברהם גר והושב וכו' וע"כ היה

לאמיחת התור' והית' צחי' אלמני' וחשב כפתח
 עינים היינו כשלומד אח"כ לשמ' ונפתחו עינו כחור
 התורה ע"ד גל עיני ואכניסה נפלאות מהורתך שנחנלי'
 לו אור התור' והחכמ' והוא שמרמו אשר על דרך
 חמנת' היינו לשון תימן שהוא דרום ונקרא ימין והוא
 צחי' לשמה ע"ד אורך ימים בימינה וכשהולך בזה
 הדרך התור' היא לו לפתח עינים להבין ולהשכיל
 עמקי סודותיה וסוד תעלומיה והבן :

הנה הר' לזנונים וכו' הוליא' ותשרף מרמו בזה
 ע"ד ס"ת שכתבו מין ישרף והמש"י :

ידי ה' את יוסף ויהי איש מלליה ע"ד הידוע
 אך מקיים בכל דרכיך דעהו ד"מ כשנא לו
 איזה תענוג מדבר ישים אל לבו אל מקור ושורש
 כל התענוגי' שמשם נמשך כל התענוגים והיינו מן
 פילת העולות המחי' את כולם ונותן חיות בכל
 הדברים ומשם בא לו התענוג ההוא וכשמשים זה
 אל לבו ומאמין בו באמוני' שלימה אזי בפילים ממנו
 כל התענוגים הגשמיים וזהו שמרמו ויהי ה' את
 יוסף היינו שתמיד הי' רואה ה' לנגד עיניו והי'
 מדבק עצמו בכל דבר לפנימיות ושורש כל השרשים
 וזהו ויהי איש מלליה כמו וללהו את הירדן היינו
 שבכל הדברים ותענוגים הגשמיים בקע אותו ומלא
 שורשו לפנימיותו שמחיה את כולם וממנו נמשך כל
 התענוגים כנ"ל והבן :

בבעה"ט בזה הסדר איתא זאת קומתך דמת'
 לתמר פירוש מה תמר תחלתה בבזיון

וסופה בכבוד כך ירושלים תחלה בבזיון איכה
 היתה לזונה ולבסוף בכבוד ואני אהי' לה חומת אש
 ולכבוד אהי' בתוכ' ע"כ ולפענ"ד נראה לפרש כך
 זאת קומתך דמת' לתמר כי תמר הוליד' שני בנים
 פרץ הוא הראשון והשני זרח והשכיני' כזיכור
 שנקראת ע"ד לבנה וסיבה יש בה ג"כ צ' בחינות
 אלו פרץ היינו העדר האור בסוף חודש וזרח בתחלת
 חודש ולעתיד לבא אי"ה והי' כולו אור כמ"ס כי
 בא אורך וכבוד ה' עליך זרח ולא יהיה עוד שום
 מיעוט ופרץ וזהו כמו פרץ וזרח פרץ הוא הראשון
 שבתחל' הוא מיעוט וזרח יהי' לבסוף בב"א ועוד
 י"ל פי' הפסוק לדיק כתמר יפרח כי הלדיקים
 תחלתן יסורים וסופן שלום. וזהו לדיק כתמר יפרח
 היינו פריחת ולמיחת הלדיק הוא כמו תמר תחל'
 בבזיון וסופו בכבוד ומלובה וק"ל :

עוד י"ל זאת קומתך דמתה לתמר כי לפ"ל יהי'
 אי"ה אור הלבנה כאור החמ' וזהו דמתה

לתמר היינו הלבנה יהי' נדמה אור' לאור השמש
 גימ' תמר ומה שאמר בלשון עבר דמת' לתמר אף
 שלא הי' עדיין כי הגביא ידבר דבריו בשם ה'
 ואללו שזה עבר והו' ועתיד וינצדק לומר על העתיד
 ע"כ כי בזודאי יהי' אי"ה בקרוב בימינו אמנ'
 ויראו עינינו ויגל לבנו :

ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף וכו'.

יש בכאן לפענ"ד דברים עמוקים וע"פ
 הקדמות שקבלתי ממורי זקני וזללה"ה אך עדיין לא
 זכיתי

והמדריגה נפלאה שהיה לו שאפי' בר היינו בדברים
 חינוכים וסיפורי דברים חכים הוא היינו שהי' מלביש
 בהם חכמתו הזכה והיה עובד ה' בהם וכיון שראה
 יעקב אבינו שזכה לחכמה נשגבה כזו ויקשר
 אהבתו בו וק"ל :

המלך תמלך עלינו אם משול תמשול בנו ותרגומו
 המלכו את מדמי לממלך עלנא או שולטן

את סביר למשלט בגא י"ל שרימו התרגום שכוונתם
 היה ע"ד חין מראין לו לאדם בחלום אלא מהרהורי
 לבו והוא שאמר המלכו את מדמי לממלך עלנא היינו
 שאתה מחשב ומדמה ברעיוןך למימלך ומוזה חלמת
 זה המשלט את סביר למישלט י"ל סביר היא ר"ת
 למפרע רעיוני ינרך במשכבך סליקו וק"ל :

ותשב נפתח עינים כי ראתה כי גדל שלה והיא
 לא ניתנה לו לאשה וכו' ויחשבה לזונה כי

כסתה פניה י"ל בזה בדרך רמו כי התורה נקראת
 תמר כי תרי"ג מלות עם כ"ב אותיות התורה עם
 אותיות כפול' הם מספר תמר והנה מתחילה
 כשמתחיל ללמוד תורה התורה עושה לו תאוה לומר
 איזה פשט או דרוש כדי שיהיה לו חשק ללמוד ואף
 שהיא שלא לשמה עכ"ז מהוך שלא לשמה בא לשמה
 וחשב תמר היינו התורה כנ"ל נפתח עינים ע"ד כי
 תאוה הוא לעינים והיינו נפתח בפתיחות דברים
 בתחלת למודו עושה לו תאוה וחשק כנ"ל אולי יבוא
 מזה לתכלית האמיחי וילמוד לשמה אך כשראתה
 שנשאר בזה ואינו משים על לבו כלל שאין זה עיקר
 תכלית ויבא לתורה אמיתית ללמוד לשמה אז התורה
 מסתרת פניה ממנו ומתכסה ממנו ואינו רואה אור
 התורה ונדמה לו שאין פנימיות בתורה רק סיפורי
 מעשיות והוא שמרמו כי ראתה כי גדל שלה היינו
 אבל כשראתה כי גדל שלה והיא לא ניתנה לו שלה
 ע"ד כי יבוא שילה שהוא מספר משה שהוא לשמה
 אמתיות למשה והיא לא נתנה לו היינו המדרגת
 לשמה לא נתנה לו ולא בא לזה המדרגה אז התורה
 מסתרת עצמה ממנו ולכך ויחשבה לזונה היינו
 שמחשב על התורה שאין בו שום פנימות רק סיפורי
 מעשיות כי כסתה פניה ממנו ואינו רואה כלל שום
 פנימיות בה ויט אליה אל הדרך וכו' כשמיישב א"ע
 לנטות אל התורה לילך בדרך הישר וכו' וישאל לאנשי
 מקומה היינו ללדיקים וחכמים הדבקים למקום ב"ה
 בענין התורה ואמרו לא היתה בזה קדשה היינו
 ששקר היא מה שחשב את התורה לזונה כנ"ל שאין
 בה פנימיות רק עיקר התורה הוא לדבק בפנימות
 ובאור התורה וכן הוא סדר הלימוד בתחילה ויקרא
 שמו פרץ היינו שלא לשמה שהוא בראשונה ואח"כ
 נעשה ההולדה השני' שהוא העיקר וזהו ויקרא שמו
 זרח היינו זריחת אור התורה כשלומד לשמה והבן :
א"י ותמר בגדי אלמנות' ותשב נפתח עיני' אשר
 על דרך חמנת' ע"ד הג"ל כי תמר היא התור'
 ובתחילה ילמוד אדם שלא לשמה ומחוך שלא לשמ'
 בא לשמ' והוא שמרמו ותמר בגדי אלמנות' היינו
 מה שהי' לומד תחילה שלא לשמ' בלא התקשרות

ואזי יתפרדו כל פועלי און וניצול הימנה וזה שמפרש הפסוק ויאמר הן אדני לא ידע אתי מה בבית ע"ד הידוע שכל האותיות יש להם שותפות במספרם חוץ מאותיות הן נפרדים ואין להם שותפות כלל במספרם והוא שרימו הן אדוני היינו אני מסתכל שזה אירע לי מחמת אדוני היינו מלכות הוא בפרוד' כמו הן וזה לא ידע אתי ידע לשון יהוד ויווג כמו וידע אדם ר"ל לא ידע ולא נתייחד אתי היינו על ידי שהיה ראוי שאני אייחד בזיווג ויחוד שלא יהיה בפירוד מה בבית היינו שהיה לריך לייחד מ"ה שהוא שם הוי"ה ב"ה במילואו בבית היינו יראה שהוא מלכות וכשבילי הרעה הזאת וכשהבין זה והשתדל לתקן ולייחד מלכות עם דודה שלא יהיה שום פירוד כלל וזוה נתפרדו כל פועלי און והרהורים ביסין והתגבר על יצרו והבין:

ויאמר אליהם יוסף הלל לאלהים פתרוניס ספרו נא לי צריך להבין קושיית האוה"ה על חיבת פתרוניס לשון רבים ולא אמר פתרון גם להבין חיבת נא והיה די לומר ספרו לי גם להבין השינוי לשון שבתור' אלל שר המשקים כתיב ויספר שר המשקים את חלומי ליוסף וכו' ואלל שר האופים ויאמר אף אני בחלומי בוודאי לא לחנם נכתב זה השינוי בתורתנו הקדושה שכולה אור וי"ל לפי עני"ד כי איתא בזה"ק שההלום של שר המשקים היה מרומז בו ג"כ עוב על ישראל ושה"א רימו לא עוב על ישראל ח"ו ויוסף הבין זה ופתר לשה"מ עוב ולשה"א לא עוב ואף שבוודאי הם לא ידעו ולא הבינו מזה מ"מ התורה הקדושה מרמזת זה מסיפורים הקדושים מענייני חלמותיהם שהיו מרמזים גם על ישראל וזה י"ל שאמר יוסף הלל לאלהים פתרוניס לשון רבים היינו שהרבה ענייני פתרוניס יש בעניין ההלום להרבה בני אדם ואפשר יש ג"כ לד פתרון שנוגע גם לי וכפרט ששמעתי מן הרב הקדוש המנוח מוה' זאב וואלף זלה"ה מפה קדוש על מה שאומרים בהטבת הלום סימן עוב ומזל עוב יהיה לנו וכו' שהיה ראוי לומר סימן עוב יהיה לך שטיקא הצורך הוא להטיב להחלום ואמר הוא ז"ל שטנין החלום שייך ג"כ להמטיבין שאותן שמטיבין להחלום יש להם לד נגיעה בהחלום נמצא יש הרבה פתרוניס בחלום אחד והוא שאמר ספרו נא לי שאפשר שיש לי ג"כ לד נגיעה בהחלום ומה שאמר חיבת נא י"ל ע"פ מה דאיתא בתיקוני' חולם עם תלת נקודין מספרו נא עי"ש וידוע דיעקב הוא מדת ח"ת שהוא בחי' חולם כידוע ויעקב ויוסף כחדא חשבינן והיה ג"כ במדריגה זו וחלום הוא חותיו' חולם ולכך כ"מ שהזכיר יוסף מענין הלוי' אמר חיבת נא כמו שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי וכו' והיינו שזה הי' כוונתו לקשר החלום למדריגתו שהיא אותיות חולם והבין זה ואח"כ כתיב ויספר שר המשקים את חלומי ליוסף היינו שהיה מהפך את החלום שהיה נוגע ליוסף ג"כ והוא שהבין זה ולא הם והתורה מספרת האמת הדברים שראת

זכיתי להלביש הדברים איך שאוכל לדבר ולכותבם ואי"ה כשיחונן ה' אותי דעת בעזרי' חולי אזכה להעלותו על הכתב ואכתוב מעט מה שחנני ה' בקיטור נמרץ כי קודם לזה כתיב ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה יס' תואר הוא אותיות פארת יה הוא הקב"ה ויפה מראה הוא השכינ' כביכול שהיא בחי' מראה ואספקלריא וזהו ויהי יוסף שהי' לדיק בחי' יסוד המייחד קב"ה שהוא יפה תאר ושכינתיה שהוא יפה מראה ומביא התפארות להקב"ה כביכול ע"ד חכמת אדם תאיר פניו שהם המוחין ויפה מרא' שהיא השכינ' מאירה מבהי' הקב"ה כמו הלבנה שמקבלת אור מן השמש ואחר הדברים האלה ותשא אשת פי' בתחלה הי' ותשא ואח"כ נתהפך לאשת שהוא ר"ת אדני שפתי תפתח:

עוד י"ל ע"ד הנ"ל כי קודם לזה כתיב ויהי איש מצליח וי"ל הפירוש כי בכל דבר שהיה רואה היה מצליח ל' בוקע כמו זלחתו את הירדן פי' כי בכל דבר יש קליפה קודם לפרי והקליפ' הוא המסבב ומלביש את הפרי והי' מסתכל ומבין וזרק את הקליפ' ולקח תוכו וזהו איש מצליח היינו בוקע הקליפ' ואכל את הפרי שבתוכו וגם הקליפ' יש לה עליה ע"ש ששומר את הפרי מכליון וסינו' וליכלוך וכשהי' במדריגה זאת ותשא אשת ותשא הוא ממש אותיות אשת וידוע אותיות שהם מהופכים למפרע הוא בחי' דין וכסדרן הוא חסד כנזכר בתיקוניס בראשית בתשרי ע"ש וזהו ותשא מן אותיות ותשא שהם למפרע שמור' על דין נעשה אותיות אשת שהם כסדרן שהם חסד ורחמים בסוד לדיקים מהפכים מדה"ד למדה"ר ואשת הוא כדאיתא במקום א' כי אשת ר"ת אדני שפתי תפתח וזהו הדיבור שכל העולמות דהיינו ההגלות השכינ' ממש הנקראת בשם אשת אדוניו ונעשה בזה אשת כנ"ל בסוד המתקת הדינים בשורשם כמו וזוה הנערה באה אל המלך והמשכיל יבין כל זה:

וימאן ויאמר וכו' הן אדני לא ידע אתי מה בבית וכו' יש בזה סוד גדול עמוק עמוק ע"פ מה שקבלתי מן אח"ז נ"ע זללה"ה כשמלכות כביכול בלא יחוד מזה נמשך כל הרעות וכל הרהורי' רעים לאדם ר"ל וכשמאמין בזה ונופל עליו יראה ופחד בזוכרו זה בזה גורם שנעשה יחוד יראה עם נורא ואז יתפרדו כל פועלי און ע"כ וכבר נזכר זה בספרים הקדושים של הכהן הגדול הרב מפולגאה זללה"ה ע"ש וזה י"ל פי' הפסוק ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף וכו' ובעינא בישא שלה היתה מעלת הרהורים רעים בקרבו ע"ד שאמרו חו"ל לעשות צרכיו נכנס אלל דיוקנו של יעקב ראה שם וניצול הימנה ע"ש בגמרא וכשראה והסתכל בזהו הבין שזה בא לו מחמת שמלכות היה בפרודא והוא היה בחי' לדיק שעליו מוטל הדבר תמיד לייחד שלא יהיה שום פירוד כלל וזש"ה וימאן "מאן" מספר ז"א שהוא יחוד הוי"ה ואדני' והוא שכתב על וימאן שלשלת היינו שהיה מייחד ומקשר בחבל נחלת יעקב

יוסף כסיפורו החלוס איך שהחלוס נוגע לו ולכך פתר אותו לטוב ושר האופים פתר באף אני היינו שאני לכדי באף ואין זולתי ולא היה נוגע לו החלוס ופתר אותו לרעה והבן :

והנה גפן לפני י"ל שמרמוז בר"ת גפן שהיה מנשא ומרומם את יוסף שהיה חשוב כעיניו והיינו ר"ת גפן גבור פותר נכון גבור שהיה גובר על יצרו פותר חלומות נכון כמ"ש אין נכון וחכם כמון והיינו שאמר שרואה גפן לפניו מי שיש לו ג' מעלות אלו לפניו ושה"א אמר אף אני ר"ת אשת פוטיפר אשה נאפת יוסף ולכך פתר אותו לרעה והבן : **וגם** פה לא עשיתי מאומה י"ל שרימוז שלא עשה שום מום ופגם ח"ו בבחי' לדיק כי פה גימ' מילה וכזה לא עשיתי מאומה היינו שום מום ופגם ח"ו ואל"ף המיוחרת הוא לרמוז שאלופו של עולם הוא היודע ועד בדבר שסקר דברה אדנותו שהיא אשת פוטיפר והבן :

פרשת מקץ

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם וכו' רבו בכאן הדקדוקים שנתים ימים אין לו ציחור גם ופרעה חולם והיה ראוי לומר ויחלוס פרעה ונראה לפענ"ד מה שהנני ה' ברהמיו וברו"ח כי יש בכאן סוד נפלא הנ"ל שקבלתי מן אדוני מורי זקני זללה"ה כשמלכות היא ח"ו בלא יחוד עם בעלה מזה בא כל הרעות ח"ו וכשמייחדין מלכות עם הקב"ה מזה בא כל הטובות והשפעות שפע ופרנסה וחיים ושלוט וכל המקטריגים בטלים ומבוטלים וקטיגור נעשה סניגור ומלאך רע בע"כ יענה אמן והנה ידוע מדות נקראי ימים כדאיתא ששת ימים עשה ה' וכו' בששת לא נאמר אלא ששת והקב"ה נקרא יום שכולל כל הימים והמדות והנה שנה גימ' ספירה . וזהו י"ל שמרמוז הפסוק ויהי מקץ שנתים היינו אותו שהוא סוף כל הספירות שהיא מלכות ימים היינו כשמתייחד עם המדות והס"י אז בוודאי עת רצון וקטיגור נעשה סניגור וכל הטובות לעולם ברפואה ופרנסה וברכה וחיים ושלוט וכל מיני טובות ממהרים לבוא כי קטיגור נעשה סניגור והוא שמרמוז ופרעה היינו אותיות פה רע שהוא הקטיגור חולם אותיות חומל היינו שהוא בעלמו חומל על ישראל ומלמד זכות עליהם וכן יהיה עלינו ועל כל ישראל אמן :

והנה מן היחור עולות שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר וכו' והנה מן היחור עולות שבע פרות רקות בשר ותאכלנה הפרות הדקות והרעות וכו' ולא נודע כי באו אל קרבנה וכו' והנה שבע שבלים עולות מלאות וטובות ושבע שבלים נגמות דקות שדופות קדים ותבלענה השבלים הדקו' והרעות את הטובות וכו' יש בכאן רמוז נכון ע"פ הידוע שיש שבע מדות חסד וגבורה וכו' הנקראים שבע ימי הבנין והנה יש במדות אלו בחי' רע ובחי' פרות

טוב והם השבע שבלים שאדם לריך לעלות בהן בבחי' הטוב ע"פ התורה והנ' יש בזה מוסר השכל שלפעמים אדם ממשיך עלמו ומחשבתו לעלות בחות' המדות בבחי' הטוב ונגמר כך בדעתו ומחשבתו ואח"כ פתאום בא לו מחשב' אחרת היסך מום וממשיך עלמו ללד הרע וע"ז לריך להשגיח מאוד שהוא בכל הענינים ובכל המדות שמחשבתו האחרת דוחה המחשבה הראשונה לגמרי ממנו ונשכח ממנו לגמרי מחשבתו הראשונ' כאלו לא היה כלל וזה י"ל שהזכירה כאן התורה מן היחור ע"ד דאיתא בתיקוני' דא אורייתא עולות שבע פרות היינו שבע ימי הבנין שאדם לריך לעלות בהן למעלה למעלה וע"ז זה נקראים פרות לשון פרים ורבים שריך שימשוך ללד הטוב שבהן ויתרבה תמיד בבחי' הטוב שבהם שירגל בעובדא ובמילולא וזהו ג"כ שבע שבלים היינו שבע שבלים מלאים ועובים בבחי' הטוב שבהם והנה מן היחור עולות שבע פרות רקות בשר היינו שיש ג"כ בחי' הרע באותן הן מדות שהם ג"כ פרות היינו פרים ורבים שמרגילין תמיד יותר ויותר לבחי' הרע ולפעמים ותאכלנה הפרות הרעות וכו' את הפרות הטובות ולא נודע כי באו אל קרבנה היינו שבא לו אח"כ מחשבה אחרת וממשיך אותו ללד הרע ומרגילו בו עד שנדבק כ"כ ונטבע בו עד שנאכל ונשכח ממנו לגמרי אם היה לו מחשבה טובה לפעמים ואם יש בחי' טוב בעולם וזהו ג"כ ותבלעני השבלים הדקות והרעות את הטובות וכו' כי חלוט אחד הוא ומרמוז על ענין אחד וע"ז לריך מאוד להשגיח בעינא פקיהא ולריך להיות בזה איש נכון וחכם שיראה לאסור ולחבוש עלמו שיקיום מחשבתו הראשונ' שמעורר אותו לטוב ולא יפול במחשבה אחרת שיכלה לגמרי מחשבתו הראשונה והוא שאמר ירא איש נכון וחכם ויפקד פקידים בשבע שני השבע היינו כמאמרס ז"ל על שאמר דהמע"ה חי ה' אם אפגע במשיח ה' שנשבע ליצרו ע"כ והענין הוא כי דוד היה מסופק אם שאל נקרא רודף וניתן להגילו בנפשו ע"ד הבא להורגך וכו' ואם שלא לפגע בו כי עכ"ז משיח ה' הוא ואסור לפגע בו ע"כ תיבך כשבא לו המחשבה טובה הלזו שלא לפגע בו נשבע חי ה' אם אפגע בו כדי שיוכל לשנות ממחשבה זו למחשבה אחרת אף שהוא ג"כ נראה בדין התורה כנ"ל והוא הרמוז מן היחור דא אורייתא עולות שבע פרות רעות בשר היינו בבחי' הרע ג"כ ע"פ התורה ולריך להבחין בזה איזה לד הטוב ולאסור ולחבוש עלמו בזה והוא שמרמוז ויפקד פקידים ע"ד שיסתכל ויזכור במחשבתו הטובה כשבע היינו כשצועה כנ"ל כדי שלא יפול ממחשבתו הטובה והבן זה :

אך יאמר והנה מן היחור עולות שבע פרות וכו' ע"ד הנ"ל דאיתא בתיקונים דא אורייתא כל הבן הילוד היחור תשליכוהו דא ריזן דאורייתא עי"ש וזה י"ל והנה מן היחור היינו מן התורה עולות שבע פרות היינו שבעין אנפין לאורייתא וזה פרות

או יאמר והנה שבע שבלים עולות בקי' ח' וכו' יש כהן סוד המתקת הדינין בשורשן כי ידוע שורש כל הדינים הוא מביני' כי מיני' דינין מתערין וכשמעלים הדינים לשורשן שהוא עולם הבינה שם נמתקו כל הדינים ויש להסביר הדבר כי ידוע שהדינים הם כסוד ל"ט מלאכות ונגד זה יש ל"ט קללות והיינו כי כל מלאכה היא זימזום כי קודם שעושה המלאכה מחשבתו מתפשטת בכמה ענינים וכשעושה כל דבר מלאכה חזי מזמזם מחשבתו כולו בתוך אותו הדבר והוא דרך משל והסוד הוא שמה נמשך דינים כשנוסל לבחי' זימזום כי כל זמזום הוא דין כידוע וכשמעלים הדינים לעולם הבינה היינו לעולם המחשבה ושם אין פירוד כלל כי שם נכללו ונתאחדו כל הזה ספירות ואין בהם פירוד כלל להיות חסד וגבורה וכו' רק הכל נכללו ונתאחדו באחד מחמת שילא מן הזמזום שהוא עולם הפירוד ובא לעולם הבינה שהוא עולם המחשבה והמחשבה הוא ח"ס ולכך שם נמתקו כל הדינים וי"ל שזה מרזמו בפסוק והנה שבע שבלים היינו שבע שבלים שהן ו' ימי הבינין שאלם לריך לעלו' בהן עולות יש להם עליה בקנה היינו כשמעלים אותם לקנה שהוא קנה חכמה קנה בינה שהם המוהין אז יש להם עליה והיינו אחד מפני ששם נכללו ונתאחדו כולם כאחד ואין שום פירוד כלל והם יחפרדו כל פועלי און ונמתקו כל הדינים והבן היטיב:

ויגלה ויחלף שמלותיו ויבא אל פרעה. י"ל בזה בדרך רמז דהנה בכ"מ שיוסף הי' הי' לו בחי' ממשלה תהלה בבית המצרי ואח"כ בבית הסוהר ואח"כ בכל מצרים ואינו דומה אותן ממשל' לממשלה זו שהיה אב לפרעה ומושל בכל ארץ מצרים וזה י"ל שרימו הפסוק שמלותיו הוא אותיות משלותיו לשון מושל וממשלה וז"ל ויחל' שמלותיו שהש"י חילף ממשלותיו שכעת היה לו ממשלה אחרת רחוק ממשלות שהיתה לו מקוד' וק"ל:

ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וכו' ולא תכרת הארץ ברעב בכאן תמהו המפרשים מה לו ליתן עלה הוא לא היה לריך רק להגיד פתרון החלום שזה שאלו מאתו וי"ל לפענ"ד כי גם זה ראה בענין החלום כי שבלם חסר גימ' שבע והיינו שיראה להכניס השבע ברעב ולהמתיקו כי השנות החלום היה רק כי נכון הדבר אבל הטיקר הוא החלום השני בשבלים שיעשה מרעב שבע ולכך אמר שעליו תלוי זה לפעול פעולת שלח תכרת הארץ ברעב והוא שאמר פרעה אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת כל זאת היינו שהבנת זה שצריך להיות נכון וחכם אין נבון וחכם כמות והבן:

והיה האוכל לסקדון לארץ בשבע שני הרעב י"ל בזה שרימו בזה שתפס תיבת האוכל כי נראה לפענ"ד מה שרעב בא לעולם הוא כשח"ו אין יחוד לעילא מזה נמשך ח"ו שיסתלק השגחתו של הקב"ה ואין ספק נשפט לעולם ולהיפך כשיש יחוד לעילא ממנו נשפט שפע וברכה ושובע לעולם וזן ומשכנס

פרות שהם פרים ורבים ונדד' בע' פנים ושבע היינו שכל אחד כלול ממשך וכשלומד ודורש התורה לשמה ומיוחד קב"ה ושכינתיה חזי ממשך שפע וברכה על כל העולמות עד עולם העשיה וזהו שבע היינו שמציא שביעה לעולם שממשך שפע וברכה מן העולם ועד עולם עד עולם העשיה וממשך שפע לכל המדרגות תחתונות ושפלים ותרענה היינו לשון ריעות והתחכרות באחו היינו ג"כ לשון אחוה וריעות והיינו שמקשר ומחבר אח עם דלת היינו עם השכינה הנקראת דלת. והנה מן היאור עולות שבע פרות רעות מראה וכו' היינו שכל האפיקורסים והמינים מביאים לפלמס ראי' מן התורה לשעותם וכך הם דורשים התורה למינות וכך הם מסתכלים בתורה ע"ד לדיקים ילכו גם וכו' ותבאני אל קרבני' ולא נודע וכו' היינו שהם משכחים מה שהיה להם תענוג וידיעה בתורה. וזהו ג"כ והנה שבע שבלים עולות מלאת וטובות מרמו ג"כ כנ"ל על שבעין חנפין לאורייתא ותיבת שבלם חסר מספר שבע היינו לדרך הג'ל שמציא שפע וברכה ושביעה בעולם והנה שבע שבלים נטומות קדי' דקות ורעות היינו ג"כ כנ"ל ע"ד ופושעים יכשלו גם ועוד נוסף שיש לו תענוג והוא שבע מזה והוא מרמו שבלם חסר מספר שבע שיש לו תענוג מדרושי הפקורסים וכ"ו הוא תלוי בתנועה ח' ונקודה אחת היינו באמיתת הלב כשלומד באמת ובלב שלם אז כל מה שיש בתורה ששם רמו דרוש סוד הכל נתגלה אליו באמת וכשח"ו בתנוע' ח' פורש עצמו מן התורה חזי מולא אח"כ רמו מזה בתורה ודורש כך את התורה ח"ו ונמשך מזה כל האפיקורסות ר"ל ויאמר יוסף ירא פרעה איש נבון וחכם היינו שיראה לקשר עצמו בחכמה ובינה שהוא ירא' ואהבה היינו ללמוד התורה בדחילו ורחימו וחמש את ארץ מצרים גימ' ש"פ והיינו וחמש שיכנס החמשה אורות היינו חמשה אלפין למצרים שהוא מספר ש"ס ויהי' שפה גימ' שכינה והיינו שיקשור עצמו בשכינה וכמו ששמעתי מן אח"ו זללה"ה על פסוק ואנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה כי אנכי שהוא השכינה הוא סולם מולב ארצה וראשו מגיע השמימה וכדאיתא בזוה"ק משל אחד יורד לבור לריך ליקח לעצמו סולם כדי שיוכל לחזור ולעלות וזהו אנכי שהוא השכינה ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך היינו ע"י השכינה תוכל לעלות גם עלה היינו שיהיה עליויתך סבל נגד מה שתעלה כמה וכמה נשמות העשוקים וזהו והמשך את ארץ מצרים בשבע שני השבע היינו כשאר' להמשך שפע ושבע תכנים הה' אלפין למצרים שהי' שם השכינה כביכול ויקשר עצמו בה וזה לקמטים היינו שיעורר וידבק עצמו בשני בחי' הג"ל שהם חסד וגבור' וזהו ב' קמלים כי קמץ הוא חסד וקמץ מורה ג"כ על גבור' מלאון וקמץ הכהן כי גבורה גדולה ומלאכה גדולה היה זה כמאמרם י"ל וכזה יהיה סולם מולב ארצה וראשו מגיע בשמימה והבן:

ילין בכי ולבוקר רנה מחר זולב את זולביו בוודאי מאמין זה באמונה שלימה שהקב"ה הוא שהאיר אור פניו עליו ובאור פני מלך חיים היסך מכשהיה בלרה שהיה ממש פני אלקים והוא שורש כל הדינים וכל הדיני' הם מס"א ר"ל וכשעושה לו נס ומרויח ומאיר לו מלרותיו הוא ממש פני אל שהוא אלתבסמות' דכל הדינים וכל המקטריגים חלפו ועברו כשרואה זאת ומבין ממש כאשר יראה הרוחה בעין גשמי שמתוך נרה ה' המליח לו עדות ורוחה והכל הוא בהשגחתו אז הוא רואה ממש שבתהלה היה בסוד אלקים ואח"כ נעשה בסוד פני אל שהוא הארת פני החסד והרחמים והחיים ונותן שבת והודיה לאל יתברך ומזכיר אותו הטובה שעשה לו הש"י ב"ה שהאיר עליו אור פני אל והוא שאמר ויקרא שם המקום היינו שהיה קודם שם של המקום ב"ה והזכיר טובתו פניאל כנ"ל שהאיר עליו אור פני אל שהוא החסד והרחמים כי ראיתי אלקים הוא דין ושורש כל הדינים לא היה דבר זה פשוט וודאי שהיה ממש קיטמוג הס"ס ר"ל פנים אל פנים ותגלל נפשי היינו הש"י בחסדו הגדול ע"י הארת פנים הליל את נפשי ולפעמים אח"כ בא לאדם מחשבות שהיה זה דרך הטבע או לפעמים בא לידי התפארות ח"ו מזה שהש"י עשה לו נס וכשמיד מסתכל ומרניש בזה ודוחה מעליו המ"ז זה אזי הוא בא לאור גדול יותר מבראשונה וזוכה לאמונה גדולה והולך באמונה הזאת ממדריגה למדריגה וכשהוא מחשב במחשבה זרה הנ"ל נקרא פנואל היינו פנואל שנפנה אל ממחשבתו והוא שאמר ויהי כאשר עבר את פנואל היינו שכבר עבר מעליו ודוחה המחשבה זרה שהוא פנואל מעליו אז ויזרה לו השמש והוא זולע על יריכו ודרשו חז"ל לראותו מללעתו ולדברינו הנ"ל הוא שבא למדריגה יותר גדולה ויזרח לו השמש היינו שהיה זורח לו הקב"ה הנקרא שמש כמ"ש שמש ומגן ה' אלהים להצילו מכל נרה ומתחזק אמונתו ובטחונו בה' ונרפא מללעתו שהוא הסרון אמני' רק אדרבה מתחזק באמונתו לעולמים אהר אשר ראה ממש פני אל שנמתקו כל הדינים ונתבסמו ולדיק באמונתו יחיה לעולמי עולמים וזה י"ל שרימו לפנת פענח דמטמרין היינו מה שהיה בתחלה הסתרה בסוד פנואל ליה גליון נעשה אח"כ לו התגלות אור פני אל שהאיר עליו ה' חסדו הגדול והבן:

ויפתח יוסף את כל אשר בהם וכו' י"ל בזה בדרך רמו ע"ד מאמרם אל תקרי מה אלא מאה והיינו מאה ברכאן שצריך לברך בכל יום וכבר זכרנו לעיל כי שורש ומקור כל הברכות הוא בסוד מאה ברכאן שמשם נפתח ונמשך המקור הברכות וכל הברכות נמשכים משם וזה י"ל שרימו בזה ויפתח יוסף את כל אשר בהם אותיות במה היינו כל שהוא נכלל במה שהוא במאה ברכאן. יוסף הוא שפתה אותו מקור כל הברכות שע"י הוא ניזון כל העולם והבן:

א יאמר ויפתח יוסף את כל אשר בהם יש בזה ענין עמוק

ומפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים ולכך אסור לשמש בשני רעבון כי הלדיק לריך לסתום מבושא דיליה כשנסתם מבושא דלעילא כידוע בכתבי האר"י ו"ל ע"ש והיחוד הוא ע"י הלדיק שמיחד אל הוי"ה שהוא מספר זן וזוה גורם שהש"י זן ומפרנס לכל הברואים וכשהלדיק אינו מיחד יחוד זה בזה מביא רעב לעולם והנה יוס' הבין שיהיו שני רעב וע"כ שאז לא יהיה יחוד זה של אל הוי"ה והיה ירא שלא תכרת ברעב כי לא יהיה שום שפע נשפע בשני הרעב חס ושלוס ולכך השתדל וראה לתקן זה ביחוד זה בשני שבע כדי שאל כל פנים יהיה נשפע שפע מעט בשני הרעב אף שיהיה השתלקות השפע ח"ו לא יהיה לגמרי והוא שרימו בנעימות לשזנו והיה האוכל אוכל מספר זן שהוא יחוד שני שמות הנ"ל הוא יהיה לפקדון לארץ בשבע שני הרעב שלא תכרת הארץ ברעב ויהיה עכ"פ במזרים לחם ויוכלו העולם עכ"פ להתפרנס בדוחק וק"ל:

א יאמר בדרך רמו והיה האוכל לפקדון כי יש גדלות וקטנות כידוע וכשאדם נופל ח"ו ממדריגתו לבחי' קטנות אזי גם התורה שלו וכל המדות שלו נופלים עמו וזה י"ל שמרמו שבע שנים הטובות ושבע שנים הרעות שבע שנים הטובות היינו התורה שלומד בגדלות שויס היינו לשון משני ולמוד ושבע הוא כי ע' פנים לתורה ושבע שנים הרעות היינו כשנופל ממדריגתו ולומד התורה בקטנות וע"ז צריך לזכור מאד להשגיח ע"ז כשהוא במדריגת בבחי' גדלות שידבק עלמו מאד בה' ויחזיק האמונה בלבו מאד בימי הגדלות כדי שאף כשיפול ח"ו ממדריגתו לא יפול מכל וכל וזהו ולא תכרת הארץ ברעב והבן:

וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו והנה תיבת אשר לו נראה מיותר וי"ל בזה דהנה הכנה"ס פירוש כי בן זקנים הוא לו וקנס ר"ת זרעים קדשים נשים מועד וכו' ע"ש והנה מדבריו דברי אלקים אשר הופיע עליו ברוח קדשו נראה שמסתמא היה שורש נשמתו מן משנה וזכה שנעשה מרכבה לבחי' משנה והוא שאמר גם בגשמיות זכה לרכוב במרכבת המשנה והוא שדייק לומר אשר לו היינו שהי' מדריגתו ושורש נשמתו שהיה מרכבה למשנה כנ"ל והמש"י:

ויקרא את שמו לפנת פענח ותרגומו דמטמרין גליון לוי"ל בזה דהנה בפרשה וישלח כתיב אלל יעקב ויקרא שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותגלל נפשי ואח"כ כתיב ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל לריך להבין השינוי לשון בתחלה כתיב פניאל ביו"ד ואח"כ כתיב פנואל בוא"ו וי"ל בזה בדרך רמו תרמוז כאן התורה כי לפעמי' יש לאדם חיזה לער וזרה חליל' ומתפלל אל ה' מתוך נרה להרוויחו וה' עושה לו נס שלא בדרך הסבע ומרויח לו מלרותיו ע"י חסדו הגדול וכשרוא' זה בחוש העין הגשמי שזהו השגחתו יתברך ומאתו בא לו הרוחה כמו מעשה דמרדכי ואסתר בערב

משתחוים לי שיהיו ביחד י"ב היינו המשתחוים והוא והבן:

ויאסוף אותם אל משמר וכו' את האלקים חני ירא ויש להעיר בזה דלפי הזנת הענין

יובן שאמר את האלקים חני ירא שלא ימותו אנשים בזתיכם ברעב וזה כולו הסר מהספר רק שהוא מוכן מפסוק שאחריו שבר רעבון בתיכם קחו וכו' ופה לא נכתב שום ענין שיאמר עליו שהוא ירא אלקים גם יש בכאן דקדוק גדול לפי הענין היה ראוי לומר תהלה אלקים חני ירא ואה"כ זאת עשו וחיו שבר רעבון בתיכם קחו וכו' ולא להנס נשתנה פה הלשון הקדוש שבתורה הקדושה וע"כ תרמוזו דבר מה כדרכה בכמה בקומות ויובן זה ע"פ הידוע בשביל עשרה עיפין דאודריקו מיוסף הלדיק במעש' דאשת פוטיפר נגזר עליו שיהיה עשר שנים בבית האסורים ועמו של דבר זה האריך תלוי ושייך עונש זה להטא זה דווקא זה ידוע לי ע"פ התורה והשכל וע"פ מה שמעתי ואין כאן מקומו וזה ג"כ ידוע דאית' שעשרה הרוגי מלכות היו גלגול היוד שבטים וכו' לתקן הטא מכירת יוסף והנה עיקר הפגם במכירת יוסף היה שהעלו ביה' לדיק בערות מזרים והוא ענין פגם צברי"ק ביה' יוסף הלדיק וגם הם גרמו לו עשר עיפין דאודריקו מזדיק הנ"ל הנה יוסף הלדיק היה נביא כמבואר בתרגום על פסוק רוח אלקים בו ארי רוח נבואה ולכך י"ל שהוא מביט מסוף העולם ועד סופו ולא נעלם ממנו שאל נקמות ה' ינקום נקם מהם על מכירתו בעשרה הרוגי מלכות ולכך יש לומר שזאת היתה כוונתו שאסף אותם אל משמר כי אולי בזה העונש יתוקן הפגם ההוא שפגמו בו כי העונש הלז שייך לפגם שהיה כנ"ל והוא שרימו להם בנועם דבריו הקדושים להתנצל עצמו על שאסף אותם למשמר ואמר להם זאת עשו וקבלו עליכם זה העונש וחיו והיינו לטובתכם כי אולי עי"ז תהיו ולא תפלו בעשרה הרוגי מלכות כי את האלקים חני ירא היינו מפני מדת הדין של חני ר"ת אל נקמות ה' כידוע שזה הפסוק הכוונה על עשרה הרוגי מלכות ולכך עשיתי זאת לכם אולי בזה העונש יתוקן הפגם ההוא והמש"י:

וייראן האנשים כאשר הוצאו ביתה יוסף וכו' . ויגשו אל האיש אשר על הבית וידברו אליו פתח הבית הנה בכאן יפלא הפלא ופלא על תיבת פתח הבית שאין לו שום ביאור ועיין במדרש וי"ל לפענ"ד מה שחנני ה' בזה ברחמיו וברו"ח כי ידוע בשם אה"ז זללה"ה נ"ע כי כל היראה חילונית הבאים לאדם הוא כדי לעוררו שיבוא ליראה הרוממת יראה פנימיות ועיקריו' כמבואר בספר הקדוש של הבהן הגדול באריכות שבל הירא' הוא התלבשות מן יראה עילאה ע"ש והנה בתחלה כתיב וייראן אנשים וכו' היינו שהיה להם יראה חילונית וזה יש לומר שמרמו הפסוק וידברו אליו פתח הבית היינו בית הוא יראה אמתית והוא שדיברו הם מענין יראת' חילונית' שהוא פתח שעל ידו באים

עמוק לפענ"ד אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ח דהנה איתא בזה"ק חלף הוא רזא דנרית קדישא ולכך מתחלה אמרו כולנו בני איש אחד נחנו בלא חלף שלא היו כוללים יוסף עמהם שהיה ביה' לדיק שהוא חלף ואה"כ שאמרו שנים עשר עבדיך אחי' אנחנו כתיב בחלף כשהיו כוללים גם יוסף עמהם שהוא רזא דחלף יעו"ש . וזה י"ל ברמו ויפתח יוסף שהוא רזא דחלף את כל אשר בהם היינו כמה ר"ל שהכניס החלף בחוך מה ונמלא מאה וכו' עשה מרעב שבע כי כשהוסיף מאה לתיבת רעב נעשה מספר שבע והמשכיל יבין כי דבר עמוק הוא מאוד מאוד: **ויירא** יעקב כי יש שבר במזרים וכו' ופירש"י ראה באספקלריא של קודש שעדיין יש לו שבר במזרים ולא היתה נבואה ממש להודיע שזה הוא יוסף ע"כ והנה לפירש"י זה פירוש שבר לשון תקוה כמו שברו על ה' אלהיו וכן איתא בפירוש במדרש ואע"פ שכתוב בכאן השי"ן של שבר נקוד בימין התורה נתנה לידרש כאלו נקוד בשמאל כפי שביארנו לעיל שהתורה ניתנה בלא נקודות ולפע"ד י"ל ששניהם ענין אחד הוא שמ"ש נקוד השי"ן של שבר בימין ג"כ מורה זה שראה שיש לו תקוה במזרים ע"פ מה שאמרתי כבר על פסוק מה לך היס כי תנום וכו' מלפני ארון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב ההופכי הצור אגם מים, והנה נראה לכאור' שסותר דברי המדרש שכותב טעם אחר על מנוסת היס כי ראה ארונו של יוסף שכתוב בו ויגם וילא החולה ואמרתי בזה ששניהם ענין אחד הם וכך היא הפירוש היס ראה ויגם כי ירא מלפני אלוה יעקב ההופכי הצור אגם מים היינו שהיפוך מאותיות מזרים לצור מים והכל היה ע"י יוסף כשבא למזרים ובלדקתו ושלמותו הפעיל היפך מזרים לצור מים כידוע בזוהר ובספרים אחרים שלכך ירד יוסף למזרים קודם לישראל כדי שיהיה הוא מרכבה להשכינה ע"ש נמלא הוא ענין אחד עם מה שאמר במדרש ראה ארונו של יוסף שכתוב בו ויגם וילא החול' ובלדקתו זה היפך מזרים לאותיות צור מים וזה י"ל שמרמוזו בפסוק וירא יעקב כי יש שבר במזרים היינו לשון שבירה שראה שיש שבירה במזרים באותיות מזרים שיתהפ' לצירוף אחר קדוש וע"י מי היה זה ע"י אותו זכות של ויגם וילא החולה שהוא שמירת הברית והוא בתי' לדיק והבין מזה שיש לו תקוה מה במזרים והבן:

דרי פרעה אם תלאו מזה כ"א בבוא אחיכם הקטן הנה, ופירש"י כשהיה נשבע לשקר היה

נשבע בתיי פרעה ואפשר לומר לפענ"ד הנשבע זה באמת כי הנה חלמו היה ואחד עשר כוכבים משתחווי' לי שהו' מורה על אחד עש' אחיו שישתחוו לו שבין כולם יהיו י"ב וכאן עדיין לא היה רק עשרה אהים משתחוים לו וזש"ה אם תלאו מזה הייע שאין אתם יולאים תיבת זה שיהיה מספר זה שהוא י"ב בין כולם שי"א ישתחוו לו כ"א בבוא אחיכם הקטן אתכם שאז יקיים לבתיי ואחד עשר כוכבים

מקץ

מאן איהו דזריק חילים להוייא וכו' דא לדיק איהו דזריק וכו' ולא זולתו וזה י"ל שרימו יוסף הנדיק נחש ינחש ר"ת יזרוק חילים נח"ש שטן וזה יכול עשו' רק איש אשר כמוני שהוא בחי' לדיק והבן: **האלהים** מלא אה עון עבדיך וכו' י"ל בזה שרימו כי האלהי' מספר הנביע ע"ה

והיינו לא גנבנו את הנביע רק שהוא חלקים מדת הדין מדה כנגד מדה עבור גניבת יוסף וק"ל: **להבין** ענין חנוכה אשר חנני ה' ברחמיו ובר"ת בקיצור נמרץ והוא ע"ד כל הנחלי' הולכי'

אל הים והים איננו מלא כי כתר עליון נקרא נחל קדומי' שהוא קדום לכל הספירות ואו"א נקראים נחל עדנים והשאר כל המדות של הקב"ה נקראים נהרי שמן ודבש והם נמשכים הכל אל השכינה ב"ה הנקרא ים והים איננו מלא כי תמיד הוא רולה ושואב יותר ויותר המשכו' מא"ס ב"ה וחנוכה הוא ענין י"ג תיקוני דיקנא וכך הוא הסדר בתחלה נמשך מהי"ג תיקוני דיקנא הנחל הנקרא נחל קדומי' לכן נוצר חסד לחלפים ר"ת נחל ושם אור פני מלך היים כמו שאמר רשב"י ע"ה באידרא בתיקון השביעי תרין תפוחין דנהרין תדירא ומיחזוי חיזוי לו"א וכד נהירין איגון כל עלמין נהירין ע"ש ושם הוא תיקון ואמת שהוא אור פני מלך היים לכן יש שמוני' ימים חנוכה נגד ח' פעמים אמת שבאמת וליב ואח"כ נמשך לאו"א ושם הוי"ה אהי"ה שהם במילואם גימ' רגל וזהו הרמו בגמר' הרגיל בנר חנוכה כי בכ"פ אמרו הזהיר וכאן חפסו בלחות ונשימות לשונם הזהב תיבת הרגיל כי סוד נר חנוכה ונר שבת הם בחי' רגל ובשבת הוא מחתא לעילא ובחנוכה מעילא לתתא ואח"כ נמשכים אל הקב"ה בכל המדות נהרי שמן ודבש ונמשכים ב' פעמים אל מדיקנא אל הבינה ומשם להארתי פני הקב"ה אור פני מלך היים וזהו חנוכה היינו חנה מספר ס"ג ובמילוי יש יי"א שהוא מספר אל וכו' היינו הוי"ה פשוטה עם ד' אותיותיו והתיבה עצמה הוא מספר אל שני מהם אור הבינ' ואור הקב"ה כנ"ל ומשם נהירין אל השכינה מא"ס לאין חכלית בעולמו' התחתונים ונעשה יחוד ג' שמות אלו הוי"ה אהי"ה הוי"ה חלקים הוי"ה אדני שמספרם נר ונעשה יחוד אמת נמשך אל כל נינוצי השכינה בכל העולמות ומחנהרין מאפילה לאור גדול והמש"י :

עוד מה שהגני ה' בעניינא דחנוכה כי איתא בכתבי האר"י ז"ל שמתחיהו תיקן ההוד ע"ש. ויש להבין זה כי ידוע ענין תיקון הוא שמפריד החיצונית והקליפות מאותו בחי' ומכשיר אותו לקבל עהרה וקדושה ומעלה הדבר לשורשו וכן הוא באדם כשהש"י ב"ה מסיר ממנו הקליפות אזי נשמתו מתנוולת ומתנהרת ומוכשרת לקבל קדוש' ועהרה ועולה לשורשו וכן הוא במדות הקב"ה ב"ה וב"ש והנה ידוע ענין נבואה נמשך מגלגל והוד ויו' הוא מספר בנבואה והוא החיצונית וקליפות של נו"ה והיא השולטות בימי' ההם כשנופל קליפות יו' שהוא

לביח שהוא יראה עיקרית כנ"ל והוא שרימו להם האיש באומרו אל תיראו משום יראה חיצונית זה כי חלקיכם וחלקי חביכם לגודל לדקתם נתן לכם מסמון היינו שהוא מתנה והסד הש"י שנתעורר עליכם יראה זו כדי לבוא לאמיחת היראה הסמונה בתוך היראה זו בהתלבשות מעילא לתתא והמשכיל יבין :

וימצא הנביע באמחחת בנימין י"ל בזה מה ראה יוסף להשים דווקא הנביע באמחחתו וי"ל בזה כי הש"י ב"ה שלח זה במחשבת הנדיק כדי שיהיה עונשים מעין פעולתם שמכרו לדיק יסוד עולם ותיבת גביע מספר פה שהוא מספר פה יסוד עם האותיות והתיבה גם שהוא מספר פה וברית הלשון מכוזן נגד ברית המעור וזה נמשך מזה כידוע וזה שמרמו בפסוק וימלא הגביע וכו' היינו שנתגלה יסוד ולכך הגביע מספר ז"א ע"ה שזה הוא כריתות ערלה שיתגלה הוי"ה ואלדני' והמשכיל יבין :

הרעותם אשר עשיתם כי נחש ינחש איש אשר כמוני י"ל בזה שרימו להם שלא טוב עשו במכירתם אותו כי נחש ינחש וכו' ע"ד דאיתא בזוה"ק ובתיקונים דהד שמע שמכריזין ברקיע מאן דקטיל לחויא יהבין ליה וכו' ובמאי קטיל ליה בללותא לדיק זרק חן לכל עובר וקטיל ליה לחויא בישא וכו' עיי"ש והיינו הרעותם אשר עשיתם במכירתי למצרים כי נחש ינחש איש אשר כמוני שהוא לדיק צריך לזרוק חילים בללותיה לקטול הויא בישא והבן וזהו ר"ת ינח"ש יזרוק חילים נחש שרף : **מה** המעשה הזה וכו' נחש ינחש איש אשר כמוני כו' ויש להפיר בזה אהד למה שינה מלשון שלוחו שאמר ינחש בו והוא לא אמר מלח בו ב' יסלא מאוד על יוסף הנדיק פה קדוש כמוהו שבוודאי כל דבריו עושים רושם ידבר על עצמו דברים כאלה ימשך עצמו בסיטרא דניחוש סטרא דקליפה באומרו ינחש ובוודאי דברים בנו והנה חנני ה' בזה ברחמיו וברו"ח לתרץ זאת שפיו ידבר לחות ולבבו יחשוב על ענין אחר כי הנה בפסוק אשר רוח חלקים מתרגם ארי רוח נבואה עליו גם ידוע שנקרא לפנת פענח ע"ש דמסמריין ליה גליין וגם בעה"ט פירש שמו יגיד על בחינותיו ומעלותיו שהיו בו והיינו לדיק סודה וכו' נביא חכם וכו' ע"ש וזה י"ל ברמו לשון הטהור של יוסף הנדיק שרימו להם שלא הועילו במעשיה' כלום וזהו מה המש"י אשר עשית ללאה ועי"ל כי ידעתם כי ינחש ר"ת יודע נסתרות קלומות שומע כמ"ש פרעה חשמע חלוס ושומע לשון הבנה וכל בחי' אלו רשומים בשמו לפנת פענח כדאית' בבעה"ט ובוואי לא נעלם מכס זה ואיך עשיתם זה המש"י של הכל כי כל דמסמריין ליה גליין ולכך שינה מלשון שלוחו שאמר ינחש בו היינו גביע עצמו וכאן התוה"ק רמו' כנועם רמיוותי' כדרכ' בכ"מ וגם שינה בדברת יוסף הנדיק ולא כתב תיבת בו שנחבון על ענין אחר כנ"ל והבן :

עוד ירמוז נחש וכו' זוה"ק ותיקונים כרוז' כרוז

טקן

בניסן ר"ה למלכים כי החודש ניסן הוא גולגולתא דמלכא ושם נעשה רשומו לכל מיני מלכות הנפסקים למלכים הממונים על האומות זה ישפיל וזה ירים ועל ישראל ועל גוי יחד לפסוק נו גדול' משמים זה החדש נקרא אביב ואותיותיו מורים על זה כי אב פי' כי גדולה הנקרא אב כמו שמני חלקים לאב לפרעה וכו' גם כי אב לכל החדשים גם י"ל אב י"ב. שהוא אב וראש לכל החדשים שהם י"ב כמו שכתב ראש חדשים ולפיכך כי אב לשון גדולה היינו כי בחודש הזה נפסק גדולה לכל מי שירצה ה' לגדלו ולהמליכו וזה יש לומר ויגש אליו יהודה שהיה שורש למלכי בית דוד והיה בחי' מלכות שמים וכו' נפסק גדולה לכל מי שירצה ה' לגדלו ולהמליכו וזהו כי אדוני היינו האדנות והגדולה שלך כי הוא תלוי וממני נפסק לך שאני בחי' מלכות ולכן ידבר נא עבדך היינו מהראוי היה שתדבר עמי כעבד אל אדוניו אשר בידו להסיר מעליו את ממשלתו וליתן לאחר וזהו ידבר נא היינו מהראוי הוא שתדבר עמי בלשון עבדך שתכנה עצמך עבד לי והוא שאמר לו ואל יחר אפך בעבדך היינו שאל תכעוס בזה שאני אומר לך שתכנה עצמך לעבד לא מפני גנותך כי כמוך כפרע' היינו כי באמ' חשוב אתה בעיני כמלך עצמו אך המלך עצמו ג"כ תלוי כי מלכותו והבן:

והנה עיניכם רואות ופיני אחי בנימין כי פי המדבר אלי' צריך להבין למה חלק עיני' לבד ופיני בנימין לבד גם צריך להבין שאינו צודק לומר ראיה על הדיבור והיה ראוי לומר כי אונכס שומעים וכולי ורש"י תירץ זה שהראה להם המילה ומ"מ צריך ביאור כי בפסוק משמע עיניכם רואות כי פי המדבר עליכם לפי צמות לשון הקודש משמע שקאי הראיה על הדיבור וי"ל לפענ"ד אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ח בזה ע"ד וכל העם רואים את הקולות דגם שם יש לתמוה איך יולדק לומר ראוי על הקול והיה ראוי לומר שומעים את הקולות והאמת הוא שאלל לדיקי שלומי אמוני ישראל מהמת הזדככות גופן ובהירות נשמתן יולדק לומר לשון ראיה שהיו רואים ממש בעין שכלם הקולות של כל דיבור ודיבור וכל מה שהיה נעשה בכה הדיבור לגדול דקות רוחניותם השיגו בעין שכלם בכה הראיה דברים רוחניים וזהו י"ל והנה עיניכם רואות ופיני אחי בנימין כי ידוע יעקב ובניו היו מרכבה שלימה ולעת ההוא היה בנימין במקום יוסף הלדיק והוא שדקדק לומר ולהלך לשני עניינים עיניכם רואות ופיני אחי בנימין שהוא לע"ע במקומי וצדגנא דילי כי פי המדבר אליכם בלשון הקודש היינו שאתם רואים שהלשון שלי קודש ולא פגמתי עדיין פי ולשוני והם שהיו יכולין להסתכל ולהבין זה בדברו עמם והוא שפירש"י הראה להם המילה היינו כי זה תלוי בזה ברית המעור מכון נגד ברית הלשון וצוודחי מי ששומר פיו ולשונו מלדבר שקר אינו משקר בברית קדישא וזה נמשך מזה כמ"ש תאבהון ריק רי"ק הוא אותיות קרי והיינו ע"י תבקשו כוזב פלה

בחלק הרפ מן הנבואה שהוא נו"ה בזה תיקן ההוד וזהו שמרמו מספר יו' שהוא מספר נבואה היינו ב' נבואה ר"ל החלק השני מנבואה שהוא הוד לעומת זה היה קליפו' יו' וכשגבר והפיל והשפיל קליפ' יו' ממילא ניתקן ההוד והבן כי קארתי במקום שהיה לי להאריך והמש"י ויש רמו מזה בתיבת חנוכה כי חנה מספר ס"ג והוא מספר נביא וכו' מלא כ"ף ו"ו הוא מספר קי"ב והוא מספר הוי"ה אהי"ה אדנ"י והוי"ה חלקים ג"כ מספר קי"ב הרי כ"ו שהוא הוי"ה נכלל בו ג' שמות אלו ונעשה יחוד הוי"ה אהי"ה הוי"ה חלקים הוי"ה אדנ"י וזהו כוונת ג' ברכות וכוונת נר חנוכה והמש"י:

איתא ביוספין בסיפור ענין הגם של תנבורת חשמונאים על מלכות יו' הרשעה שהגם הו' ג"כ ע"י יהודה מכב"י. ואיתא שם שלכך היה קורין אותו מכב"י על שם שתמיד כשהי' לוחם מלחמות היה אומר מי כמוך באלים ה' שהוא ר"ת מכב"י וכו' עי"ש והנה זה הוא פסוק בתורה מי כמוכה באלים ה' מי כמוכה נאדר בקודש וכו' וי"ל לפע"ד שלכך הו' ענין הגם ג"כ בשמן שדלק שמונה ימים כי שמן הוא בחי' חכמה כמ"ש שמן משהת קודש וקודש הוא חכמה כידוע והיה הגם מעין תנבורת מלחמה שהיה לועק תמיד הפסוק הזה מי כמוכה באלים ה' מי כמוכה נאדר בקודש והיה הגם ג"כ בדבר שהוא בחי' קודש כנ"ל והבן:

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני. י"ל בזה בדרך רמו מה שחנני ה' ברהמיו וברו"ה ע"ס ששמעתי מן אלו נ"ע וללה"ה והוצא בספרים הקדושי' של הרב מפולנאה כי כל התאוות של אדם ידבק בשורשו ד"מ כשבא לו תאו' המשגל ידבק לשורשו שהוא חסד וכן כשבא לו גדלות והתפארת ידבק לשורשו שהוא מדת ת"ת וכו' ואז יתפרדו כל פועלי און וזה י"ל שמרמו בפסוק ויגש אליו יהודה היינו כשנגש ונקרב אליו ח"ו בחי' הודיה ושנה שמשנה א"ע ובא לבהי' גדלות אז ויאמר לשון מחשבה שיחשב כי כפירש"י לשון בקשה אדוני היינו כביכול השכינה מבקשת ממנו שיתקן מדת ת"ת של הש"י ב"ה וב"ש וכו' שפיל לגדלו' מרמוזים לו שיזכור לתקן ולהעלות מדת ת"ת שפיל ומו' יבער בלבו ירא' ה' שהו' מן המדו' שנפלו ואז יהי' יהוד ירא' עם נורא ויתפרדו כל פועלי און כנ"ל והבן:

עוד י"ל ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באוני אדוני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה ע"ד שאמר אלו נ"ע וללה"ה כי כל המלכות והגדול' נפסק לו לאדם במלכות שמים וכמאמר חז"ל על פסוק ומלכותו בכל משלה אפי' ריש גרנותא משמיא מוקמי ליה והיינו אפי' שררה קסני' הכל תלוי אס יפסק משמים יגיע לאדם ואם לאו לאו ועי"ז תכין מה שאמרתי על המשנ' באחד

יוסף בנו לדיק הוא כי בוודאי נתוודע לו ע"פ רוח"ק כל מאורעותיו של יוסף אך אין משיבין את האר"י וכו' בוודאי דבריו דברי חיים הם ולי חנני ה' רמו נסלא בזה אחרי ראותי את פניך וכו' אך לא ניתן ליכתוב ואכתוב מה שחנני ה' ברחמי וברו"ח על פסוק זה וירא את העגלות שהתחלנו בו כי לפי הנרא' מיותר בפסוק זה תיבת לשאת אותו והיה די לומר וירא את העגלות אשר שלח יוסף וממילא ידעינן דשלח לשאת אותו גם לריך להבין תיבת אביהם המיותר שהי' די לומר ותהי רוח יעקב וי"ל בזה לפע"ד שבאמת יעקב הרניש בסימן העגלות אחר ששרהה עליו רוח"ק כל מאורעותיו של יוסף ובפרט המעש' עם אשת פוטיפר ושניול הימנה והוא שמרמו בפסוק וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו כמו שאיתא בתיקונים על פסוק אס תיטיב שאת הכא רמזי רוא דאשת עי"ש וכן י"ל כאן נמי רמזי רוא דא לשאת היינו אשת שהיתה אשת פוטיפר מתאוה לו ע"ד ותשא אשת אותו היינו אות וא"ו שהוא בברית קדישא שנשאר קיים אותו אות ו' שלו שהיה אחד בוא"ו ע"י שמירת הברית בחי' לדיק ולא פנס ח"ו בזה ומה שאמר תיבת אביהם יש בזה ענין עמוק כי ידוע דיעקב היה מרכבה להשם הוי"ה ב"ה כמ"ש והיה ה' לי לאלקים כמ"ש האוה"ח יעו"ש ובהוי"ה יש י"ב צירופים הנולדים מלירו' הראשון וכנגד זה היו י"ב שבטים גזע ענפיו המתפשטים מן השורש שהוא אב לכולם וכל אחד היה בסוד לירו' אחד של שם הוי"ה ב"ה ואף שיעקב הוא יותר על י"ב י"ל כי יעקב ויוסף כחדא חשכנן והבן זה וכשהיו כל השבטים בשלימו' לדקתם והיו הצירופים בשלימות השם הוי"ה ב"ה ג"כ בשלימות והיתה שורה רוח"ק על יעקב וכשה"ו נפנס חיזה לירוף בזה נמשך הפנס ג"כ בהויה ולירוף הראשון כי ענין אחד הם שכולם אותיות הוי"ה ב"ה רק שנתהלפו ולשתנו מלירוף ללירוף והוא שמרמו הפסוק כאן כשלח נפנס ח"ו לדקת יוסף ובדקתו עמד ותחי רוח יעקב והטעם שתלוי זה בזה אביהם היינו מפני אבי הם ר"ל אבי הוא הם והם הוא האב שהכל אחד שכול' שורשם אותיות שוי' רק שיש לכל אחד לירוף אחר ולכך תלוי שלימות האב והשורש בגזע ענפיו ובפרט ביוסף שהיו כחדא דרגא כנ"ל והמש"י :

א וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו ותחי רוח יעקב אביה' והנה תיבת רוח יעקב אין לו ביחוד וי"ל בזה לפע"ד מה שהגני ה' ברחמי ובר"ח כי ידוע תורה בלא דחילו ורהימו לא פרחת לעילא וכשלומד בדחילו ורחימו אזי מביא בתורה רוח חיונית ורוח זה היינו רוח חכמה ובינה שהוא אהבה ויראה ופרחת לעילא כי רוח האדם עולה למעלה והנה אהבה וירא' הם במחשבה שורשם הוא חכמה ובינה ועל חילין תרין כתיב הגפותרות לה' אלקינו שהם במוהא ובלב מוחא חכמ' כי' לבא והם אהבה וירא' שאינם נכריס רק במחשבה הם ומחשבה

כי ברית המעור תלוי בברית הלשון ולכך כמה שהראה להם יוסף הלדיק שלשנו קדוש ולא פנס ח"ו לשנו והוא דבוק באמת נומילא הבינו שלא פנס ח"ו הברית קדישא והבן: ע"ד הג"ל אך אין מדרש בלא הידוש ולתרון קושיות הרמב"ן מה זה סימן שנתן כי פי המדבר אליכם בלה"ק וע"כ שאני יוסף אחיכם הלא יש כמה מן אומות העולם שיכולים לדבר בלה"ק ובפרט המלכים עי"ש וי"ל לפע"ד מה שחנני ה' ברחמי וברו"ח ע"ד שאמרתי כבר בורא ניב שפתים בורא היינו הקב"ה שברא כל עלמין והו ניב שפתים היינו הדיבור של הלדיק והו הבורא ב"ה כביכול שמדבר מתוך גרונו שלום שלום לרהוק ולקרוב כדרש הגמרא הן ללדיק דמעיקרא והן ללדיק שהי' רחוק רק עתה נתקרב אמר ה' היינו זה הדיבור אמר ה' כנ"ל ורפאתיו ע"ד שפירשתי כהוט השני שפתותיך היינו כמו חוט השני שנתן סימן על כפרת עונותיהם של ישראל אס הלבין אס לאו כך שפתותיך הוא סימן ע"ד אס שגורה הפלתי כפי יודע אני שהוא מקובל ובוודאי ורפאתיו כשהדבור וך וללול ונקי והנה כבר פירשתי וכל העם רואים את הקולות שהיה ראוי לומר שומעין אך מחמת שהיו דבוקים בה' בכל נפשם ממש עד שהיו רואים בעין שכלם ממש ועין הוא מספר ק"ל. והו רואים את הקולות והבן והו והנה עיניכם רואות ועיני אמי בנימין היינו שלדיקים כמותכם וגם בנימין היה בהי' לדיק בעת הזאת במקום יוסף הלדיק כנ"ל יש לכם לראות ממש בעין השכל כי פי המדבר אליכם בלה"ק היינו בלשוני הקדוש חוכלו להבין שכביכול הבורא ב"ה הוא בעצמו ממלל מתוך גרוני כנ"ל וזה בוודאי אין בכל אומה ולשון ובוודאי שאני יוסף אחיכם והבן :

וירא להם עגלות ע"פ פרעה לריך להבין השינוי זה שנתורה לא אמר ע"פ פרעה ואח"כ כתיב וירא את העגלות אשר שלח יוסף וכו' וי"ל בזה מה שהגני ה' ברחמי וברו"ח בדרך רמו כי עגלות היינו לשון עגולין והיינו נקודים וטיפין ומוהין והוא בתהלה ע"פ פרעה אותיות פה רע היינו שנמשך אחר הפה רע כי ברית המעור וברית הלשון כולו חד הוא ואח"כ כשנכנס בבחי' יוסף הלדיק שהוא בבחי' טוב ע"ד אמרו כי טוב והוא מוסיף והולך בכל יום אז ותחי רוח יעקב אביהם והמשכיל יבין :

וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו ותחי רוח יעקב אביהם הנה באוה"ח כתב על אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי כי אע"פ שכבר האמין שהוא חי בסימן העגלות כמאמרס ז"ל מ"מ לא היה מאמין אס לא נפנס ח"ו לדקתו ועודנו בשלימותו עד אחרי ראותו את דמות פניו והכיר שעדיין בלדקתו עומד ונקרא חי ע"ש והתור' ניתנה לידרוש ואף שיש להשיב קצת על דבריו כי ר"ד ותחי רוח יעקב ששרתה עליו רוח"ק ושבינ' הית' שורה עליו וממילא ידע בוודאי אס

ויגיש

ולכך לא תירא ממה שאתה ירא והבן :

וילקט יוסף את כל הכסף בשבר אשר הם שוברים

וכו' ואיתא בגמרא שלש מסמוניות הסמין יוסף אחד נתגלה לקרח ואחד לאנטונינוס שהיה בימי רבי ואחד יתגלה לעתיד לבוא וי"ל שרימוזו בזה ע"ד שיש שלש אונרות להקב"ה אור של יראת שמים ואור של שבת כמאמרם ז"ל מתנה טובה יש לי בבי' גנוי ושבת שמה ואחד והיית' לי סגולה פירש"י אור חביב ואף שאיתא שאין לו להקב"ה בעולמו אלא אור של יראת שמים בלבד וכו' י"ל דבאמת כל הג' אונרות הם אור של יראת שמים ונכללו בו כי שבת היינו נג"ד ירא שבת גם והיית' לי סגול' אור חביב היינו כמו שאמרתי ע"ז ע"ד וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך והיינו אתם תהיו האור חביב שלי שהוא יראת שמים שיראו מכס והבן וי"ל שזה שרימוזו חז"ל שכל אלו שלש מסמוניות ואונרות היו ביוסף כמו שאמרתי בפירוש החרגוס על התחת אלקי' אני הדחלל דה' אלא היינו מה שאתם יריאים ממנו הוא מחמת שאני נעשה אור של יראה ודחילו דה' והוא שאמר וילקט יוסף את כל הכסף וכו' היינו כי יראה היא בונה כמו ירא נשת והוא שאמר שליקט יוסף כל הכסף כסף לשון בונה כמו נהמא דכסופא והיינו שכל היראות היו ביום' והמשכיל יבין :

אן נאמר וילקט יוס' את כל הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען בשבר אשר הם שוברים ויבא את הכסף ביתה פרעה יש בזה רמז נפלא ע"ש אשר קבלתי מאבותי זל"ה וע"פ אשר חנני ה' ברחמי וברו"ח כי ידוע מאח"ז נ"ע וללה"ה כי התאוות והרהורים זרים הבאים לאדם ה"ו הוא מחמת מדת החסד שנפל וכאשר האדם מתבונן בזה בבוא אליו תאו' הרעו' ההם ר"ל ומתיירא והרד על חסד הקדוש אשר כל העולמות תלוים בו בחסדו הגדול יבוא למקום נמוך וגרוע כזה בתאוות בהמיות ממש מעשה בהמה וכאשר בא אל היראה וחם על דבר יקר כזה שיבוא בערך שפל כזה אזי בזה מעלה המדה הזאת לשורשה ומביא חסד עליו ועל כל העולם הוא מעורר חסד ורחמים בזה שהוא מרחם על חסד אל וגורם חסד ורחמים מלא כבודו היא השכינה כביכול ויש עוד בחי' גדולה מזה אפי' כשרואה אחרים בעלי עבירה שנמשכים אחר הזנות ח"ו ומתבונן בזה שתאוות שלהם באים מחמת החסד הגדול שנפל לעמקי הקליפות ר"ל וירא וחרד ע"ז וחם ומרחם על חסד אל מדה יקרה וקדושה כזה שנפלת לשפלות וגרועות ועבירה מאוד כנ"ל פועל ג"כ שמעלה בחסד לשורשה וגורם חסד ורחמים מלא כבודו ואת כל הארץ אמן והבן וזה י"ל שמרמוז הפסוק וילקט יוסף היינו הנדיק מלקט את כל הכסף לשון תאוה כמו נכספה וגם כלתה נפשי וכו' היינו התאוות זנות ה"ו שהוא מצרים שהוא שורש לכל הזנות כי מצרים נקרא ערות הארץ וגם ארץ כנען הוא שורש לכל התאוות רעות וזרות בחי' החסד

ומחשבה היא נקודה כי שורש של מחשבה הוא יו"ד וי"ד היא נקודה ואיתא בתיקונים אותיות הם מרובעי' ונקודים הם עגולים והנה ידוע מאח"ז נ"ע וללה"ה שהתורה נקרא יעקב כמו שאמר על יעקב חבינו לא מת היינו שהתורה היא נחיות ואיני' בפילה לעולם וזה י"ל הרמוז בפסוק וירא את העגלו' כי עגלות נקרא ע"ש האופנים שבו שעגולים הם וי"ל שמורה על נקודו' שהם עגולים והיינו המהשכו' של אהבה ויראה כשהש"י רואה זה אשר שלח יוסף היינו המושף והולך חמיד בכל יום ממדריגה למדריגה ועוסק בתורה בדחילו ורחימו לשאת אותו היינו להגביה אותו לפרוח לעילא אז באמת ותהי רוח יעקב חביהם היינו שמכנים בלימודו רוח היוני' בתור' הנקרא יעקב ע"י לימודו בתורה כדו"ר מכנים חיות בתורה ובכל הנבראים וזהו רוח יעקב חביהם שהתורה היא האב והשורש לכל הנבראים והבן כי קרתי ויש סוד בזה כי יעקב היה מרכבה לוא"ו של הוי"ה ב"ה שהיא בחי' רוח ע"ד ה' אחרונ' היא הנפש והוא היא בחי' רוח וזהו ותחי רוח יעקב רוח זהו ממש יעקב חבינו ע"ה והבן :

ויבא יעקב בארה שבע ויזבח זבחים לאלקי חביו יצחק יש להעיר בכאן בתיבת בארה ולא כתיב לבאר ואף שרש"י פי' בכאן כמו לבאר והיינו ע"ד כל חיבה שצריכה למד בתהלתה הטיל לה הי בסופה מ"מ בוודאי התורה מרמזת לנו מה בשינוי הלשון ולא כתיב בפירוש לבאר כמ"ש האוה"ה אלל וילך חרנה ע"ש וי"ל לפענ"ד מה שחנני ה' ברהמי וברו"ח שיש בכאן רמז נכון בזה דהג' יש להעיר עוד במה שכתב ויזבח זבחים לאלקי חביו יצחק ומדוע במקום ההוא ובעת ההוא תלה דווקא הזבחים באלקי חביו יצחק ובמקום אחר כתיב שניהם אלקי יצחק ואלקי יעקב וכאן לא הזכיר אלא אלהי יצחק לבד והענין האמת הוא לפע"ד דהג' בפסוק שאחריו כתיב וירא אליו ה' וכו' אל תירא מרדה מצרימה אנכי ארד עמך וכו' והנה אנו רואים ממה שהש"י אמר לו אל תירא מסתמא היה ירא לירד מצרימה וכך איתא בפירוש במפרשים ע"ש מה היה היראה שלו והכלל הנדיקים מסתכלים תמיד בכל עת ובכל רגע על עצמם באיזה מדריגה זבחיזה בחי' הם כדי לידע איך לקשר עצמם להבטיח ב"ה באותו בחי' והנה כשראה יעקב שבה לבחינת יראה מיד רא' לקרב הירא' אל השורש הי"ה הפנימי' והעיקרי' שהוא פחד יצחק והוא שרימוז הפסוק ויבוא יעקב בארה מספר יצחק היינו שבה לבחי' יראה ופחד בחי' יצחק ולכך ויזבח זבחים לאלקי חביו יצחק היינו שראה לקרב ולדבק אותו היראה והשפח אל השורש שהוא פחד יצחק וז"ש לו הש"י אח"כ אל תירא משום דבר מרדה מצרימה אף שיראתך יראה עמוקה היא ואמיתית ג"כ כידוע זה שיראתו היה שלא להשתקט שם ח"ו בעמקי הקליפות עכ"ז אינו חביב יראה כלל כי אנכי ארד עמך וכו' וכיון שהש"י שם אז בוודאי בטליו כל היראות האלו וכיוצא בהם

כל החוצצות מכל הארצות ולכך נקרא מלרי פחת הארץ כמ"ש ערות הארץ בזהם לראות והיינו לעדל השיקוף והחיעוב הנמלא בה וזה י"ל שמרמו הפסוק וילקט יום' את כל הכסף הינו הכסופים וחמוזות הרעות הנמלא בארץ מלרים ובארץ כנען שהם כללות החיעוב בשבר אשר הם שוברים היינו מה שנפלו ע"י השצירה אותם נ"ק ליקט יוסף והעלם לשורשם והמש"י :

פרשת ויחי

וַיְחַי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מְזוּקָן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיִּגַּשׁ
אוֹתָם אֲלֵיו וַיַּחֲבֹק לְהֵם וַיִּנְשֹׁק לְהֵם וְכוּ' וַיֵּשׁ
אֶת אֶפְרַיִם לְפָנָיו מִנְשָׁה וְהַקֵּשׁ הַלְוִיָּהּ וַיַּחֲבֹק אוֹתָם
וַיִּנְשֹׁק אוֹתָם הִיָּה רֵאִיו לומר ופירש הוא ז"ל כי ללד שכבדו עיניו מזוקן היה מחבק שלא במקום החיבוק ומנשק שלא במקום הנישוק ולזה אמר להם ולא אמר אותם ע"כ דבריו וי"ל לפע"ד בדרך רמוז בענין הזה מה שחנני ה' ברחמינו וברו"ח ע"כ הקדמת הספרים הקדושים של הכהן הגדול ועיני ישראל הם הלדיקים שהם עיני הדור ע"ש שמשיחי ומסתכלים תמיד בכל פעולתן של אותו הדור שלא יעשו ח"ו שום עולה ופרלה ואם רואה הלדיק במעשיהם איזה עול אזי מוכיחים נגד פניהם להחזירם למוטב ע"כ . וזה י"ל שמרמו כאן בפסוק ועיני ישראל היינו הלדיקים וחכמים שהם עיני ישראל כבדו מזוקן היינו שכבדו מלהסתכל בפעולות ישראל והיינו מזוקן ר"ל מחמת שמעשיהם הרעים נתיישן מאוד והורגלו בהם כ"כ עד שגדמה להם כהיתר ולכך ח"א כלל להוכיח אותם על מעשיהם כי בעיניו אין עושה שום רע ח"ו רק הוא לדיק גמור אע"פ שעושה כל הרעות לא נחשב כלל בעיניו זה לדבר רע רק מחמת הכגל נעשה טבע ולכך לא חכל לראות היינו ח"א לסבול ולהכיל ולראות במעשיהם מעדל השצרון לב שרואים שהעם מתפרלים כ"כ ובעיניהם אין עושים שום רע חלילה רק כולם לדיקי גמרי' וא"א להוכיח אותם ואשפ"כ ויגש אותם אליו היינו שאע"פ שקשה ללדיק מאוד מעשיה' הרעים עכ"ז הוא מקרב אותם אליו בחושבו ועמד כולם לדיקים אפי' פושעי ישראל מלאים פלות כרימון ויחבק להם הוא ג"כ לשון קירוב שהצקו בצורעותיו והיינו שהוא מקרב לרולים להתקרב אל הלדיק בכל מיני קורבה וחיבה ועוד יותר מזה וינשק להם היינו דביקות וזיווג רוחא ברוחא ולרמוז זה ג"כ כחן שלא אמר אותם כתירון האו"ח היינו שבאמת לא יוכל להיות הקירוב במקום הקירוב מחמת האמת שאינו נהגה מפעולתי' ובפרע שא"א להיות זיווג דביקות רוחא ברוחא כראוי כי איך יקושר נפש לדיק בנפש עשות רע שהם שני הפכיים עכ"ז קירובם רק שלא היה הקירוב במקום הראוי והאמיתי כאשר אם יעיבו מעשיהם וישם את אפרים לפני מנשה כי שני בחינות אלו אפרים ומנשה

וראי' כשהש"י הזהיר על פריות אמר כמעשה ארץ מלרי' וארץ כנען וכו' וזהו מסתמא יודע הכל ובורא הכל גלוי וידוע לפניו ששם בארצות האלו הוא שורש כל התלות זרות ר"ל ושם היא מרגיע לילית ר"ל וזה שאמר שהלדיק שהוא בחי' יום' הוא מלקט את כל התלות מארץ מלרים ומארץ כנען הבאים משם הן על עלמו הן על הארץ בשבר אשר הם שוברים היינו בזה שירא וחרד וחם ע"ז שהם שוברים החסד ומחמת שבירת מדת ההסד שנפל משורשו ומזה בא להם התאו' ועושים מעשי בהמה ושוברים אותו יותר וזוה שהוא ירא וחרד ע"ז ויבא את הכסף היינו התלות שהוא מדת החסד ביתה פרעה פרעה מספר ספירה היינו שהוא מקרב אותו לשורשו ונעשה ספירה ככל שאר הספירות ונתעל' מעמקי הקליפות וזהו חסיד המתחם' עם קונו וגורם חסדים ורחמים עליו ועל כל באי עול' יה"ר שיהיה כן עלינו ועל כל ישראל אמן :

א"י ע"פ מה שאמר ח"א"ז נ"ע זללה"ה כי המתחבה
זרה הבאים לאדם בתוך התפלה הוא מחמת
תשוקתה ורולה בתיקונה להעלותה לשורשה והיינו
הנילוץ הקדוש שבחוכה מתאווה לבוא לשורשה וכבר
גלוי זה כי בראות האדם שבא לו מחשבה זרה מאיז' תאוה או שאר דברים ר"ל יתבונן מזה איך לעבוד לה' מלד הק"ו וזהו איזהו חכם הלומד מכל אדם אפילו מילנה"ר והיינו אם בדבר הזה יש תאוה להתענוג השפל שבו שהוא רק נקודה חיוניתה מן תענוג לכל ההעמגים ואיך לא לעבוד את ה' שהוא המחיה את כולם והוא הענוג לכל ההענוגים וחיות לכל ההיים וזוה ההשכלה בא לדביקות גדול ומעלה הנילו' קדושים שבחוך המ"ז לשורשה ועו' יחד וזווג אמיתי וזהו י"ל שמרמו בפסוק וילקט יוסף היינו הלדיק העובד את ה' בהתקשרות בחי' יוסף את כל הכסף היינו כל הנילו' אשר הם כוספים ומתאווי' לתיקון לעלות לשורשה הוא מעל' אותם ומלקט אותם בשבר אשר הם שוברים היינו ע"י המ"ז הבאים לו בתוך התפלה ומשברים אותו בדביקותו לאיזה תאוה או שאר דבר כנ"ל מזה בא עליה להג"ק שיש בתוך המ"ז ההיא כנ"ל שהוא לומד מזה איך בהתקשר יותר בדביקות הבורא ב"ה עקרא ושרשא דכל עלמין תענוג לכל התענוגים תענוג אמת ונלחי שאינו בטל לעולם וזוה ויבא את הכסף היינו הנילוץ הקדוש המתאוה וכוסף לידבק בשורשו הוא מצית אותו ביתה פרעה היינו להשכינה הקדושה הנקרא פרעה ע"ש התגלות ונעשה משבר אותיות בשר קודש שהוא בחי' לדיק ומעורר בו' הענוג גדול ויחד וזיווג עליון והבן :

א"י וילקט יוסף את כל הכסף וכו' אשר הם
שוברים וכו' י"ל בזה בדרך רמוז ונקדים
הפסוק כמעשה ארץ מלרים וכו' לא העשו וכו'
ולכאורה למה טעם ארצות אלו יותר משאר ארצות
כי צודאי מעשה כולם הם תועב' להקב"ה אך מפני
שב' ארצות אלו הם היו טבות בעומאם ובהם נכלל

ויהי

מה שאירע ליטקב אירע ליוסף ולכך כמו שאירע ליטקב שנטל הזכור' מראובן ונתני ליוסף כך ניטל הזכור' מן מנש' וניתן לאפרים גם כי באמת לא הי' מנש' מן טפה ראשונה כי ויפוזי זרועי ידיו ודרשו חז"ל שיאלו יוד טיפות ונלוות מן אלבעות ידיו וזה י"ל הרמו בפסוק שכל את ידיו היינו שלכך השיב יד ימינו על ראש אפרים ולא על יד מנשה הזכור כי השכיל בידינו של יוס' וזהו שכל את ידיו והיינו שיאלו י' טיפות ע"י אלבעות ידיו ונמלא מנש' אינו הזכור ויאמר יוסף לא כן חבי היינו ע"פ התור' שהוא כן מספר ע' שע' אנפין לאורייתא ומדין התור' אינו כן שאש"ה מנש' הזכור והוא שאמר וימאן אביו היינו שמרמו אל מעש' דאשת פוטיפר שכתוב שם וימאן יוסף הי' ע"י דמות דיוקנו של אביו כידוע מאמרם ז"ל ושם הי' מה שהי' ויפוזו זרועי ידיו מן הי' טיפות שיאלו מקשרי אלבעותיו ולכך מנש' אינו ראשית אוקי ויאמר ידעתי בני היינו שאת' בני זכאי' א' עמי ממש ולכך כמו שאירע לי עם בני כך אירע לך שניטל הזכור' ממנש' וניתן לאפרים או י"ל ידעתי לשון יחוד היינו בשעה שידעתי ביחוד הראשון שלי היו בדעתי בני היינו על רחל שאתה הראשון ממני' ולכך ניתנה לך הזכור' וכמו שאירע לי כך אירע לך כנ"ל גם הוא יגדל היינו כי הזכורה הגדול' ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו ולכך לו ראוי הזכורה והבן:

וְאָנֹכִי נָתַתִּי לָךְ שָׂכָם אֶחָד עַל אַחִיךָ וַיֵּלֶךְ בְּזֶה בְּדֶרֶךְ רָמוֹז כִּי יָדוּעַ שְׁנֵי יְחֻדִים יֵשׁ שְׁאֵנוֹ אֲוֹמְרִים בְּכָל יוֹם וְהֵינּוּ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וּבְשִׁכְמֵלָוֹ שֶׁהוּא ג"כ רוֹא דִּיחֻדָּא כְּדֵאִיתָא בְּזוּה"ק וְשִׁנְיָה' מִתִּיחֻדִים ע"י מִי שֶׁהוּא בְּבִחִי' לְדִיק וְהֵנָּה יוֹסֵף הִיא בְּבִחִי' לְדִיק וְבִחִי' דְכָר שֶׁהוּא מִשְׁפִּיעַ וְשֶׁאֵר שְׁבָעִים הֵיוּ בְּבִחִי' נֹקְבָא וְזֶה י"ל שְׁרִימֵנו לֹא יִעֲקֹב אֲבִינוֹ וְאֵנִי נָתַתִּי לָךְ שָׂכָם ר"ת שֶׁסְ כְבוֹד מַלְכוּתוֹ שֶׁהוּא רוֹא דִּיחֻדָּא אֶחָד הוּא יְחֻד הַשְּׁנֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶחָד וְזֶהוּ עַל אַחִיךָ שֶׁהוּא הִיא בְּבִחִי' דְכָר וְהֵם בְּבִחִי' נֹקְבָא וְהַמְשָׁכִיל יִבִּין:

אֲשֶׁר לקחתי מיד האמורי בחרבני ובקשתי ותרגומו בללותי ובצעותי יש להבין החילוק בין בללותי ובצעותי' בללותי היינו תפלי' כפשוטו ובצעותי' י"ל פירושו רצון כמו מאי בעית טפי היינו ע"ד רצון יריאיו יעשה שפעמים השם יתברך עושה רצון הגדיק בלא תפלי' והמשכיל יבין:

הַקְּבִצוּ ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם י"ל ע"ד אוקירו לגשייכו כדי שתתערתו ושמעתי בזה רמוז נשייכו היינו לשון שכת' כמו נשיי אלקים והיינו אף כשנופל ממדריגתו ואוכח בה' אוקירו אותו המדריג' ויתן אל לבו שהוא כדי שתתערתו היינו יריד' זו עורך עליה הוא כדי לפלות אל מדריגה יותר וזהו בחינת מנש' ואפרים מנשה היינו לשון שכתה שהוא כשנופל לקטנות ואפרים הוא לשון פרה ורבה היינו בחינת גדלות וזהו שאמר הכתוב אחיו הקטן יגדל ממנו ממנו

דייקא

ומנשה יש בישראל מנשה ע"ש כי נשני אלקים וכו' היינו לשון שכתה שזוכאי' בה' הנכבד והגורא במעשיהם הרעים ואפרים הוא לשון פרה ורבה היינו שעכ"ז הם מלאים מלות וכו' והוא שרימו הפסוק שהלדיק מקרב מאוד אפי' את כל הרשעים והוא משים אותו בחי' הטוב של אפרים שבהם לעיקר וראש לפני בחי' הרע שבהם שהוא מנשה כי מנשה הזכור היינו דבאמת מנשה היינו הבחי' הרע שבהם הוא העיקר ומחנבר יותר בהם מ"מ הלדיק מלמד זכות על ישראל כנ"ל וי"ל שהוא ג"כ טעם כי מנשה הזכור היינו שזה אמרי הלדיק מה שהם שוכחים בה' הוא בראשונה ובהתחלה אח"כ נזכרי' בה' ומתחרטי' מאוד על מעשיה' ומקבלים על עצמם שיטיבו טוב מעשיהם כי זה דרך הלדיק ללמד תמיד זכות על ישראל עם קדוש ולקרוב בשתי ידיים בזהבה וחיבה ישמע חכם ויוס' לקח במותר השכל הזה הנוהג תמיד ונפרט בדורותינו כי תורת ה' תמימ' עומדת לעד:

וַיְבָרֶךְ את יוסף וכו' האלקים הרועה אותי וכו' בכאן תמהו כל המפרשים שלא נזכר כלל

בפסוק יוס' רק יברך את הגערים וי"ל שיש בזה רמז על יוסף דהנה ידוע אע"פ שבוודאי הש"י ב"ה וב"ש הוא הזן ומפרנס לכל מקרני ראמים ועד ביצי בינים מ"מ הכל הפעיל ה' שיהיה בדרך הטבע שיש עילה וסיבה מהיכן כ"א מתפרנס כ"א לפי סיבתו ועסקיו לאחד מן הרווחת הסחורה ולאחד מן מתנות בני אדם היא הסיבה אשר על ידה מתפרנס ובאמת הש"י הוא סיבת כל הסיבות ומ"מ נעשה ע"י הטבע והנה הטבע והסיבה שזן את יעקב בעת ההוא היה ע"י יוס' וזה י"ל שמרמו בדברי יעקב אלו האלקים היינו מספ' הטבע אותו הטבע הרוע' אותי כתרנומו דזן יתי ואמר מעודי ועד היום הזה שכלל שני עניינים אחד שפשוטו על הש"י ב"ה ואחד על יוס' ע"ז קאי ועד היום הזה שבעת ההוא הוא היה הסיבה לזון אותו וכו' יברך את הגערים היינו שיברך עם הגערים והבן:

יְבָרֶךְ את הגערים ויקרא בהם שמי וכו' וידגו לרוב בקרב הארץ יש להבין בכוונת דברי

קדשו שתלה וידגו לרוב בקריאת בהם שמו והיינו ויקרא לשון המשכה כמו מי שקורא לחבירו בשמו הוא מושך אותו אללו והוא שאמר שיתמשך בהם שמי שהוא יעקב ויעקב הוא מדת אמת שהוא קיים לעולם ואינו נפסק כלל רק תמיד פרה ורבה יותר ויותר ואין בו שום שליטת עין הרע כלל שיפסוק ח"ו כמאמר הזוהר קושטא קאי ולכך ממילא וידגו לרוב בקרב הארץ שלא יהיה בהם שום הפסק לעול' רק יפרו וירבו תמיד יותר ויותר וק"ל:

שָׁכַל את ידיו כי מנשה הזכור וכו' ויאמר לא כן חבי ידעתי בני ידעתי גם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו. י"ל בזה בדרך רמז מה שחנני ה' ברחמיו וזכר"ח כי יעקב ויוסף כהדא חשבינן ושניהם היו בדרגא חדא דרגא ללדיק וכל

ומסתכל שזה כל המנוחה והמרנוע כי טוב היינו תורה כמ"ש כי לקח טוב וכו' ואת הארץ כי נעמה היינו אין שום דבר נעים רק ללמוד התורה בלחם שהוא ארץ כמ"ש אחת מארץ תלמה ויט שכ"מ מספר שס"ה ע"ה היינו שס"ה ל"ת הוא נוסף מעליהם שלא לעשות אותם ושלא לעבור ח"ו על אחד מהם ואז ויהי למ"ס מספר סמאל ע"ה עובד היינו הינה"ר בעלמו מסייעו לעבודת ה' על דרך ומלאת את לבו נאמן לפניך שהינה"ר כורת עמו ברית. או י"ל ע"ד כי לחמנו הם ואית' בזה"ק שהרשעים מסייעין ומכינים מזון ולחם לאינון דמשתדלין באורייתא והוא שמרמו ויהי לחם היינו הם"ס וסייעתו עובד היינו שהוא עבד לו ומכין לו מזון וכל לרכו לאותו שמשתדל באורייתא והבן: **אז** י"ל ישכר חמור גרם וכו'. והנה רבו בזה המפרשים אעפ"כ ע' פנים לתורה דהנה ידוע בתורה הקדושה יש רמ"ח מלות עשה כנגד רמ"ח אברים שבאדם כל מילה מיוחדת לאבר א' וכשאדם מקיים המצו' ומשכר כל עלמותיו ואבריו לקבל עליו עול תורה ומלות לעבוד בהם את השם נעשה מלך על כל אבריו וכל אבר שמשכר ומכניע אותו לעבודתו ית' נעשה מלך ושליט על אבר ההוא והנה ידוע שחמשה אברים אינם ברשותם להטותם לעבודת ה' עינים אזנים וכו' אינם ברשותם להטותם לעבודת ה' ולכך מלך הדין א"א להשיג זה להיות מושל על ה' אברים אלו כי אינו תלוי ברצונו והפלו רק רמ"ג אברים אבל אברהם אבינו ע"ה מהמת שהיה מדתו מדת החסד והאהבה שהיה עובד את ה' מאהבה ולא לקבלת שכר נתעורר עליו ג"כ חסדו של הקב"ה לעשות לו חסד חנם והמליכו על רמ"ח אברים אע"פ שלא נתעורר בפעולתו באברים אלו כנ"ל כי הש"י משלם מדה כנגד מדה וזהו שכתחלה היה נקרא אברם מספד רמ"ג היינו שלא זכה עדיין למלוך על ה' אברים הג"ל ואה"כ זכה ונקרא אברהם בתוספת ה' מספר רמ"ח להורות שהמליכו הקב"ה על ה' אברים הג"ל ג"כ וזה י"ל פירוש הפסוק דהנה ידוע ישכר היה מטה שכמו לסבול עול התורה ומלות כי יש שכר וכשמו שמורה יש שכר שזה שעשה המלות זה עלמו היה שכרו בעיניו ולא לשום תשלום שכר נוסף ע"ו רק כבר יש שכר שזכה לעשות מצו' בוראו ית' אז יזכה לחמור גרם היינו שנעשה מבחי' גרם מספר רמ"ג תיבת המר מספר רמ"ח והיינו שיתעורר עליו מדת החסד מהש"י ג"כ לעשות עמו חסד חנם שימליכו על רמ"ח אבריו כמו בסנינת אברהם שניתוסף לו ה' ונשתנה ממספר רמ"ג למספר רמ"ח כנ"ל והבן:

מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך י"ל הרמו בזה לפי ענ"ד אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ה ע"פ דאיתא במסכת קדושין ראית מימך חיה ועוף וכו' ומתפרנסין שלא בצער ומה אלו וכו' אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי נמלא ע"י שאדם הולך בדרך טוב וישר בחייו

דייקא היינו מן צחי' מגש' שהוא קטנות עולה למדריג' יותר גדולה ממה שהיה כבר וזהו הקב"ה ושמו בני יעקב היינו כשאתם במדריגת קטנות ועקב ושפלות ושמו היינו שתבינו זה שהוא כדי ושמו אל ישראל אביכם היינו שע"י מדריג' תהותו' תוכל לבוא למדריגות יותר גדול' והמשכיל יבין: **שמעון** ולוי אחים כלי חמם מכרותיהם בסודם אל תבוא נפשי וכו'. אהלקם ביעקב ואפי"ס בישראל כבר בארתי בשם אה"ו וללה"ה כי המתשבות זרות הבאים לאדם כי מתאזה הנילון הקדוש שבתוך אותיות המ"ו לתיקון ולהעלותו לשורשו ולתקנו וכל המ"ו בעולמות העליוני' האותיות' הם אורות נחות אלא שירדו למעמקים ונתלבשו בלבושים נוחים כמו שביאר אה"ו וללה"ה והסיר את שמלת שביה מעליה וכו' שלא ליקח אותם בלבושין המגואלין רק יראה להסיר ולהפריד מהם הלבושים הנזוים ואז יאירו בשחר אורם וזה י"ל שמרמו בספוק שמעון הוא אותיות שם עון ולוי היינו דבר הדבוק לה' הם אחים היינו האותיות השם של העון הוא צחי' אחת ואחת עם דברים הדבקים בה' היינו קודם ירידת האותיות אלו שנלכדו בעון המ"ו היו ממש נלוות הקדושים ואורות קדושות התלוים באותיות כמו שאר כל אותיות התור' והתפלה אלא שירדו למעמקים וזהו כלי חמם מכרותיהם היינו ע"י מעשים רעים גורם שנמסרו האותיות' ח"ו לחיזונים ונעשה לרוף של עון וחטא לכן בסודם היינו בתענוגים הגשמיים אל תבוא נפשי רק אהלקם ביעקב היינו איש המוני שהוא צחי' יעקב צריך לשכר המ"ו בכל מה דאפשר אהלקם הוא לשון חלק היינו שיחלק ויפרד עצמו לגמרי מהם. ואפי"ל לשון נפון גלימא בישראל היינו אותם שהם בעלי תורה ועבודה צחי' ישראל הוא יתבונן בהם איך להעלות הנילונים קדישין שבתוכם ממעמקים כמו איה חכם הלומד מכל אדם וזהו ואפי"ס היינו שיראה לנפץ ולשבר ולהסיר מעלי' האבק והפסולת ליפותה ולהעלות לשורשן והבן:

יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתים וירא מנוחה כי טוב זאת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול ויהי לחם עובד. י"ל בזה לפע"ד בדרך רמו אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ה שכאן מרמו ענין הלומד תורה לשמה ולא לשום קיבול שכר רק זה הוא שכרו מכל עמלו שזיכה אותו הש"י שלומד תורתו באמת לשמה ואינו צריך עוד לשכר יותר וזהו הרמו ישכר היינו יש שכר שכר יש לו שכר מה שזכה למדריגה זו והשוב הוא בעיניו יותר מכל השכר שנעולם ואז יכול ע"י אור תורתו לבטל כל הגזירות רעות ח"ו וזהו חמור מספר רמ"ח מלות עשה של התורה גר"ס ר"ת גזירות רעות מבטלת ע"י התורה רובץ בין המשפתים היינו ע"י שגורה תורתו ותפלתו בפיו ונשפתיו בזה הוא מבטל כל הגזירות רעות ר"ל ע"ד חס שגור' תפילתי כפי יודע אני שהוא מקובל וכו' וירא מנוחה כי טוב היינו שרואה **דרת**

עלי היינו שיש עליה פין היינו לאותו עין שחסכל
בו בנות היינו נשמות של ישראל לעדה דוחקים
עלמם לילך ולעבוד ולהסתכל בו. וזהו עלי שזר היינו
משני שיש להם עליה מן ההבט' והסתכלות בדמות
אור פניו הקדוש והבן:

ויחנמן הרופאים את ישראל י"ל בזה דהנה
הלדיקים הם הרופאים שמרפאים נפשות
ישראל ועושים אותם כבריה חדשה שנחדש לו אור
חדש שלא היה לו מעולם ונעשה כקטן שטלד. והוא
שמרמו ויהגטו כמו התאנה חנטה פניה היינו
הרופאים את ישראל היינו הלדיקים שמרפאים את
ישראל רפואות הנפש ועושים אותם כבריה חדשה
שמזמיח אור שלהם מחדש וזהו ג"כ וימלאו לו
ארבעים יום היינו צהינת ילירת הוולד שנעשה כקטן
סגולד ע"י התחדשות אור תורה הבא לו ע"י
לדיקים והבן:

ויאמר אליהם יוסף אל היראזו התחת חלקים חני
וכו' ותרגמוו ארי דהלא דה' אנא ונריך
להבין כוונת דברי התרגום האלו שאין לו שום ביאור
ונפרשה וינא אלל יעקב שאמר התחת חלקים חני
אשר מנע ממך פרי בטן שם פירוש התרגום דברים
אחרים המני את בעיא הלא מן קדם ה' את בעיא
וכאן שינה התרגום בפירושו ונריך להבין זה. וי"ל
לפע"ד אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ה ע"ד שאמרתי
על פסוק והייחס לי סגול' מכל העמים ופירש"י
אוצר חביב זהנה ידוע שאין לו להקב"ה בעולמו
אלא אוצר של יראת שמים בלבד. וי"ל כאן ע"ד וראו
כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך
והוא שאמר והייחס לי סגולה היינו אוצר חביב שלי
שהוא יראת שמים שיריאים ממנו אתם תהיו זה
האוצר היינו שכולם יראו ממך כמ"ש וראו כל עמי
הארץ וכו' ויראו ממך וזהו סגולה מכל העמים וזה
י"ל ג"כ פירוש התרגום כשראה יוסף שהיו יריאים
ממנו אמר להם אל תיראו יראה חילונית גשמית
ממני כי בודאי איני יכול לעשות לכם דבר מבלעדי
ה' רק התחת חלקים חני היינו ארי דהלא דה' אנא
היינו מה שאתם יראים ממני הוא מחמת שאני זכיתי
להאוצר של יראת ה' ולכך אתם יראים ממנו אבל
באמת ממני בעלמי אין אתם לריכים לירא שא"א
לעשות לכם דבר מבלעדי ה' כמו שאתם חשבתם
לרעה וחלקים השבה לעובה אך מה שאתם יראים
ממנו היא כי אני נעשיתי האוצר של יראת שמים
שיראים מהש"י אני זכיתי לזה וזהו ארי דהלא דה'
אנא מה שיראים מן ה' אלל היינו אני נעשיתי זה
שיראים ממנו כי שם ה' נקרא עלי והבן:

בוודאי יש לו פרנסה טובה כי חסרון פרנסה הוא
רק ע"י רעות מעשיו כנ"ל וזה י"ל שמרמו בפסוק
מאשר היינו ע"י שמאשר את מעשיו והולך בדרכי
ישרים שמנה לחמו יש לו פרנסה טובה ושפע רב
עוז והוא יתן מעדני מלך הוא ואו הנוספת היינו
שיש עוד פעולה דבר נסתר פזה כי ידוע שבכל יום
נריך להתפלל על פרנסה ועי"ז ממשיך פרנסה
להכינה כביכול וזהו ישראל מפרנסין לחביהם
שנשמים וזהו ג"כ לה' הישועה על עמך ברכתך
סלה היינו כשעל עמך שפע ברכתך מזה נמשך לה'
הישועה כי בוודאי בתחלה נתמלא לעילא בקוב"ה
ומשם בא לגשתתן של ישראל וזה י"ל שמרמו והוא
היינו לשון נסתר ר"ל שיש עוד פעולה אמיתת ונסתר
בדבר שיחן מעדני מלך היינו שנותן שפע לבחי'
חלכות והבן גם יש בזה סוד מאיזה מקום בא הפרנס'
והוא סוד שארה כסות' וכו' שארה היינו פרנס' והוא
מספר נותן לחם לכל בשר והוא מספר שם חב"ג
ית"ץ כמבואר בכחבי האר"י וללה"ה והוא חסד
שכבינה ע"ש וזהו מאשר שמנה להמו לחם ואו והוא
יתן מעדני מלך משם נותן אל המלכות כנ"ל והבן
אח"י למדתי בזה"ק וכמעט הוא מפורש שם רוב
דברים הללו:

נסתלי חילה שלוהה הנותן אמרי שפר י"ל בזה
בדרך רמו אשר חנני ה' ברחמיו וברו"ה
כי ידוע מאח"י וללה"ה ג"ע כי לדיקיא חינון שלוחי
דמטרוניתא להודיע להקב"ה כביכול עסקיה ונרכיה
ולהתפלל עליה וזה י"ל נסתלי היינו הלדיק נקרא
בשם נסתלי לשון חיבור ע"ש שהוא מחובר ודבוק
לה' חילה שלוחה היינו שהוא שליה מן השכינה
הנקראת חילת השחר הנותן אמרי שפר היינו שנותן
אמרים ומתפלל על השכינה הנקרא שפר כידוע
ליו"ח או י"ל שקאי על הקב"ה שהוא נקרא תפארת
ישראל והיינו שנותן אמרים להש"י ב"ה עבור
השכינה כביכול והבן ה' יראנו נפלאות מתורתו
להבין אמרי שפר גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך
והוא כי אמר לי כי סוד כל התורה כולה בסוד מנשה
ואפרים ומנשה הוא סוד הקו ואפרים הוא בסוד
הנקודה והוא בדרך ליור כזה סוד קו פשוט וסוד
נקודה וכמדומה לי שהקו הוא מימין והנקודה
משמאל וה' יאיר עיני בתורתו הקדושה אמן סוד
מנשה ואפרים הוא ע"ד המשל שאמר אח"י נ"ע
וללה"ה על פסוק בא יבא ברנה וכו':

בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ע"ד הידוע
כשמסתכל בדמות פניו של לדיק מזה בא הארה
לגשמת המסתכל בו וההפוך בדמות אדם רשע ולכך
חסור להסתכל בדמות אדם רשע וזה י"ל בן פורת